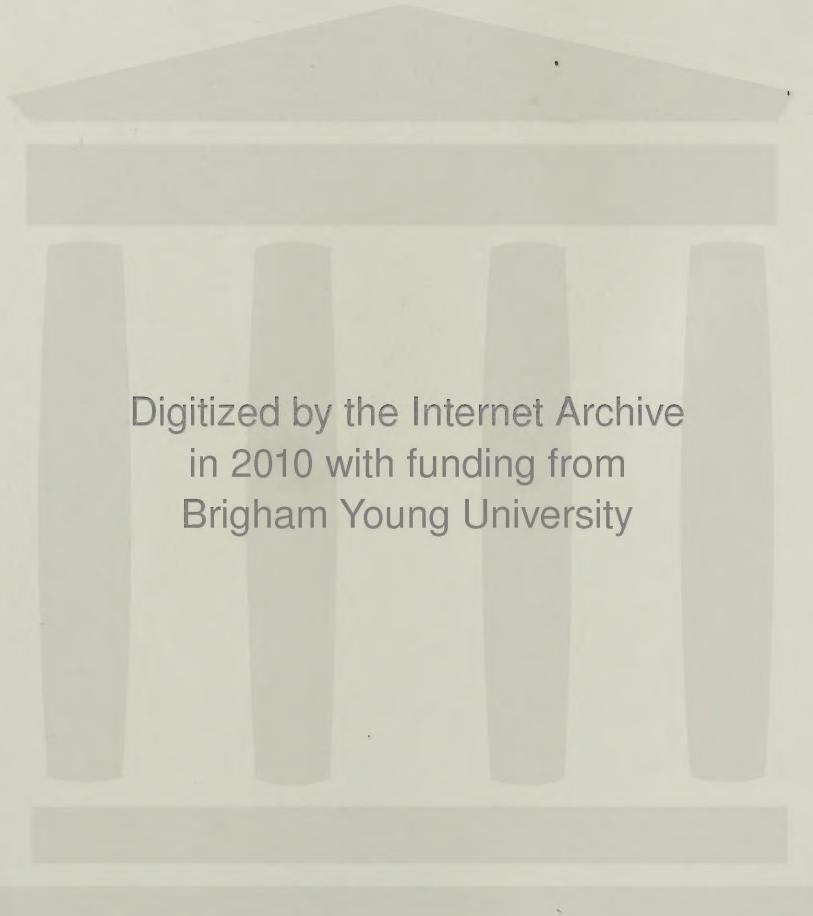

Thomae:
Remensis.
De **I**mita-
tione: **E** **E** **E**
Achristi: **E** **E**
Pibri: **E** **E**
Quatuor: **E**

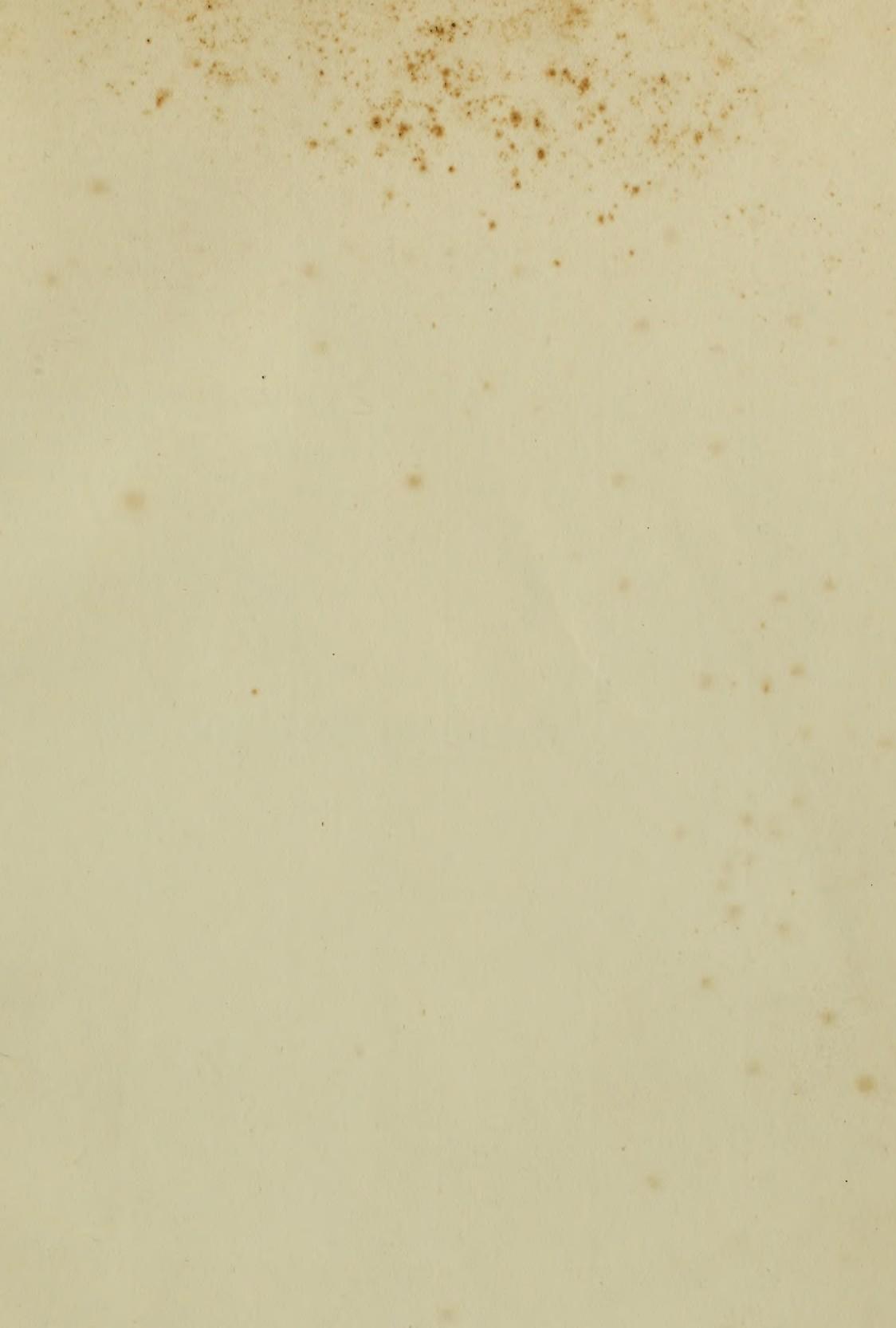

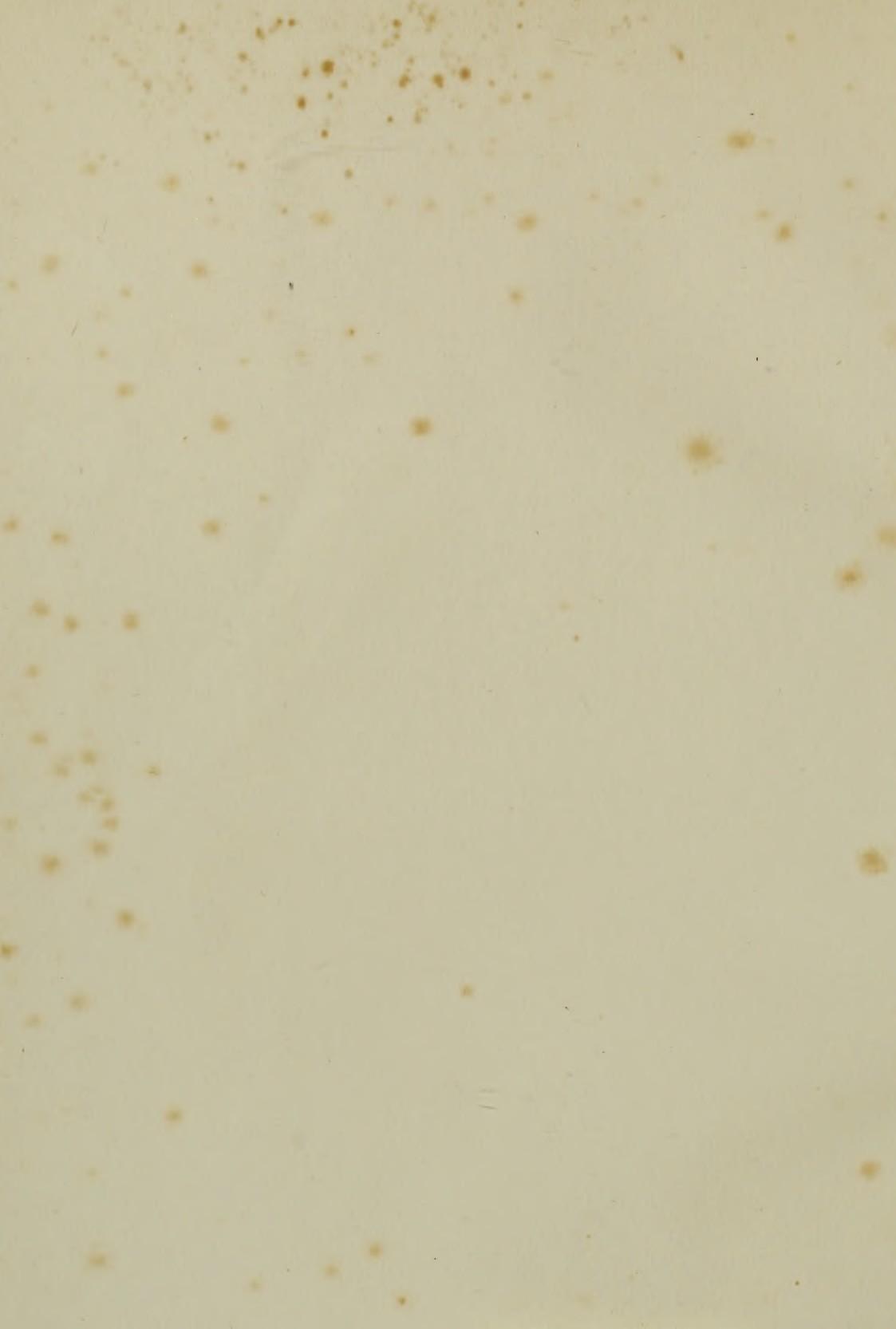
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

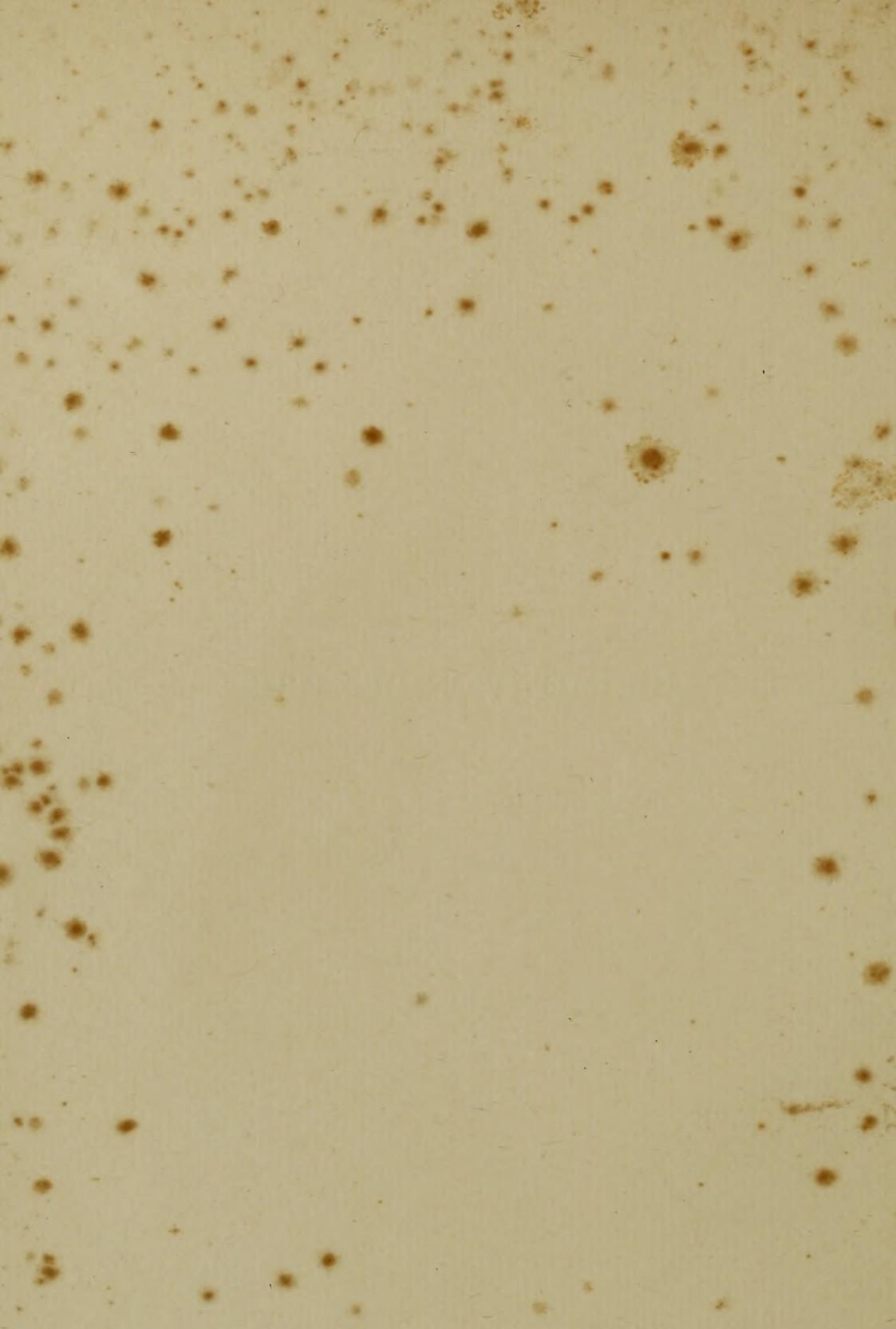

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Brigham Young University

THE IMITATION OF CHRIST

THE
IMITATION OF CHRIST

BY

THOMAS À KEMPIS

*A Facsimile Reproduction of the First Edition
printed at Augsburg in 1471-2*

WITH AN INTRODUCTION

BY

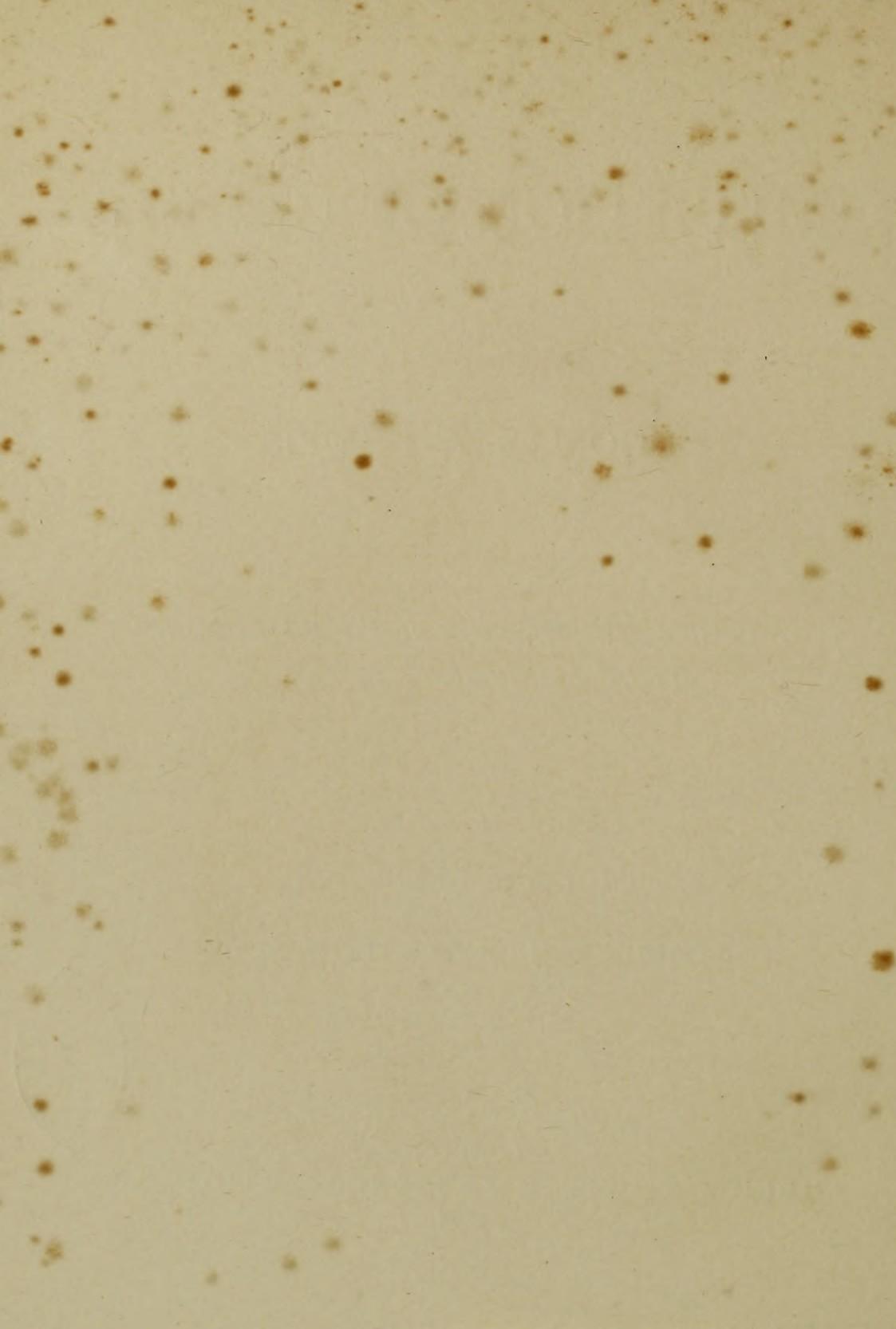
CANON W. J. KNOX LITTLE, M.A.

LONDON

ELLIOT STOCK, 62, PATERNOSTER ROW, E.C.

1893

INTRODUCTION.

HERE are several treatises belonging to the class of devotional theology, and meant to assist in the advance of the spiritual life, which are of the highest excellence, which come from the pens of great servants of God, and are valuable possessions of the Christian Church. Among these may be reckoned such works as St. Francis of Sales' *Devout Life* and Scupoli's *Spiritual Combat*—the one from France, the other from Italy; and in England such books as Law's *Serious Call*, or in poetry George Herbert's *Temple* and Keble's *Christian Year*. At the very head of all such works, however, and *facile princeps* in devotional literature, is the *Imitation of Christ*.

This wonderful book is—like the *Divina Commedia*—a landmark in the history of the human mind. It is impossible for anyone who habitually uses it, or seriously thinks upon the question, to doubt its unique position. *Securus judicat orbis terrarum* is a test which may be said to apply to it with entire appropriateness. From every part of Christendom, from devout persons belonging to different nationalities, and speaking in different languages; from those who are directly connected with some one of the Apostolically-ordered parts of the Church, as well as from those who belong to some one of the various bodies which are

more or less separated from her,—there is one general and unvarying acclaim of testimony bearing witness to the fact that wherever souls have any serious desire to serve and love God, they have felt the power of this marvellous book.

Although there has been considerable controversy in later times as to the authorship, and although some great names such as Mabillon and Cajetan have been arrayed on the side of the argument in favour of a Benedictine or other authorship of the book,—it may be fairly said that, on the whole, now the evidence is so overwhelming that there is what may be called an almost general *consensus* of belief that the author was none other than he whose name is so closely associated with it, viz., St. Thomas à Kempis. Those who are interested in the controversy, and, indeed, in the whole history of this wonderful little book, would do well to read—if they wish to go deeply into the subject—the works of Kettlewell* and of the Italian, Santini,† and, above all, that beautiful little book which summarizes excellently the results of all the histories and investigations on the subject, and which gives, in a handy form and sympathetic spirit, the most useful information, called *The Story of the “Imitatio Christi,”* by Leonard A. Wheatley.‡

Thomas à Kempis, whom, then, we may assume to have been the real author of the *Imitation*, was born of pious parents in the town of Kempen in A.D. 1380. After some years of early training, he came under the influence and teaching of the celebrated monastic community in Holland called the “Brothers of the Common Life.” His natural disposition appears to have been singularly in tune with the sweet, clear tone of charity and simplicity which distinguished that community. He spent seven years in diligent study,—never dissevered from devotion,—under the guidance of members of the Brotherhood at Deventer, and, in fact, sang in the

* *Thomas à Kempis and the Brothers of Common Life*, 2 vols., 8vo, London, 1882; and *Authorship of the ‘De Imitatione Christi,’* 1 vol., 8vo.

† *I Diritti di Tommaso da Kempis*, 2 vols., 8vo, Rome, 1879.

‡ Published by Elliot Stock, London, 1891.

choir of the principal church of that town, of which John Bohme—a close friend of the founder of the Brotherhood—was Vicar.

The Brotherhood of the Common Life was one of those monastic communities which *grew up* in a natural and healthy way from small beginnings to meet a real need. It was founded by Gerrard Groot, who was born at Deventer in 1340, and who after considerable success in the paths of learning, abandoned all thought of worldly advancement, in order more closely to serve God and his fellow-men. He was not, however, the only founder. Florentius Redewyn, who had been a Canon of the Cathedral of Utrecht, and possessed of considerable wealth, had been moved by Groot's simple and impressive teaching, and abandoned his preferments in order to join his friend. Together they formed a small band of earnest men at Deventer, who devoted themselves to help others by directing them in their studies, and by making copies of the Bible, and of the Breviary and Missal and of the writings of the saints, which was a charitable work at that time' when printing had not yet been invented. These bound themselves together at first to live "a common life of good will." They were intent upon being "in the world but not of the world," and, as a matter of fact, they commended themselves and their teachings to others by their simple and sensible unworldliness. They encouraged one another, and helped those whom they could reach—to conquer self, to subdue and purify passion, to mortify self-will, and to live a simple, devout, but busy life, keeping God always before them. Idleness they dis- countenanced. They made copies of the Bible and other books. They tilled the ground and worked at useful handicrafts, and those of them who were ordained gave themselves to preaching and other clerical duties.

It had been the desire of Gerrard Groot to form, from the Brotherhood, a distinctly monastic establishment, and for this he prepared the way. He died of the plague, however, before his desire could be fully accomplished. His friend Florentius was

able to carry out his wishes, and *he* founded the celebrated monastery of Windesheim in 1386. Within comparatively few years after the foundation—so great a hold did this religious movement take on the minds of the men of that time—there were some five-and-forty, or more, religious houses in connection with it. The Brotherhood adopted the rule of St. Augustine, and their establishment became one class of Augustinian Canons Regular. They were in close sympathy with the Cistercians and Carthusians, whose spirit was much akin to their own. On the foundation of Windesheim some of the Brethren, both clerical and lay, remained for teaching and working purposes at Deventer. It was under the influence of these that Thomas à Kempis came in his early years, and he formed the most devoted attachment to the founder, Florentius. After his seven years of study he spent five years of novitiate in the Augustinian house of Mount St. Agnes, near Zwolle, of which his brother, John à Kempis, was at that time Prior. In the seventh year from his entry he was ordained to the priesthood, and devoted himself to the duties of the pulpit and the confessional, and to devotion and to the composition of religious treatises. He had taken his vows in A.D. 1406, and died in his 91st year in 1471. In those intervening years his life was a life of quietness, and work, and love.

There seems to have been only one serious external disturbance. He had been elected Sub-prior in 1425; some difficulties had arisen; the district had been placed under interdict by the Pope, and the Brothers for the time had been driven out of their monastery. For some fourteen months or so Thomas had been absent in consequence, during which time he attended his brother in his serious illness. On his return he found a new Sub-prior in his place, and he entered quietly on the life of an ordinary monk. In A.D. 1448 he was again elected to that office, and he continued to fill the place from that time until his death. It is clear from the writings of a contemporary historian that he won the respect and love of all, and that many were drawn to the

monastery at Mount St. Agnes by admiration for the Sub-prior. We have every reason to believe that he was a man who, by the grace of God, to a marvellous degree practised what he taught. He was, like many thoroughly devout men, of extraordinary *diligence*. The contemplative life, and indeed a deeply *religious* life, has been sometimes contrasted in thought with the *active* life. This contrast, up to a certain point, seems to be justified by Our Lord's saying as to Mary and Martha. There have been, of course, examples of some who have exaggerated their duties of *devotion* at the expense of their duties of *action*. On the whole, however, this is only a proof that there has been, in such, an insufficient sense of devotion. Very holy men have been enabled to hold the balance more true, and at any rate the danger of the Western mind—especially in our own times—does not seem to lie in this direction. Those who are inclined to think of St. Thomas à Kempis as *merely* a recluse, and given to meditation, should remember his great *diligence* and the earnest advice which he has given to monks on this subject. In his *Life of Florentius* he advises the novices “never to be altogether idle, but to be either reading, or writing, or praying, or meditating, or labouring on something for the good of the community.” We learn that he himself had a quick eye and a skilful hand, and that he wrote out the Bible in four volumes, and many other works, for the use of the monastery.

Those who thoughtlessly, and from prejudice, and without examining carefully the condition of the Middle Ages, decry the monastic system of the Past, are—often all unconsciously—guilty of grave ingratitude. The monasteries, especially the Benedictine houses, and these Augustinian foundations, have preserved to us the Holy Scriptures and the great classical authors both of Greece and Rome and of the European nations, including our own. As printing was not then invented, humanly speaking all, or most of these, must have perished but for the diligence of the monks. Then, again—and the Brothers of the Common

Life are no exception to this—when the outside world was in a state of continual strife, and the poor subjected to cruelty and oppression, it was such houses as these which both gave opportunities for peace and devotion and the cultivation of religion and literature, *and* which afforded protection to the poor.

In this monastic quietude,—which lent itself admirably not only to prayer and meditation, but also to useful toil,—St. Thomas à Kempis formed that character which made it possible — under God's blessing — to produce such a work as the *Imitation*.

It seems to have been the custom of the Brothers to make collections of helpful teachings from the Bible and the Fathers. These books of extracts Gerrard Groot had recommended to the Brethren of his community. They were called *Rapiaria*, and there are several examples of them. To this practice of “collections” we owe probably at least the *form* of the *Imitation*. The *Imitation* really consists of four treatises. The name by which the book is now known was, in fact, the title of the first of the four. In the first two the intention seems to be to teach the blessedness of the Christian life by giving the reader counsels which are “useful to a spiritual life,” and those which are calculated to “draw us to the inner life.” The third treatise, it is believed, is probably that generally known as the *fourth* book. It deals with the subject of the Holy Eucharist, the benefits of which can be *fully* entered into by those alone who have learnt the lesson of the first two treatises. The fourth treatise, now called “the third book of the *Imitation*,” is of greater length, and treats of the deeper spiritual things concerned with “inward consolation.”

The *Imitation* may be said to be the outcome, humanly speaking, at once of the scholasticism and mysticism of the Middle Ages. Scholasticism did its own good work, and helped to the development of an *exact* theology. The scholastic movement—like other movements—had its faults, and ran wild,

and became, as we should say, "high and dry." From this, mysticism was in one sense a reaction. It was a movement of souls to seek and know by experience those deep spiritual truths of which exact theology is the precise outward statement and safeguard. Mysticism, too, had its weak points at last. Its danger was to degenerate into dreaminess or fancifulness, and *Quietism* afterwards illustrated this danger. Human nature is the same at all times, and subject to the same or similar perils. In our own country a careful and exact theology showed a tendency to become *hard*; while *spiritual* revivals showed at last a tendency to become fanciful or unreal. The mysticism of the *Imitation* escapes these dangers. It is based upon an *exact* theology; it is deeply spiritual; its spiritual teaching, whilst tender and unearthly, is eminently practical and strong. This is proved from the unquestionable fact—without going further—that this little book has been the dearest and most helpful companion to "all sorts and conditions of men"—to the most energetic and practical, as well as to the most retired, in every age and country since it first was written.

The first characteristic, then, which strikes us about it is its power of leading us into the deeper spiritual truths without forgetting the safeguards of exact theological thought. In this connection it is, perhaps, well to notice that fault has been found with the *Imitation* on the ground—so it is said—that it encourages a kind of spiritual selfishness. This charge seems to me to be quite without foundation. It is a charge indeed not unlikely to suggest itself in days like our own, when there is a tendency to make Philanthropy do entire duty for Christianity. In one sense, of course, Religion may be said to be selfish; but if religion is accused of *selfishness*, in the usual sense of that word, a fallacy lurks in such a statement. Man, to be true to his higher nature, *must* have an end before him, and *must* make for that end. Man must live for some object. *The object of life—the only one which can satisfy at once thought, and will, and affection—is God.*

To love God is to have the highest reward. To do this is to deny "self" in a thousand ways. To do this, however, may be called—by what is practically a misuse of language—"selfishness." "The self-existent, the all-perfect Being," so it has been well said, "could not surround Himself with creatures who were to find the final satisfaction of their various powers and instincts in something other than Himself. He is the End of all beings, as He is the Centre and Source of all existences, by an inevitable necessity, because He is God." And again the same writer well expresses this truth when he says : "To take really a wise forethought for the spiritual self—to act and to refrain from action accordingly—is to be truly disinterested as well."* This kind of *selfishness* is taught in the *Imitation*, but this kind of *selfishness* is Christianity. No man can help others in the Christian religion unless he himself first is a sincere Christian. Men are not powerful by what they *say*, or what they *do*, unless they are first powerful by what they *are*. Our Lord Himself said, "What shall it profit if a man gain the whole world and lose *himself*?" The charge of *selfishness* cannot be sustained against the *Imitation*.

Another characteristic is this : the author of the *Imitation* has fully grasped the truth—so often forgotten—that to *imitate* Christ is not to follow our Master in accidental resemblances, but to govern our lives by His spirit and temper under entirely different conditions. Men have wrecked their faith or have been carried into wild extravagances before now by contemplating—in a narrow and despairing spirit—the apparently yawning gulf which opens between the teachings of the Sermon on the Mount and the forms and arrangements of later society. The severe and serious sayings of Christ remain as admonitions and ideals, but Providence and History, and the Development of Society, and the arrangements and interpretations of the Catholic Church, are also revelations of the Will of God, and the author of the *Imitation* saw clearly the great truth that to imbibe the Spirit of

* The late Dr. Liddon : sermons preached in St. Paul's Cathedral, August 26th, 1877, and again December 1st, 1878.

Christ under the varying conditions which are endorsed by these forms of revelation and to apply it diligently to altered circumstances *is* to follow Christ.

Another characteristic is the following—so it seems to me. This wonderful saint realized that Christianity is *not only* a system of consolation, but that it is also a serious rule, that there is such a thing as the “Law of Christ.” For this reason, this beautiful little book is a healthy antidote to the wild antinomianism of modern religious systems. As Christians, we cannot think and act and speak just as we like. There is such a thing as *the Truth*. To hold *the Truth* not only leads to, it is part of, the Christian state of mind. Thought and affection and action—*i.e.*, intellect and desire, and the expression of both in deed—these for a Christian must be disciplined, and placed under the Rule of Christ. This the author of the *Imitation* saw and felt.

Such forces as these, however, would not be sufficient, without something more, to move and control mankind. A landscape may be exactly drawn, and its facts may be exactly stated, and yet such drawing or such statement will never bring home the *whole* truth about it, or place the details in precise proportion or exact perspective, unless some attention is paid to *atmosphere*. The *atmosphere* of the Christian life is *Love*. Exact theology and the Rule of Christ are valuable, indeed they are necessary; but, as applied to mankind, they are disjointed, they may even become repulsive, unless surrounded by the atmosphere of *Love*. This was the interior spirit of the Lord’s life. This is the being and texture of the life of God. To learn *this* is the reason for living at all. To teach *this* is the justification of the existence of the Catholic Faith and the Catholic Church. The very temper of the *Imitation*—even in its most severe and trenchant sayings—is Divine Charity. To open it anywhere is to breathe the air of Heaven, and to be raised above the common world, right up into communion with God, with a sweet sense and a perfect certainty that there is no

mere sentimentality, or unreality, or straining too far, or—that “*prima materia* of the Devil”—*Cant*, but the real, solid, serious fact of beautiful and spiritualized human Love going out towards God and, for God’s sake, towards man.

If there be any truth in this, such a book was sure to command the suffrages of mankind, and so it has done. “*Anima naturaliter Christiana*”—“The soul is by nature Christian”—is the expression of a great truth. Let men be ever so overcome by sin or carried away by prejudice, they are so great, they come from such a parentage, and they have before them such a destiny, that the deep truths of Life and God must find a response in their souls. The *Imitation* has been loved and is loved by those who have used it, really because, like all great works of genius—but super-eminently of religious genius—in dealing, as it does, with the highest things, it expresses the yearning of human souls. The soul—whatever half-way houses it finds in earthly things—is yearning for God :

“ L’onda dal mar divisa
 Bagna la valle e ’l monte,
 Va passegiera
 In fiume,
 Va prigioniera
 In fonte,
 Mormora sempre, e gemme
 Fin che non torna al mar :
 Al mar, dov’ ella nacque,
 Dove acquistò gli umori,
 Dove da’ lunghi errori
 Spera di riposar.”*

* Metastasio—*Artaserse. Atto Terzo, scena prima, ad fin :*

“ Waters from the sea upturn
 The valleys and the mountains lave,
 Down rushing rivers calling
 From prisoned fountains falling,
 They murmur and they rave
 With passion for the main,
 From whence they came in cloud and rain,
 Hearing its voice for long in vain,—
 The mighty main where they were born,—
 Far from the lands their drops have worn,—

So wrote Metastasio—thinking of the longing of an exile for his country—so men have felt—in thinking of the soul's longing for its Heavenly Father's Heart as its own true Home—but no man—not among the inspired writers of the sacred Scriptures—has ever expressed this so fully and so perfectly as the author of the *Imitation*.

Then again—as is natural enough in the saints—for while *pietists* may be foolish, *saints* are always sensible—this little work is a perfect handbook of the common-sense of eternity. That common-sense is taught us in St. John's Gospel; and the *Imitation*, with its teaching of true unselfishness and love of God, is after all only an expansion, illuminated by genius and goodness—of the saying of the Divine Teacher: “If any man wills to do His Will, he shall know,”*

It remains to remind the reader of the enormous number of manuscripts and editions through which this wonderful little work has passed. The large number of religious houses which, as we have seen, were so soon connected with the first great monastery of the Brothers of the Common Life, together with the fact of their close connection—which we have noticed—with the Cistercians and Carthusians—accounts, as it has been felt, for the wide circulation, even during St. Thomas's life-time, of the *Imitation*. This, indeed, is one proof that it was written by him; but this wide circulation would never have taken place had it not been for the remarkable character of the book itself. Nevertheless, the number of MSS. of the *Imitation* existing is enormous. Some of these are undated, but the larger number are dated. The controversy alluded to above would probably never have arisen, had they all been signed. *Ama nesciri*, however—*love to be unknown*—was the motto of the Brothers of the Common Life, and St. Thomas à Kempis—like all the great servants of Christ—

Wherein, when all their wand'ring past,
They long to lose themselves at last.”

—The above translation has been kindly written for me by the Duke of Argyll.

* St. John vii. 17.

was prepared to “let his light shine” when God was glorified thereby, but, as far as possible, *himself* to sink out of sight, and to lead the hidden life. The MSS., then, are multitudinous; still more multitudinous, if possible, are the printed editions and translations. This book has been translated again and again into every modern language. The invention of printing gave it, of course, a still wider circulation than the most vigorous efforts of diligent copyists could have done. And here it gains another slight glory. It is one of the earliest books ever printed. The first edition (the *editio princeps*) was printed by Günther Zainer, at Augsburg, about 1471 or 1472. St. Thomas was then living. The interest of the present volume—to which this is a slight introduction—lies in this—that it is a careful and exact reproduction of that first printed edition. Mr. Elliot Stock has already done much for the *Imitation*. Nothing, however, that he has done hitherto can surpass in interest this beautiful and careful reproduction of the first printed presentation of this wonderful little work.

To literary men the *Imitation* may be recommended as a noble example of that simplicity and perfection of *style* which is a mark of the highest genius. To thoughtful theologians it comes home as a work of true religion based upon a careful and exact theology. To deeply religious souls it approaches with a tender touch of a well-known hand—the hand of Christ—which can lead them on to higher things. To the way-worn and the weary it appeals by its simple and straightforward teaching of a life of peace, even here, to those who seek God. To *all* men, if they use it, it must speak of the better things for which their souls are longing; it must remind them that, while they should make efforts to advance in goodness, those efforts—even with the grace of Christ—must be “toilsome and incomplete,” but that

“God’s greatness flows around our incompleteness,
Round our restlessness, His rest.”

W. J. KNOX LITTLE.

HOAR CROSS VICARAGE,
All Saints' Tide, 1893.

Incepit libellus consolatorius ad institutionem deo doto 22
Cuius primū capitulo est de imitacione xp̄i a tempore
damni vanitatum mundi. Et quādam tēmū libellum
sic appellante scilicet libellum de imitatione xp̄i. sicut
euangelium Mathei appellatur liber generationis ihu
xp̄i. Eo q̄ in primo capitolo fit mentio de generatione
xp̄i scđm carnem.

Incepit primum capitulum

Vi sequit me nō ambulat in tenebris dīc
dñs. **H**ec sunt verbā xp̄i q̄bō admonēnī
q̄tenus vitam eius et mores imitemur si
velimq; veraciter illūsari et ab oī cecitate
cordis libertati. **S**ummū igit̄ studiū n̄m sit i
vita ihu meditari. **D**octrina xp̄i. v̄es doctrinas sc̄i
percellit. et qui sp̄m dei habent. ibi manna absconditū
inuenient. **S**ed contingit q̄ multi ex frequenti auditu
euangeliū paruum desiderium sentiunt. quia spiritū
dei non habent. **Q**ui autem vult plene et sapientē xp̄i
verbā intelligere. oportet ut totam vitam suam illi
studeat & formare. **Q**uid prodest tibi alta de trinitate
discutere. si careas humilitate vnde displices sancte
trinitati. **V**ece alta verba non faciunt sanctum et
iustum. sed virtuosa vita efficit hominem deo carum.
Opto magis sentire coniunctionem q̄m scire eius
definitionem. **S**i scires totam bibliam exterius et
omnium philosophorū dicta. qđ totum p̄tesset. sine
caecitate et gratia dei. **V**anitas vanitatum & omnia
vanitas p̄ter amare deū et illi soli huic. **I**sta ē summa
sapientia p̄e contemptum mundi tendere ad celestia.
Vanitas igitur est diuicias pituras quietere et in
illis sperare. **V**anitas qđ est honores mundi ambire
et in altum se extollere. **V**anitas est carnis desideria
sequi et illa desiderare. **V**nde post mortem oportet
grauius puniri. **V**anitas est longam vitam optare
et de bona vita non curare. **V**anitas est presentem
vitam solum a tenebribus et q̄ suā sunt non pecunipere.

Vanitas est diligere qđ cum dī celeritate transit. et illuc non festinare ubi sempiternū gaudium manet. **M**emento frēq̄nter illius prouerbij qđ non faciabitur oculus visu. nec impletur auris auditu. **S**tude ergo cor tuū ab amore visibiliū abstrahere & ad inuisibiliā te transferte. **N**am sequentes suam sensualitatem maculant conscientiam et perdunt dei gratiam.

De humili scire sui ipsius **C**apitulum secundum
Onus homo naturaliter scire desiderat. Sed scientia sine timore dei quid importat. melior est profecto humili rusticus qui deo seruit qđ superbus philosophus qui se neglecto cursum celi considerat. Qui bene seipsum considerat et cognoscit sibi ipsi vilescit nec laudibus delectatur humanis. Si scirem omnia que in mundo sunt et non essem in caritate. quid me inuaret coram deo qui me iudicaturus est ex facto. Quiesce animo sciendi desiderio quia magna inueniar ibi resurrectio & receptio. **S**cientes libenter volunt videri et sapientes dicunt. Multa sunt que scire par. vel nihil anime profundit. Et valde insipiens est qui aliquibus vanis intendit magis qđm h̄is que salutē sue deserviunt. Multa verba non faciant animam sed bona vita refrigerat mentem et pura conscientia magnam prestat ad deū glorificandis. Quanto plura et melius scis tanto grauidus inde iudicaberis. nisi enim sandius vixeris. Noli ergo extolli de ulla arte vel scientia. sed potius time de data tibi noticia. Si tibi videtur qđ multa scis et satis bene intelligis. scito tamen qđ sunt multo plura que nescis. Noli altum sapere sed ignorantiam tuam magis fatere. Quid vis te alicui preferre cum plures doctiores te inueniantur et magis in lege p̄iti. Si vis utiliter aliquid scire et discere. ama nesciri et pro nihilo reputari. Hec est altissima & utilissima lectio suip̄sius vera cognitio et respectio. de seipso nihil

aut deuotus heremita **S**epe meliores in estimatione
homini grauior peditati sunt propter nimiam suam fidientiam
Vnde multum utilius est ut non careant penitus
temptacōne. Sed sepius impugnentur ne nimium securi
sint ne forte in superbiaz elquent. ne etiaz ad extiores
solaciones licenciosus declinent. **O** q̄ nunquam cōsideriaz
licentiam quereret et q̄ nunquam cū mundo se occuparet
q̄ bonam conscientiam cōseruaret **O** qui oēm vanam
sollicitudinem amputaret et solū diuina ac salutaria
cogitaret et totam spem suam in deo constitueret q̄
magnam pacem & quietem possidet **N**emo dignus
est celesti consolatione. nisi q̄ diligentet se exercuerit
in sancta opunctione. Si vis cordeten opungi intra
cubile tuū et exclude tumultum mōdi sicut scriptum ē
In cubilibus vestris conpugimini **I**n cella inuenies
quod reforis sepius ammitteres. **C**ella continua
dulcescit et male custodita tedium generat. **S**i in
principio tue conuersionis bene eam incolueris et
custodieris erit tibi postea dilecta amica et ḡtissimum
solacium. **I**n silentio et quiete proficit anima deuota et
discit abscondita scripturā. **I**bi inuenit fluenta lacri-
marū quibus singulis noctib⁹ se lauet et mundet ut
creatori suo tanto familiarior fiat quanto longius ab
omni seculari tumultu regit. **Q**ui ergo se abstrahit a
notis et amicis appinquabit sibi deus tuum angelis
scitis. **M**elius ē latere & sui curam agere q̄ se neglegit
signa facere. **L**audabile est homini religioso raro
foris ire. fugere. videri. nolle etiam homines videre
Quid vis videre qđ non licet habere. **T**ransit mōdus
et cōcupiscentia eius **T**rahūt desideria sensualitas ad
spaciandum sed cum hora cōsiderit. qđ nisi grauitatem
cōscientie et cordis dissipationē importat. **L**etus exitus
tristē sepe redditū parit. **E**t leta vigilia scrotina triste
mane facit. **S**ic omne gaudium carnale blande
intrat sed in fine mordet et punit **Q**uid potest alibi

videte quod hic non videt. Ecce celum et terra et omnia elementa
nonne existunt omnia facta sunt. Quid propter alicubi videtur
quod diu sub sole propter permanere. Credis forsitan faciat si
non poteris pertingere. Si cuncta vices probatio quod esset
misi vana visio. Ierusalem deulos tuos ad tecum in excelsis et
terra per peccatis tuis et negligencias. Dimittre vana vanis
tu aut intenue illis quod tibi precepit datus. Claude super te
ostium tuum et voca ad te ihesum dilectum tuum. Mane cum eo in
cella quod non inuenies alibi tantam pacem. Si non existes nec
quicquam de rumoribus audiretis melius in bono pace permanescas
Ex quo noua te aliquanto delectant audire. sed ex te
et inde tueri actionem cordis tollerare.

T De compunctione cordis Cap. xxi.

Si quis aliquid perficeret quia te in timore dei et
noli esse nimis liber. sed sub disciplina cohibe-
des sensus tuos. nec in epte te tradas leticie
Dona te pacem ad cordis propunctionem et inuenies deuocionem. Co-
punctio multa bona parit. quod dissoluendum cito perdere consuevit.
Vix est quod homo unquam propter in hac vita perfecte letari quod suum
exilium perfidat. et eam multa pietate aie sue pensat propter
leuitatem cordis et negligenciam defectum nostrum non
sentimus dolores aie nostre. sed sepe vane idonius quanto
merito fieri deteremus. Non est vera libertas nec bona
leticia nisi in timore dei cum bona conscientia. Felix
est qui potest abdicere omnino impedimentum deuocionis
et ad unionem se redigere sancte operationis. Felix
qui a se abdicat quicquid suam conscientiam maculare pro-
pter vel grauare. Cetera viriliter consuetudo consuetudine
vincatur. Si tu scis homines dimittere ipsi bene
dimittente testua facta facere. Non attrahas tibi eos
aliorum. nec te implices causis maiorum. Dabe super
oculum primo super te et amoueras te specialiter propter
omnibus dilectis tuis. Si non habes fauorem hominum
noli ex inae tristati. sed hoc sic tibi graue quia non
habes te satis bene et circumspice sicut decet seruum

tenere. et de alijs semper bene et alia sentire. **O** magna
sapia est et pfectio si videris aliquis apte petrare vel aliquis
guia petrare. tamen non certes te melicerem estimare.
quod nescias quoniam diu possis in bono state. **O**mnes fragiles
simus sed tu neminem tempore fragilorem tenetis

De doctrina veritatis Cap. iii.

Elex est quem veritas per se vocet non per figuratas
errores inseantes sicuti se habet. **N**ra opinio
et non sensus fallit et modicum videt. **Q**uid prodest
magna cavillatio. et obscuris et multis rebus de quibus
non arguemus in iudicio. quod ignoravimus. **G**randis
insipientia quod neglegit utilibus et necessariis ad salutem
aie utrum intendi curiosis et damnosis. oculos habentes
non videamus et quod cure nobis de genibus et speciebus.
Cui eternum verbum loquitur a multis opinionibus
expeditur. **E**x quo verbo omnia et unum loquuntur omnia
Docere principium quod a loquitur nobis. **N**emo sine illo
intelligit aut recte iudicat cui omnia unum sunt. et
omnia ad unum trahit. et omnia in uno vivit. stabilis
in corde potest esse et in deo pacificus permanere. **O** veritas
deus eternus fac me unum tecum in perpetua caritate.
Tedet me sepe multa legere et audire. **I**n te totum
est quod volo et desidero. **V**aneant omnes doctores.
silenciant bniuersae creature in obsequio tuo tu solus mihi
loquere. **Q**uanto aliquis magis tibi unitus et interiorius
simplificatus fuerit. tanto plura et altiora sine labore
intelligit. quod desuper lumen intelligentie accipit purus
simplex et stabilis spiritus in multis operibus non
dissipatur. quod omnia ad dei honorem ovatur et in se
ociosus ab omni opere inquisicione esse nititur. **Q**uis te
magis impedit et molestatur. quam tua immortalificata
affectione cordis. **B**onus et devotus homo prius opera sua
intus disponit que foris agere debet. nec illa trahunt
eum ad desideria viciose inclinationis. sed ipse te
flebit ea ad arbitrium recte rationis. **Q**uis habet

fortius certamen & qui niteret vincere seipsum. & hoc
debet esse negotium num est cuiuslibet hominis vincere
seipsum cotidie seipso fortiorum fieri atque in melius
aliquid proficere. **O**is pfectio in hac vita quodcumque imper-
fectionem habet sibi annexam. Et ois speculatio nostra
quodam caligine non caret. humilis tui cognitio certior
via est ad reum & profunda scientie cognitio. **N**on est
culpanda scientia aut quelibet simplex rei noticia quae
bona est in se secerata & ad deum ordinata. Sed preferenda
est semper conscientia bona et virtuosa vita. Quia vero
plures magis scirent quam bene vivere. Ideo sepe
erant & pene nullum vel modicum fructum fecerunt. **O** si
tantum adhuc diligenter ad extirpanda vitia et
virtutes inferendas. sicuti admonendas questiones
non fuerint tanta mala et scandalum in populo nisi tanta in-
cenobij dissolutio. Certe adueniente die iudicii non
queretur a nobis quod legitimus sumus quod fecimus. nec quod bene
diximus sed & religiose viximus. Dic mihi modo ubi
sunt omnes illi domini et magistri quos bene nouisti. dum
adhuc viuerent et in studijs flererent. Nam eorum
recedendas alii possident & nescio unde de eis recogitat.
In vita non sua aliquod videbantur esse & de illis modo
taceret. **O** propterea misit gloria mundi & cupiscentia eis.
Vtinat vita eorum pietatem recogitassent. et vita scientie
eorum concordasset. tunc bene studuisserent et legissent
Nisi multi peteunt per vanam scientiam in seculo qui
pax curant de servitio dei. Et quod magis eligunt magni
esse quam humiles. Ideo evanescunt in cogitationibus suis.
Vere magnus est ille qui magnam habet caritatem.
Vere magnus est qui in se parvus est et pro nihilo
omne culmen honoris ducit. **V**ere prudens est qui
terrena arbitratur ut stercore ut Christum lucifaciatur. Et
vere bene dominus est qui dei voluntatem facit et suam
voluntatem relinquit.

QDe prouidentia in agendis.

Cap. iiij.

Non est credendum oī verbo nec instinctu. sed autē
et longaniter res est scđm deum ponderanda
Propterea sepe malū facilius qđ bonū te alio
reditur et dicitur. Ita infirmi sumus sed perfecti virti nō
facile credunt oī enarranti qđ sc̄iunt hūanaz infirmi-
tatem ad malum p̄cluemq; in verbis satis labilem.
Magna sapientia est non ēē precipitem in agendis,
nec pertinaciter stare in ap̄rijs sensib;. Ad hanc etiā
pertinet non qđbus liber verbis homīm credere nec audita
vel credita mox ad alioꝝ aures effundere. Cū sapiēte
et conscientioso viro consiliū habeat quere pocius a
meliore instrui qđ tuas ad inuentiones sequi. Bona
vita facit homīm sapientem scđm deū et expertum in
multis. Quanto quis in se humilis fuerit et deo sub-
iectior tanto in omnib; erit sapienter et parator.

T De lectione sanctar; scripturar; Cap. v.

Veritas ē in scriptis sanctis qđrenda nō eloqñ-
tia. Oīs scripture sacra ex spū debet legi quo
facta est. Querere debemus pocius utilitatem
in scripturis qđ subtilitatem sermonis. Ita libenter
deuotos & simplices libros legere debemus sicut altos
et profundos. Non te offendat auctoritas scribentis,
utrum parue vel magne litterature fuerit. sed amor
pure veritatis te trahat ad legendum. Non queras
quis hoc dixerit sed quid dicatur attende. honores
transiunt sed veritas domini manet in eternū. Sine
personar; acceptione varijs modis loquitur nobis
deus. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectione
scripturarum cum volumus intelligere et discutere
vbi simpliciter esset transiendum. Si vis profectū
haurire, lege humiliter simpliciter et fideliter. nec
vnqđ velis habere nomen scientie. Interroga libenter
et audi tacens verba sanctorum. nec displiceant tibi
parabole seniorum sine causa enī non profetuntur.

T De inordinatis affectionib; Cap. vi.

Vanocung hō aliquid incedinare appetit statim in se inquietus fit Superbo et auarus nūnq̄ q̄fāct paup & būlis spū in mltitudine pacis suerantur. Homo qui nec dum in se perfecte mortuus ēcito temptatur et vinclatur in pñis & vilibz ceto. Infiemus in spū et qđamodo adhuc carnalis ad sensibilia inclinatus difficulter p̄t se a terrenis desiderijs ex toto abstrahere. Et ideo sepe habet tristiam cum se subtrahit leuiter etiā redignatur si q̄s ei resistit Si aut̄ profectus fuerit qđ occupiscit statim ex reatu p̄scientie grava erit q̄ securus ē passiōz suaz que nihil iuuat ab patēti quā quesuit Resistendo igitur passionibz inuenit vera pax cordis non aut̄ huiusmodi eis. Non est ergo pax in corde homis carnalis nec in hoīe exterioribz dedico sed in servitio spūali.

¶ De vana spe et elatione fugienda Cap. vii.

Vanus est qui spem suam ponit in hoīe aut in creaturis non te pudeat alijs huire amore ibi xp̄i in h̄ sculo paupē videri Nō stes super eipm h̄ in deo spem tuā p̄stite Fac qđ in te ē et deus aderit bone voluntati tue. Ideo non confidas in tua scientia vel cuiusq̄ viuentis astucia sed magis in dei glā que humiles adiuuat et de scipis presumentes humiliat Ne glorietis in diuitijs si assunt nec in amicis q̄ potentes sunt sed in deo qui dīa prestat et seipm super dīa dare desidat Nō te extollas de magnitudine vel pulchritudine corporis q̄ modica infirmitate corruptitur et defedatur. Non placeas tibi ipsi de abilitate et ingenuo tuo ne displiceas dño cuius est tu quicquid naturaliter boni habes Nō te reputes alijs meliorē ne forte coraz deo deterier habearis qui bene facit quicquid est in hoīe Non supbias de opibz bonis quia aliter sunt iuditia dei q̄ hominum cui sepe displicet quod hominibus placet. Si aliquid boni habueris crede de alijs meliora et humilitatem

oscuras. Non nocet si te oībus supponas. Nocet autē plurimum si vni te sponas. Iugis pax cum humili-
zelus autem et indignatio in corte superbi.

De cauenda nimia familiaritate Cap. viii.

DOn oī hoī reueles cor tuū. h̄ cū sapiete & timite
deū a ge cāz tuā Cū iuueib⁹ & exneis ratus esto
Cū diuitib⁹ noli blādiri & corā magnatis nō
libenter appareas Cū huīlib⁹ & simplicib⁹ cū deuotis.
cū morigeratis sociare & q̄ deuocōis s̄ ptracta Nō sis
familiaris alicui mulieri. h̄ in q̄ rēs bonas mulieres
deo om̄enda. Soli deo et angelis eius opta familiaris
esse & et hoīm noticiam deuita. Caritas habenda est ad
om̄nes h̄ familiaritas nō expedit Quantoq; accidit
ut p̄sona ignota ex bona fama lucescat cuius tñ p̄ntia
oculos intuentium obfuscat. Putamus aliquo alij
placere ex communicatione n̄ra. et in ap̄imus magis
displacere ex mox improbitate in nobis considerata

De obedientia et subiectione Cap. ix.

Vnde magnū ē in obedientia stare sub prelato
vivē et sui iuris non ē. M̄to tacius est stare
in subiectōe q̄ in prelata. M̄ti s̄ sub obedientia
magis ex necessitate q̄ ex caritate. & illi penaz habene
et leviter murmurant nec libertatē m̄tis aeqrent nisi
ex toto corde ppter deum se subiciant. Curre hic vel ibi
nō inuenies quietē nisi in huīli subiectōe sub prelati
regimine. Imaginatio locorum et mutacio muleros
se felicit. Vez est q̄ vnuquisq; libenter agit p̄o sensu
fuora inclinat ad eos magis qui scāu sentiunt. Sed si
ceus ē inter nos inesse ē ut relinq̄mus. etiam q̄nto q̄
nūn sentire ppter bonum pacis. Quis ē ita sapiens q̄
omnia plene scire p̄t ergo noli nimis in sensu tuo
obsidere sed velis etiam libenter alioz sensū audire. Si
bonū est tuū sentire et hoc ip̄m ppter deū dimittis et
alium sequeris magis in te proficies. Audiui enim
se p̄secutius esse audire et accipe consilium q̄m dare;

Doteſt enī contingere ut bonum ſit vnicuique ſentire.
ſed nolle ac quieſcere alioꝝ cum illud ratio aut cauſa
poſculat ſignum eſt ſuperbie et pertinacie

De cauenda ſuperfluitate verboꝝ

Cap. x.

Que eaſ tumultū hoīm quantū potes. Multū
n. impedit idatꝝ ſeclariū negoꝝ vel geſtoꝝ,
etiaſi ſi plihi intenſe pferant. Cito. n. inqnam
vaitate et captiuam. Velle me pluries tacuisse et inter
hoīes nō fuiffe. q̄d q̄d libenter loq̄m et muicē fabu
lam. cū tñ raro ſine leſioꝝ oſcientie ad ſilentiū redimꝝ.
Itēo taz libenter loq̄m. q̄d p̄ mutuas locuſoꝝ ad inuicē
oſolati q̄rimuſaꝝ et diuersis cogitationibꝫ fatigatū
relaxari optamus. Et multū libenter de his q̄ multū
diligimꝝ vel cupimus vel q̄ nobis ſeria ſentimꝝ libet
loqui et cogitare. p̄ oſolationis interioris et diuine oſolationis
non modicum detrimentū eſt. Itēo vigilandū eſt et
ceandū ne tps oadiſe p̄neſeat. Si loqui licet et expedit
que edificabilia ſt loq̄re. Malus uſuſ et negligentia
pfectꝝ nū multū facit ad incuſtodiā oris nū. Iuuat
tñ non paꝝ ad profectum ſp̄ualem deuota ſp̄ualium
collatione maxime et bi pates ſp̄u in deo ſibi ſociantur.

De pace ſibi acq̄renda et zelo proficiendi Cap. xi.

Vltā poſſemus pacem habere ſi nō veſtemus
nos cum alioꝝ dictis aut factis que ad nēſi
curā non ſpeſtant occupare. Quod modo p̄ ille
diu in pace viuete qui alienis curis ſe immiſſet. Qui
occaſiones foremſecus q̄ritꝝ paꝝ vel raro ſe intuincit
colligit. Hū ſimplices quōd ip̄i multā pacē habebūt.
Quare q̄d aꝝ ſanctorꝝ tā pfecti et contemplatiui ſuc̄t
q̄ omnino mortificare ſeipſos ab omnibus terrenis
deſiderijs ſtuduerunt. Et itēo totis medullis cordis
deo inhaereatꝝ libere ſibi vacare potuerunt. Nos
nimiū occupamus propeſijs paſſionibꝫ et de ēſtiorijs
nimiis ſollicitamur. Raro etiam vnum vitiū per ſecū

vincimur ad pfectū cotidianū nō attendim². Ico
fugidi & tepidi remanem². Si essemus nobis metip² is
pfecte mortui & interius mīme implicati tūc possim²
etiam diuina sape et de reles ei contemplacōe aliquid
expatri. Totum cē maximū impedimentū est qd non
sumus a passionib² et cōcupiscentijs libari² perfec² &
sanctoy viam conamur ingredi Quādo etiā modicū
ad ueritatis occurritū mis cito decim² ad hūanas
solationes suetūm. Di mitram hīc vici fortis statu
in p̄fēto auxiliū dñi sup nos viterem² de celo
Ipse etenī certantes et de sua grā spante² paratus ē
ad tu arriqui qd obis certandi occasione procurat ut
vincam². Di tantū in istis extētione obſetu auxijs
profetū religionis ponim² rito finē hæbie reuocatio
nīa Sed ad radicem secutū ponamus ut purgati
a passionib² pacifica² mentem posse amus. Si omni
anno vicū extirparemus cito vī pfecti efficerem²
Sed modo cōrū sepe sentim² qd meliores & puriores
in principio conuercionis nos fuisse inuenimus qm
post multos annos profissionis. Feruor & profectus
noster cotidie rebaret crescere. Sed nunc pro magno
vitetur si quis primi feruoris ptem posset retinere. si
modicā violentia faceremus in principio tūc cuncta
postea possemus facere cū leuitate et gaudio. Graue
est assueta dimittere. Sed gravius ē contra proprias
voluntatem ite. Sed si non vincis patua et leuiatq²
superabis diffiſiliora. Resistē in p̄incipio inclinacioni
tueſt mala; dediſce consuetudinem ne forte paulati
te ducat ad maiorem difficultatem. O si ad uerteres
quantam tibi pacem et alij leticiam faceres te bene
habendo. puto qd sollicitior esſes ad spūlem profectum.

De ueritate ad ueritatis

Cap. xij.

Bonū uobis est qd aliquanto habanus aliq²s
auitates et extrarietates qd sepe hoīe ad te
reducant quatenus sē in enīo es cognoscant.

spem in aliqua re mundi ponat Bonum est q̄ aliquā
paciam̄ ſdictiones et q̄ male et imperfekte de nobis
ſenciat. etiaq; ſi bene agimus et intendimus. Iſta ſepe
ad hūilitatem iuuancet a vana gloria nos defendunt
Tunc n. melius interiorē cœſtem deū querimus. qn̄
foris vilipendim̄ ab hoībꝫ non bene creditur nobis
Ideo debet ſe hō totaliter in deo firmare ut nō eſſet
ei necesse multas humanas ſolationes q̄rere. Qn̄
homo bone voluntatis tribulaç̄ vel temptatur aut
malis cogitacōibꝫ affligitur tūc deū ſibi magis nātū
intelligit ſine quo nihil boni ſe poſſe deprehendit.
Tunc etiam teſtatur gemie et orat pro miserijs q̄s
patit̄ Tunc teret cū diuīaz viuē mortez optat venire
ut poſſit diſſolui et ee cū xp̄o Tūc etiaq; bñ aduertit p-
fectaz ſeūtatem et plenā pacē in mōdo ſtare non poſſe

De temptationibus resistendis Cap. xiij.

Quā diu viuimus in mundo ſine tribulaçōibꝫ
et temptationibꝫ eſſe non poſſumus. Vnde
in iob scriptum eſt Temptacio ē vita hūana
iug terrā Ideo vniſquisq; ſollicitus eſſe debet ſed temp-
tacōes ſuas et vigilare in oīwōne dīabolus inueniat
locum recipiendo qui nunq; rermittat h circuit q̄rens
q̄ deuoret. Nemo tam pfectus eſt et ſanctus qui non
habeat aliquā temptationes. et plene eis carere non
poſſumus Sunt tñ temptationes homini ſepe valde
utiles licet moleſte ſint et graues quia in illis homo
purgatur humiliatur et eruditur Oēs ſc̄ti p multas
tribulationes et temptationes inſierunt et pfectunt
et qui bene temptationes fuſtinere nequerūt reprobi-
facti ſunt et defecerunt Non eſt aliq's vero tam ſc̄tus
nec locus tam ſecreſus vbi non ſint temptationes et
aduſcates. Nō eſt hō ſecurus a temptationibꝫ tōliter
q̄ diu viueti q̄ i nobis eſt vnde temptationē Ex quo in
capifcentiā nati ſumus una temptationē vel tribulacōe
recedente alia ſupetuerit et q̄ aliquid ad paciendum

habedimus ne bonum felicitatis nostre perdamus.
Multi quunt temptationes fugēt qui in inuidunt in
cas. p solā fugā non possumus vincere h̄ & p patientia
et veram hūilitatem oībus hostib⁹ efficim̄ forciōres.
Qui exterius tantummodo deditati⁹ radicem euillet
paz proficiet. Ino cicius ad deū temptationes redeunt
& peius senciet. Paulat⁹ & p patientia cū longanitatem
deo iuuante melius superabis qm cum dūritia et
inportunitate pro pria. Peius accip̄e consilium in
temptatione & cū temptato noli dutius agere h̄ sola-
tionem ingere sic tibi optares fieri. Inicium omniū
malorum temptationū in constancia ai estlet parua ad
deū fidentia q̄r sicut nauis sine gubernaclo hincinde
a fluctibus impellitur. Ita homo remissus et suum
ppositiū deserens variè temptatur. Ignis probat fecū
et temptation hoīz iustum. Nescim⁹ sepe qd possumus/
h̄ temptation apit qd sumus. Vigilandū tamen est
p̄cipue circa inicium temptationis q̄r facilius tūc hostis
vincitur si ostium mentis nullatenus int̄e simitur.
Hed extra limen statim ut pulsauerit illi obviatur.
Vnde quidaz dixit. Principijs obstat sero medicina
patur. Nam primum occurrit menti cogitatio simplex:
De inde fortis imaginatio postea delectacio & motus
prauus et assensio; Sic p̄ paulatim ingreditur hostis
malignus ex totidum illi non resistitur in principio
et quanto diuicius ad resistendum quis corpuerit
tanto in se cotidie fit debilior et hostis contra eum
potencior; Quidam in principio conuersionis sue
grauiores temptationes paciuntur quidaz aut in fine.
quidam vero quasi per totam vitaz suā male habent.
Nonnulli satis leuiter temptantur diuine ordina-
tionis sapiaz et equitatemq̄ statū et meritum hoīm
pensat et cuncta ad electorū suorū salutem preordinat.
Ideo non debemus desperare cū temptamur. Ped eo
seruentius deū exorare quatenus dignetur in oīm

tribulacōe nos adiuuaresq; utiq; scđm bñi pauli apli
dcm·talem faciet cū temptationē puentū et possumus
fusseinere. H̄uiliemus ergo aias n̄tas s̄b manu dei in
dī temptatione et liberacōneq; h̄uiles sp̄u liberabit·
saluabit et exaltabit In tribulacō ibi et temptationib;
probatur hō quantū profecit et ibi maius metitum
existitq; virtus melius patescit Nec magnū est si hō
sit deuotus et feruidus cū gravitatem non sentit · h̄ si
tpe aduersitatis pacienter se sustinet sp̄es magni pro-
fet̄ erit Et quidā a magnis temptationib; custodiūt
et a paucis cottidianis sepe vincuntur sicut h̄uiliati
nunqm̄ de scip̄is in magnis confidant qui in tam
modicis vincuntur et infirmantur.

D e temeratio iudicio

Cap. xiiij.

Ho teipm oculos reflede et alioz facta caueas
iudicare In iudicando alios hō frustē laborat
epius errat et peccat leuiter Seipm vero iudi-
cando et discuento sp̄ fructuose laborat Si c̄ res nob̄
cordi ēs sic de ea freq̄nter iudicam̄ Nam rex iudiciū
ap̄ter priuacū amorez faciliter pdim̄us Si deus ēet sp̄
pura intentio desiderij nūnō tā faciliter turbarem̄ p
resistentia sensus nū. h̄ sepe abinta aliqd latet Vel
etiam ab eī oīc̄te Quod nos etiaz piter trahit Multi se
ipos occulte q̄tunt in rebv̄q; agūt et nesciūt. Vident
etiam in hō pace stareq; res fiunt p eoz velle et s̄c̄ire.
Si aut̄ aliter fit q̄ cupiunt statim mouentur et tristes
frunq; propter diuersitates sensuū et opinionū satis
freq̄nter oriuntur dissensiones inter amicos et cives
inter religiosos et deuotos Antiq; s̄suetudo difficulter
dimittit et relinquit et vtē ppriū vidē nemo libenter
ducitur Si rōi tue magis inuiteris vel in industrie q̄m
virtutis subiectiue xp̄i ihesu caro et tarte eris homo
illūiatu s̄q; deus vult sibi perfecte nos subiecti et vēm
rōnem per inflatum amorem transcendere

D e operibus ex caritate factis

Cap. xv.

Pro nulla re mōuet pro nūlius hōis dilectōe
aliqđ malū ē faciendū. S; pro utilitate indi-
gentis bonū opus ē aliqđ libet inbōmittendū.
aut etiā pro meliori est mutandū. Hoc n. factō opus
bonū non destruit s; in melius omutat. Sine caritate
opus extēnū nihil proficit. Quicqđ aut̄ ex caritate
agit qđntumcung. n. p̄uū sit et respectu tū efficitur
studiosū. Magis siqđz deus pensat ex qđnto q's agit
qđ qđntum facit. Multū facit qđ multū diligit. Multū
facit qui rem bñ facit. bene facit qđ magis o'munitati
qđ sue voluntati seruit. Depe videtur esse caritas et est
magis caritatis. quia carnalis inclinatio. pro p̄ea
voluntas. sp̄es retribucōis. affectus o'muditatis. raro
abesse volunt. Qui vera et p̄fectam caritatē habet in
nulla re scipm qđtē dei gl̄iam solummō in omnibz
fieri desiderat. Nulli etiā inuitet qđ nullum priuatum
gaudiū amat. n̄ in seipso vult gaudere s; i deo sup̄ oia
bona optat bñficari. Nemini aliqđ boni attribuit s;
tōliter ad deū a qđ oia fontaliter p̄edūt in qđ oēs sc̄u
fruibilitor qđescunt. O qđ sc̄intillam vere caritatis h̄ec
profecto oia tertena plena esse vanitatis sentiret

De sufficiencia defectuum alioꝝ Cap. xvi.

Ove homo in se vel in alijs emendare non
valet. debet pacienter sustinere. donec deus
aliter ordinet. Cogita qđ sic forte melius est
pro tua probatione. et pacientia sine qđ nō se multum
ponderanda n̄ ea menta. Debes tū pro talibus impe-
dimentis supplicare. vt deus dignetur tibi subuenire
vt possis benigne portare. Si quis semel uel bis am-
monitus acq̄escit nō h̄i cum eo stendere. s; totum deo
omittre vt fiat voluntas eius. et honor in oībz seruiss
suis. qui scit bene mala in bonum conuertete. Stude
paciens ēe intollerando alioꝝ defectus. et qualescung
infirmitates. qđ et tu multa habes. qđ ab alijs oportet
tolleā. Si non potes te talem facere qualēm vis.

quomodo potis aliū habere ad tuū bñ placitū. Libenter
habemus alios pfectos. s̄ tñ p̄ficiōs nō emendam̄s refēs;
Volum⁹ q̄ alij sticte corriganſ et noſipī tñ corrigi
nolum⁹. Displicer larga alioꝝ licentia & tñ nolum⁹
nob̄ negati qđ petim⁹. Cilios reſtrinxi p̄ statuta volu-
mus & ipī nullatenus patim⁹ cohiberi amplius. Dic
ergo patet q̄rato p̄im⁹ n̄m ſic noſipos p̄ficiamus.
Si eſſent deſ pfecti quid tūc haberem⁹ p̄ deo pati ab
alijſ. Nūc aut̄ deſ ſic ordīauit vt diſcam⁹ alter alijſ
onera portare q̄r nemo ſine defectu. nemo ſine onere
nemo ſibi ſufficiens nemo ſibi ſatis ſapiens; Sz oportet
nos imicē portare oſolati piter & adiuuare inſtruē &
ad monē. Quāte aut̄ virtutis qſq's fuerit meliſ pati
occatione aduersitatis. Occationes namq; hominem
fragilem non faciunt ſed qualis ſit oſtendunt.

De monastica vita Cap. xvij.

Oporet ut diſcas teipm̄ in multis frangereſi
vis pacem et q̄ordiaꝝ cū alijſ tenere. Non eſt
pū in monaſterijs vel in oſḡ garde habitare
et ibi ſine q̄rela conuerſari et vſq; ad morteꝝ fidelis
pmanere. Beatus q̄ ibitem bñ viuit & fideleſ oſlauit.
Si vis debite ſtare et pſicere teneas te canq; exultm
et peregrinum ſuper terram. Oportet te ſtultum fieri
aperte xp̄m. ſi vis religioſag ducere vitam habitus &
toſuſta modicū faciunt et conſerunt. ſi mutacō moꝝ
et integra mortificacō paſſionū veꝝ faciūt religioliū
Qui aliud q̄it qm̄ pure deum & aīc ſue ſalutē non
inueniet niſi tribulationem et dolorē. Non p̄t etiam
dī ſtare pacificus qui non nititur eſſe minimus; et
oſib; ſubiectus. Ad ſeuicendū venisti non ad regendū.
Qd paciendum et laborandū ſcias te eſſe vocatū; nō
ad oclandū vel fabulandum. Hic ergo probantur
hoies ſicut aurum in fornace. Hic nemo p̄t ſtare niſi
ppter teum ex toto corde ſe voluerit humiliare.

De exemplis ſanctorum patrum Cap. xviiij.

Intuere sanctorum patrum viuenda exempla in quibus vera
perfektio refluisit et videbis quantum sit et pene nihil quod
nos agimus. **D**eum quid est vita nostra si illis fuerit separata.
Sancti et amici Christi domino seruierunt in fame et siti. in
frigore et nuditate. in labore et fatigatione. in vigilias
et in ieiunia. in orationibus et sanctis meditacionibus. in
persecutionibus et obprobriis multis. **O**mnis multas gressus
tribulationes passi sunt. apostoli. martyres. confessores.
et virgines. et reliqui omnes qui vestigia Christi voluntur
sequei. **N**am animas suas in hoc mundo detinunt ut
in eterna vita eas possiterent. **O**mnis strictam et artam
vitam sancti patres in heretico duerunt. longas et
graues temptationes perulcent. quasi frequenter ab inimico
vexati sunt. quam crebras et feruidas orationes deo
obtulerunt. quam rigidas abstinentias egerunt. quam
magnum zelum et feruorem ad spirituali perfecione habuerunt.
quasi forte bellum aduersus edificationem vicem gesserint.
quasi puram et rectam intentionem ad tecum tenuerunt.
Per diem laborabant et noctibus orationi diuine
vacabant. **Q**uamque laborando manibus. tamen ab oratione
mentibus minime cessabant. **D**e tempore utiliter expenderebant.
Omnis hora ad vacandum deo brevis videbatur. Et
pre magna dulcedine contemplationis etiam obliuioni
trahebatur necessitas corporalis refectionis. **O**mnia
diuitias dignitatis honoribus amicis et cognatis
renunciabant. **N**il de mundo habere cupiebant. **V**ix
necessaria vite sumebant. Corpori etiam seruire in
necessitate solebant. **P**aupes ergo erant ruribus terrenis
sed diuitias valde in gratia et virtutibus. foris egredi
sed intus gratia et consolatione diuina reficiebantur.
Mundo erant alieni. sed deo proximi et familiares
amici. **D**ibiusque videbantur quasi nihil. et huic
mondo despici. sed erant in oculis dei preciosi et
electi. **I**n vera humilitate stabant. in simplici obedi-
entia viuedant. **I**n caritate et patientia ambulabant.

in spū. et ideo cotidie pficiebant et apud deū magna; grām obtinebāt. Datī s̄t in exemplū oībō religiosis et plus puocare debent nos ad pfia **Q**uidū **q**epidoꝝ nūs ad relaxandum. O q̄ntus feruorū **q**ūm religiosorū in principio sue sancte institutionis fuit. O quanta deuocio oīonis q̄nta emulatio virtutum. q̄ magna disciplina viguit q̄nta reuerentia et obedientia sub regula in omībō refloruit. Testantur adhuc vestigia derelicta q̄ vere viri sancti et perfecti fuerunt. qui tam strenue militantes mundū supped itauerunt. Nam magnus putatur si q̄s ēnsgressor nō fuerit. Si q̄s qđ accepit cum patientia tollerare potuerit. O t̄pis et negligentie status nři q̄ tam cito declinamꝝ a p̄scino feruore et iam tetet viuere pre lassitudine & torpore. Utinam in te penitus non dormitet profectus virtutum qui multa sepius exempla vidisti deuotissimū.

Quod exercitūs boni religiosi Cap. xix.
Ita boni religiosi oībō virtutibō pollere debet ut sit taliter in te ius q̄lis virēs hoībō exercitūs. Et merito multo plus debet esse interius q̄d certum foris q̄ inspectoꝝ nō st̄t est deus quem sum ope reuerteri debemus. vbi cunḡ fuerimus. et tanquam angli in aspectu eius munde incedere. O di die renouare debemus appositorū nřm et ad feruorem nos excitare. quasi hodie primū ad questionē venissimꝝ et dicere. Adiuua me dñe deus meus in bono apposito et secō seruitio tuo et da mihi nunc hodie p̄fecte incipere. q̄ nihil est qđ hōtēnus feci scđm appositorū nostrum cursus p̄fectus nostri et multa diligentia opus ē bñ pficerē volenti. Q̄ si forte apponens sepe deficit quid ille qui raro aut minime vir aliqd apponit. Varijs tñ modis contingit desertio appositorū et levis obmissio exercitiorū vix sine aliquo dispendio transit. Iustorū appositorū in gratia dei potius q̄m in appria sapientia dependet in quo semper confidunt quicqd attipiunt

Nam hō pponit sed deus disponit nec est in hoīe via eius. si sue pietatis causa aut fraterne dilectionis et utilitatis pposito qñq; o su etum obmittit exercitium facile posset postea recuperari. **S**i aut̄ cedio animi aut negligētia faciliter relinquitur satis culpabile est. et noxiū sencier̄. **C**onem̄ qñtum possum adhuc leuiter deficiens in multis. **S**i tñ aliquid certi sp̄ pponendū est et illa p̄cipue que amplius non impediunt exteriora nra et interiora p̄ter nobis scrutanda s̄t et ordināda q̄ utrags expediunt ad profectū. **D**i non continue te vales colligere salte interdū et ad min⁹ semel in die mane et vespe. **M**ane ppone vespe discute morcs tuos qualis hodie fuisti. in verbo ope et cogitatione. quia forsitan tecum sepius in his offendisti et p̄ximum. **A**tinge te sic vir fortis ō diabolicas neq̄cias. frena galaz et postea facilius frenabis dē; carnis inclinacōz. **M**unq; sis ex toto ociosus. aut legens. aut scribens. aut orans aut meditans aut aliquid utilitatis pro omuni laborans corporalia tñ exercitia discrete sunt agenda nec eib⁹ equaliter assumenda. **Q**ue non s̄t omnia non sunt feris ostendenda. nam in secreto tuis exercentur priuata. **C**auidū tñ est ne piger sis ad omnia et ad singulatia promptior. **S**ed expletis integre et fideliter redditis et in cunctis si iā vlt vacat redire te tibi pro ut deuotio tua desiderat. **N**on omnes possunt habere vnū exercitiū. **S**ed aliud isti aliud illi magis deseruit. etiā p̄ tempis conuentia diuersa placent exercitia. quia alia in festiūs. alia feriatis magis sapiunt diebus. **A**lijs in digemus tempore temptationis et alijs tempore pacis et quietis. **O**lia cū temptamur libet cogitare et alia cum leti in dño fuerimus. **C**irca principalia festa renouanda sunt bona exercitia et sanctorum suffragia feruentius impioranda. **D**e festo in festum pponere debemus qui si tunc te h̄ seculo migraturi sumus et ad eternū festum

prouentū. Ideo q̄ sollicite nos p̄parare debem⁹ in t̄p̄ ib⁹
deudatis et deuocius conuersari. atq; oēz obseruantia;
strictius custodire tanq; in breui premium laboris nū
a deo recepturi. Et si dilatum fuerit credamus nos
min⁹ bene p̄paratos atq; adhuc indignos tāte glieq;
reuelabitur in nobis t̄p̄ prefinito; & studeamus nos
melius ad exitū p̄parare. Eccl̄s huus ait euangelista
Lucas. Quem cū venit dñs inuenit vigilante. amen
dico vobis sup̄ omnia bona sua constituet cum

De amore solitudinis et silentij Cap. xx.

Quare aptū tps vacandi tibi et de beneficj⁹ dei
bene cogita Relinq curiosa. t̄les plege matias
q; opundō; magis p̄stant q̄ occupacō;. Di te
s̄btraxeris a sup̄fluis locūcōib⁹ & ociosis circuicionib⁹
neconon a vanitatib⁹ ac rumorib⁹ audiendis. inueies
tps sufficiēs ac aptū p̄ bonis meditacōib⁹ insistēdis.
Maximi sanctoz vitabant humana consorsia ubi
poterant & deo in secreto viue eligebant Dixit qđam
Quociens inter homines sui minor homo redij hoc
sepius exp̄imur quando diu fabulamur. Facilius
et tunc est omnino tacere q̄ verbo excedere. Facilius
est domi latere qm̄ foris se posse sufficienter custodire
Qui igitur intendit ad interiora & sp̄ualia peruenire
oportet eū cum ihesu a turba declinare. Nemo secure
apparet nisi qui libenter latet. Nemo secure loquitur
nisi qui libenter tacet. Nemo secure p̄ceſt. nisi qui
libenter subeſt. Nemo secure precipit. nisi qui libenter
obedire didicit. Nemo secure gaudet. nisi conscientie
bone testimonium habeat. Nem̄ tamē sanctorum
securitas plena timoris dei extitit. nec eo minus
solliciti et in se humiles fuerunt. quia magis virtu-
tibus et gratia enituerunt. Prauoz autem securitas
ex superbia et presumptione oritur et in fine in de-
ceptionem sui vertitur. Nunquam promittas tibi
securitatem in hac vita q̄uis bon⁹ videaris cenobita

dei et deuotum religiose conuersari **V**tilius est sepe et
secutus q̄ homo non habeat multas consolationes
in hac vita precipue scđm carnem **T**amen q̄ diuinā
consolationes non habemus aut ratus sentimus
nos in culpa sumus. q̄a conpunctionem cordis non
querimus. nec vanas consolationes et externas
omnino ab̄içimus. **C**ognosce te indignum diuina
solatione. h̄ magis dignum oī tribulatione. **Q**uāto
hō est p̄fēcte op̄undus tunc grauis et amarus est a
totus mōs. **B**onus hō sufficientē inuenit mattiam
tolēdi & flendi siue n. se consideret siue de primo penset
scit q̄ nemo sine tribulatione hic vivit. **E**t quanto
strictius se consideret tanto amplius dolet. **M**aterie
iusti doloris et interne op̄udionis sunt vitia & p̄cta
nra quibꝫ ita inuoluti iacemus ut raro celestia con-
templati valeamus. **S**i frequentius de morte tua
quaz de longitudine vite cogitares. non dubium q̄i
fuerentius te emendares. **S**i etiam futuras inferni
siue purgatoriū penas cordialiter perpenderes. credo q̄
libenter laborem & dolorem sustineres & nihil rigoris
timeres. **S**ed quia ad eorū ista non transiunt & adhuc
blandimenta amamus. **I**deo frigidī et valde pigri
in tempe remanemus. **D**epe est inopia spiritus unde
tam leviter conquetitur miserum corpus. **O**ra ergo
humilitet ad dñm vt tibi det op̄unctionis spiritum
et dic cum pp̄beta **C**iba me dñe pane lacrimarum et
potum da mihi in lacrimis in mensura.

De consideratione humane miserie

Ca. xiiij.

Miser es ubiunḡ fuitis & quo cunḡ te veritas
nisi ad deum te conuertas. **Q**uid turbaris
quia non succedit tibi sicut vis et desideras.
Quis est qui habet omnia scđm suam voluntatem.
nec ego nec tu nec aliquis hominum sup terrā **N**emo
est in mundo sine tribulatione aliqua siue angus-
tia. siue Rex sic siue Papa. **Q**uis est qui melius

habet utiq; qui pro deo aliq;d pati valet **T**icūt miseri
imbecilles et infirmi **E**cce qm̄ bonam vitaz ille homo
habet. q̄ diues. q̄ magnus. q̄ potens et excelsus **S**ed
attende ad celestia bona. et videbis q̄ omnia ista
bona temporalia nulla sunt sed etiā valde inarta et
magis grauantia. quia nunq; sine sollicitudine et
timore possidentur. **N**on est felicitas hominis habere
temporalia ad habundantiaz. q̄ sufficit ei mediocritas
Vere miseria est vivere super terraz. **Q**uanto homo
voluerit esse spiritualiz. tanto presens vita sit ei
amator. quia sentit plenius et viderat clarius humane
corruptionis defecus **N**am comedere. bibere. vigilare
et unire. quiescere et laborare et ceteris necessitatibus
nature subiacere **V**ere magna miseria est et afflictio
homini deuoto. qui libenter esset liber et absoluus
ab omni peccato. **V**alte enī grauatur interior homo
necessitatibus corporalibus in hoc mundo. **V**nde
propheta deuote rogat quatenus liber ab istis esse
valeat dicens. **D**e necessitatibus meis erue me dñe.
Sed ve non cognoscentibus suam miseriā. et
amplius. **V**e illis qui diligunt hanc miseriā et
et corruptibilem vitaz **N**am quidā hanc in tm̄ am-
plexuntur. licet etiam vix necessaria laborando aut
mendicando habeant ut si possent semp hic vivere de
regno r̄ei nichil curarent. **O** insani et infideles corde
qui taz profunde in terrenis iacent. ut nil nisi terrena
sapiant. sed miseri adhuc in fine grauiter sentient.
qm̄ vile et nichilum erat quod amauerunt. **D**andi
autem da et omnes tenoti amici xp̄isti non atenderunt
que carni placuerunt nec que in hoc tempore florire-
tunt. sed tota spes eorum et intencio ad eterna bona
anhelabat **T**otum desiderium ipsorum ferebatur ad
mensuram et inuisibilia ne amore visibilium trahe-
rentur ad infima **N**oli frater amittere confidentiam
proficiendi ad spiritualia. **A**d huc bates tempus et

horam q̄re vis procrastinare p̄posiū tuū Surge et in
instanti incipe et dic. **N**unc t̄ps est faciendi. nūc t̄ps
est pugnandi. nunc t̄ps est emendandi **Q**uāto male
habes & tribularis tunc t̄ps est p̄metendi **S**z te ēnsire
p ignem et aquā anteq̄ venias in refugiu n̄ si tibi
vim feceris viciū non supabis **Q**ād diu istud fragile
corpus gerimus sine p̄cō esse non possumus nec sine
cedio & dolore vivere libenter haberem⁹ ab oī miseria
quietem. sed q̄ per peccatū perdidimus innocentia⁹ et
amisimus veraz beatitudinem. **I**deo oportet nos tenē
pacientia⁹ et expectare dei misericordia⁹ donec īseatur
iniq̄tas hac et mortalitas absorteatur a vita. **O** q̄nta
fragilitas hūana que prona est ad vitia hodie con-
fiteris peccata et cras itez perpetras confessa. **N**unc
proponis cauere & post horaz magis agis quasi nihil
pro posuisse **M**ecito ergo nosipso hūiliare possim⁹
ne vñq̄m aliquid magni de nobis sentire vñlimus.
quia tam fragiles et instabiles sumus. **C**ito etiam
potest perdi per negligentia⁹ quod multo labore vix
tancem acquisitū est per gratia⁹. **Q**uid fieri nobis
ad huc in fine qui te ipestimus taz mane de vobis si
sic volumus reclinare ad quietem quasi iā pax sic et
securitas cū adhuc non appareat vestigiū vere sancti-
tatis in nostra conuersatione **V**nde opus esset q̄ ad
huc instrueremur itez tanq̄ boni nouicij ad mores
optimos si forte sp̄es esset de aliqua fut̄a emendatiōe
et maiorī profectu spirituali

Te meditacione mortis

TCa. xxij.

Alte ato hic tecū erit factū **V**ide aliter quo-
modo te hic haberas **H**odie homo est et cras
non comparet. Cū autem sublatus fuerit ab
oculis etiaz cito transit a m̄te. **O** ebetudo et
dutitia cordis hūani q̄ solum presentia meditatetur
et futura magis non preuidet. **H**ic te in omni facto
et cogitatu debes tenere quasi esses statim mortuus.

Si bonam conscientiam haberetis non multum mortem timetis **N**elius esset peccata cauere quoniam morte fugere **S**i hodie non es paratus etas quomodo eris **C**ras est dies incerta **E**t quid scis si crastinaz habebis **Q**uid prodest diu viuere cum paucis emendamur **A**ch longa vita non semper emendat sed sepe culpas magis auget **V**tinaz per unaz diem essemus bene convertati in hunc modo **M**ulti annos cputant conuersionis sed sepe parvus est fructus emendationis **H**ic formido losum est mori forsan periculosius est diuinus viuere **B**eatus qui horam mortis sue semper ante oculos habet et ad moriendum cotidie se disponit **S**i vidisti aliquando hominem mori cogita quia et tu per eandem viam transibis **C**um mane fuerit puta te ad vespere non perirentur **V**espere autem facta mane non audeas tibi posiliceri **S**emper ergo paratus esto et taliter viue ut nunquam te imparatum mors inueniat **M**ulti subito et impruise moriuntur nam hora qua non putatur filius hominis venturus est **Q**uando illa hora extrema venierit multum aliter sentire incipies de tota vita tua preterita et valde solebis quod tam negligens et remissus fuisti **Q**ui felix et prudens qui taliter nunc nititur esse in vita qualis optat inueniri in morte **D**abit namque magnam fiduciam moriendi perfectus contemptus mundi sentiens residerium in virtutibus proficiendi amor discipline labor penitentie promptitudo obedientie abnegatio sui et supportacio cuiuslibet aduersitatis pro amore Christi **M**ulta bona potes operari dum sanus es sed infirmatus nescio quid poteris **N**auci ex infirmitate emendantur sicut et qui multum peregrinantur raro sanctificantur **N**oli confidere super amicos et proximos nec salutem tuam in futurum differas quia homines obliuiscuntur cui cicias quoniam estimas **N**elius est nunc tempestive praevidere et aliquid boni premittere quod sup

auxilio aliorū spate. **D**i nō es mō sollicitus pro teipso
quis erit pro te sollicitus in futuro: **N**unc tps ē valde
preciosū. **S**ed proch dolor q̄ hoc utilius non expendis
in quo prometeri valeas vntce eternaliter viuas. ve-
niet quanto vnam diem vel horam pro emdatione
desiderabis: nescio an impetrabis. **T**ha k̄mīc te q̄nto
piculo te poteris liberare de q̄m magno timore eripe
si mo to semp timoratus fueris et suspectus de morte.
Stude nunc taliter viuere ut in hora mortis valcas
pocius gaudere q̄m timere. **D**isce nunc mori mundo
ut tunc incipias viuere cum xp̄o. **D**isce nunc omnia
contempnere ut tunc libere possis ad xp̄m pergere.
Castiga nunc corpus tuum pec penitenciam ut tunc
certā valeas habere fidencią. **A**ch stulte qđ cogitas
te victuz diuīcū nullum diem habeas securum. **Q**m̄
multi s̄e decepti et insperate de corpore extracti. **Q**uo-
ciens audisti a dicentibus. quia ille gladio occidit.
ille submersus est. ille ab alto rucis ceruicem fregit.
ille manducaudo obriguit. ille luctuō finem fecit.
Olius igne. alius ferro. alius peste. alius latrociniō
interiūt. et sic finis omnium mors est. et vita hominis
tanq̄m vmbra subito transit. **L**uis memorabitur
tui post mortem et quis erabit pro te: **A**ge age nunc
k̄mīc quicquid agere potes. quia nescis q̄nto morie-
ris. nescis quicquid post mortem tibi sequitur. **D**um
eps habes ḡgrega diuītias immortales. **O**reter salutē
tuam nichil cogites. solum que dei suut cures. **F**ac
nunc tibi amicos. sanctos dei venerando et eoz actus
immitando ut cum defeceris in hac vita illi te recipi-
ant in eterna tabernacula. **S**erua te tanq̄m peregrinū
et hospicem super terram ad quem nichil spectat de
mundi negotijs. **S**erua cor tuum liberum et securum
sursum erectum ad deum. qđ non habes hic manen-
tem ciuitatem. **I**lluc preces et genitus cotidianos
dirige cum lacrimis. ut spiritus tuus mereatur

ad deum post mortem feliciter transire

De Iudicio et penis peccatorum

Vca. xxiiij:

Non dabo respicere finem et quicunque auctoritate iudicem stabit cui nihil est occultum quod munetibus non placet nisi excusaciones recipit sed quod iustum est iudicabit. Omnis misericordia et insipiens peccator quid respondetis deo omnia mala tua scienti qui interdum formides vultum hominis iratus ut quid non preuides tibi in die iudiciorum quarto nemo poterit per alium excusari vel defendi sed unusquisque sufficiens onus erit sibiipsci. Nunc labor tuus erit scutum tuum fletus acceptabilis gemitus exaudibilis dolor satisfactorius et purgatiuus. Magnum habet et salubre purgatoriū paciens homo qui suscipiens iniurias plus volet de alterius malitia quam de sua iniuria qui pro conterantibus sibi libenter orat et ex corde culpas indulget qui veniam ab aliis petere non retardat qui faciliter misereretur quod irascitur quod sibi ipsci violentiam freqüenter facit et carnem omnino spiritui subiugare conatur. Melius est modo purgare peccata et vitia resecare quam in futuro purganda rehuare. Vere nos ipsos recipimus per inordinatum amorem quem ad carnem habemus. Quid aliud ignis ille devorabit nisi peccata tua. Quanto amplius nunc sibiipsci patet et carnem sequis tanto durius postea lues et maiorem materiam condurendi ostendit. In quibus homines peccauit in illis grauius punitur. Ibi accidio si ardentibus stimulis purgentur et gulosi ingenti siti et fame cruciabantur. Ibi luxuriosi et voluptatum amatores ardenti pice et fetido sulphure perfundentes imuidiosi pre dolore ullulabunt sicut eanes furiosi. Nullum vicium est quod suum proprium cruciatum non habebit. Ibi superbi oī confusione replebuntur et auari miserrima egestate artabuntur. Ibi erit una hora gravior in pena quam hic centum anni sunt in amarissima penitencia. Ibi nulla requies est nulla consolatio.

dānatis. **H**ic tū interdū cessat a labore fatigā aīcō p
fruiē solacij. **E**sto mō sollicitus q̄ dolens pro peccatis
tuis vt in die iudicij securus sis cū beatis. **T**unc n. iusti
stabūt i magna p̄stancia aduersi eos qui se angustia-
uerunt et depressoēt. **T**unc ille stabit ad iudicandū
qui modo se subiecte humiliet iudicij hominē. **T**unc
magnam fiduciam habebunt pauper et humiliis. et
pauēbit vndiq̄ superbns. **T**unc videbitur sapientia in
hoc mō fuisse qui pro xp̄o didicit stultus et despectus
esse. **T**unc placebit oīs tribulatio patienter perpessa &
oīs iniquitas oppilabit oīs suum. **T**unc gaudebit oīs
deuotus et merebit oīs irreligiosus. **T**unc plus exul-
tabit caro afflita q̄ si in deliq̄s semp fuisse nutrica.
Tunc splendet habitus viliis & obtenebris et vestis
subtilis. **T**unc plus laudabit paupculū & micilū
q̄ deauratum palacium. **T**unc plus iuuabit ostans
patientia q̄ omnis mundi potencia. **T**unc amplius
exaltabitur simplex obedientia q̄ oīs secularis astucia.
Tunc plus letificabit pura et bona conscientia. q̄
totā philosophia. **T**unc plus ponderabit contemptus
diuitiar̄ q̄ totus thesaurus tertiogenar̄. **T**unc magis
consolaberis super deuota oratione q̄ super telicata
connexione. **T**unc potius gaudebis de seruato silen-
tio q̄m de longa fabulatione. **T**unc plus valebunt
sancta opera q̄m multa pulchra verba. **T**unc plus
valebit stricta vita et ardua penitencia. q̄m omnis
delectatio terrena. **D**isce te nunc in modico pati ut
tunc valeas a grauioribus liberari. **H**ic primo proba/
quid tunc posses pati postea. Si modo modica passio
te tam impacientem efficit quid iehenna tunc faciet?
Ecce vere non potes duo gaudia habere. **H**ic dele/
tare in mundo et postea regnare cum Xp̄isto. **D**i
vulḡ in hodiernū diem sp̄ in honorib⁹ et voluptatib⁹
vixisses qui et tibi profuisset. si te in instanti
morti continget. **O**mnia ergo vanitas preter amare

deū et illi soli huic Qui ergo deū ex toto corde amat.
nec morte nec suppliciū nec iudicium nec infernum metuit
q̄ pfectus amor secū ad deū accessū facit. Quem aē
delectat ad huc pertare. non mir si mortuū et iudicium
timeat. Bonū tñ est vt si nec dū amor a malo te te
uocat saltem timor iehannalis cōdereat. Qui vero
timorem dei postponit diu in bono state non valebit
h̄ diaboli laqueos citius incutet

De fidelenti emendatione totius vite nře Ca. xxv.

Fio vigilans et diligenter in dei servitio te
erecte et cogita frequenter ad quid uenisti aut
seculum reliquisti. Nonne ut deo viueres et
spiritualis fieres Igitur ad profectum serueas. quia
mercedem laborū tuorū recipies nec erit tunc amplius
toller aut timor in finibus tuis. Modicum nunc la-
borabis et magnam requiem. imo perpetuaz leticiaz
inuenies Si tu pmanseris fidelis et feruidus ī agē do-
deus proculdubio erit fidelis in retribuendo. Spem
bonā retinere debes q̄ ad palmam puenies et securi-
tatem capere non oportet ne temreas aut elatus has.
Cū. n. quidam anxius inter spem et metū frequenter
fluctuaret et quadam vice merore confessus in ecclē-
sia ani. quoddam altare se prostrauisset hec intra se
reueluit dicens. O si scirem q̄ adhuc persuerat tuus
esset statimq; audiuit intus responsum diuinum.
Q̄ si hoc scires quid facere velles fac nunc. quod tūc
facere velles et bene securus eris. Vox consolatus et
conforcatius diuine se commisit voluntati et cessavit
anxia fluctuacio. Noluitq; curiose inuestigare. vt
sciret que sibi essent futura. h̄ magis studuit inq̄rere
que esset voluntas dei beneplacens. et perfecta ad
om̄e opus bonū inchoandum et perficiendū. H̄a in
domino et fac bonitatem ait Propheta et inhabita
teriaz et pascetis in diuīc̄s eius. Vnū est q̄ multos
a profectu et fidelenti emendatioile retrahit. Horror

difficultatis seu labor certamis. **E**nimvero illi mari-
me pre ceteris in virtutibus pficiunt qui ea que sibi
magis ſtria ſt & grauia vicia vincere nituntur. **N**am
ibi ho prius pficit et grām metet ampliorē ubi
magis ſeipm vincit et in ſpū mortificat. **E**t non oēs
habent eque multum ad vinctendum et moriendum
diligens tamen emulator valentior erit ad pficiendū
etiam ſi plures habeat passiones qm̄ alius bene mo-
tigeratus · minus tamen feruens ad virtutes. **D**uo
ſpecialiter ad magnam virtutem iuuant · videlicet
ſe ſubtrahere violenter ad quod natura vicioſe incli-
nat et feruenter instare pro bono quo amplius
quis indigeret. **I**lla etiam ſtudeas magis cauere et
vincere que tibi freq̄ncius in alijs diſplicent. **V**biqz
pfectum tuum accipias ut ſi bonū exemplum videas
vel audias ad imitandum accendatis. **H**i quid aut̄
reprehensibile ſtideauctis caue ne idem facias aut ſi
aliquo fecisti cicius emendare ſtudeas. **S**icut oculus
tuus alios conſiderat ſic interim ab alijs notaris.
Qm̄ dulce et iocundum eſt videre feruidos et deo-
tos fratres bene morigeratos et disciplinatos. **Q**m̄
triste eſt et graue videre inordinate ambulantes qui
ea ad que vocati ſunt non exercent. **Q**m̄ nocium
eſt negligere ſue vocationis propositum et ad non
omissa inclinare ſenſum. **M**emor eſto arrepti ppoſiti
et īm̄aginem crucifixi prepone tibi. **B**ene verecun-
dari potest inspecta vita domini nostri ihesu xp̄iſti
et nec dum magis illi te conformare ſtuduisci · licet
diu in via dei fuisti. **R**eligiosus qui ſe intente et de-
uote in sanctissima vita et paſſione domini exercet
om̄ia vtilia et nc̄ca ſibi habundanter ibi inueniet.
nec opus eſt ut extra ihesum aliquid melius querat
O ſi ihesus crucifixus in cor nrm̄ veniret qm̄ cito et
ſufficienter vidi essemus. **R**eligiosus feruidus om̄ia
bn̄ portat et capit q illi iubent. **R**eligiosus negligens

et tepidus habet tribulacō; sup tribulacō; et ex omnī
parte patit angustiam q̄ interiori solatione caret &
exteriorē q̄rere prohibetur Religiosus ex disciplinā
viens graui patitur ruiue. Et qui laxiora querit et
remissiora semp in angustia erit quia aut vnum aue
relicuum sibi displicebit Quomō faciunt taz multi
religiosi q̄ satis artati sunt sub disciplina claustralē.
Raro exēunt ab strate viuunt paupime o medunt
grossē vestinntur multū laborant pax locuntur diu
vigilant mature surgunt orationes prolongant.
Frequenter legunt & se in omni disciplina custodiunt
Ottende Rāthusienses Cistarienses et diversi re
ligionis Monachos et Moniales qualiter oī nocte
ad psallendum dño assurgunt Et ideo turpe esset ut
tu deberes in tam sancto opere pigritari vbi tanta
multitudo religiosorū incipit deo iubilare O si nichil
faciendum incumberet nisi dñm deum nūm toto corde
laudare et ore O si nunq̄ indigēas ometere et bibere
nec dormire h̄ sp posses deū laudare & solummodo in
spiritualib⁹ studijs vacare tunc multo felitior es
q̄ modo cum carni ex qualicunq̄ necessitate viuis et
huis Utinam nō essent iste necessitates h̄ solummō
spuales anime refectiones q̄s satis raro degustam⁹
Quando homo ad hoc peruenit q̄ de nulla creatura
consolationem suam querit tunc deus ei p̄mo pfecte
sapere incipit tunc etiam bene o tentus de omni euentu
rex erit tūc ne pro magno letabitur nec pro modico
contristabitur sed ponit se integre et fiducialiter in
deum qui est omnia in omnib⁹ cui nihil utiq̄ p̄dit nec
moritur sed omnia ei viuunt et ad nutū iunctanter
descuiunt Memento semper finis q̄ p̄ditū non reddit
tempus Vnde sine sollicitudine et diligentia nunq̄
acquires virtutes Di incipis texescere incipis male
habere Si autem reditis te ad seruorem inuenies
magnam pacem et sendies lcuorem labore ppter dei

ḡam et virtutis amorem. **H**ō feruidus et diligens ad omnia est paratus. **M**aior labor est in resistendo vicijs et passionibus qm̄ corporalibus insudare laboribus. **Q**ui paruos non reuitat defectus paulatim labitur ad maiores. **G**audebis semper de vespere si diem expendas fructuose. **V**igila sup teipm̄ admone te ipsum. excita te ipsum. et quicquid de alij s̄it non negligas te ipsum. **T**antum proficies quantum tibi ipsi vim intuleris.

Explícit primus liber de imitacione Xpisti et de contemptu omnium vanitatum m̄di.

Sequitur tabula huius libri primi

D e imitacōe xpisti et de ḡtemtu om̄i vanitatū	.i.
D e humili scientia suipius	.ii.
D e doctrina veritatis	.iii.
D e prudentia in agendis	.iv.
D e lectio ne sanctar̄ scripturar̄	.v.
D e inordinatis affectionibus	.vi.
D e vana spe et elatione fugienda	.vii.
D e cauenda nimia familiaritate	.viii.
D e obedientia et subiunctione	.ix.
D e cauenda superfluitate v̄ctor̄	.x.
D e pace acquirenda et zelo proficiendi	.xi.
D e utilitate aduersitatis	.xii.
D e temptacionibus resistendis	.xiii.
D e temerario iuditio vitando	.xiii.
D e operibus ex caritate factis	.xv.
D e sufferentia defectuum aliorum	.xvi.
D e monastica vita	.xvii.
D e exemplis patr̄	.xviii.
D e exercicijs boni religiosi	.xix.
D e amore solitudinis et silentij	.xx.
D e compunctione cordis	.xxi.
D e consideratione humane misericordie	.xxii.
D e meditacione mortis	.xxii.

De iudicio et penitentiaꝝ.

xxiiij.

De feruenti emendatione vite tocis

xxv.

Gequis scđa ps h2 libri q̄ est de ammonicōe ad int̄ia
trahentem siue ammonicōib⁹ ad interna trahentes

De interna conuersatione

Ca. primū

Regnū dei int̄ vos est diē dñs Conuertere in
toto corde ad dominum et relinque hunc
miser⁹ mundum et inueniet anima tua
requiem. Disce exteriora ostēnere et ad
int̄iora te dare et videbis regnum dei in
te venire. Est n. regnum dei pax et gaudium in sp̄u
sancto quod non datur imp̄is. Veniet ad te xp̄us
ostendens tibi consolationem suam si dignam illi ab
intus paraueris mansionem. Omnis gloria eius et
rex ab intus et ibi ɔplacet sibi freq̄ns illi visitatio
cum honore interno dulcis sermocinatio grata con
solatio multa pax familiaritas stupenda nimis Ea
anima fidelis prepara huic sposo cor tuū quatenus
ad te venire et in te habitare dignetur. Dic enim
dicit Si quis diligit me sermonem meū seruabit
et ad eum veniemus et mansionem apud eum faci
mus. Da ergo xp̄o locum et ceteris omnibus nega
introitum. Cum xp̄m habueris diues es et sufficiet
tibi. Ipse erit prouisor tuus et fidelis procurator in
omnibus ut non sit opus in homībus spare. Dies
enim cito mutantur et deficiunt velociter. Xp̄stus
aut̄ manet in eternum et astat usq; in finem firmiter
Non est magna fiducia ponenda in homine mortali
et fragili et si utilis sit et dilectus neḡ tristitia m̄la
ex hoc capienda si interdum aduersetur et condicat.
Qui hodie tecum sunt. cras contrariari possunt et
econuerso sepe ut aura vertuntur. Done totam tuam
spem in deo et sit ipse timor tuus et amor tuus Ipse
pro te respondebit et faciet bene sicut melius fuerit.
Non habes hic manentem ciuitatem. et vbi cung

fueris extraneus es et peregrinus nec requiem aliquam
habebis nisi in **Xpisto** intime fucus unius. **Quid**
hic circumspicias cum iste non sit locus mei requiescias
In celestibus debet esse habitatio tua et sicut in etan-
situ cuncta terrena sunt respicienda transirent omnia
et tu pariter cum eis **Vix** ut non in breves ne capia-
ris et pereas. **Apud** altissimum sit cogitacio tua et
deprecatio tua ad xpm sine intermissione dirigatur.
Si nescis speculari alta et celestia requiescer in passione
xpisti et in sarcis vincibus eius libenter habita. **Si**
enim ad vulera et preciosa stigmata **Ihesu** deuote
confugis magnam in tribulacione fortac; sensies
nec multum curabas homin respectiones facilius
verba decantantia pates. **Xps** etiam fuit in mbo ab
homib; despatu et in maxima necessitate a nodis
et amicis inerit opprobria derelictus. **Xpistus** habuit
aduersarios et obloquium et in vis oca habere ami-
cos et benefactores. **Vnde** corosabitur pacientia tua
si mil aduersitatis occurrerit. **Si** mil concretum vis
pati quod eris amicus xpisti. **Sustine** te cum **Xpisto**
et proximo si vis regnare cum xpisto. **Si** semel perfata
introisset in intentio ihu et modis te attenu amare
et sapuisses tue d gpo smodo vbi modo nihil curares
sed magis de obprobrio illato gautes. quia amor
Ihesu facit hominem scipsum condemnare. **Amator**
Ihesu et verus interclus et liber ab affectionibus in-
cedinatis potest se ad tam libere conuertere et eleuare
se super seipsum in spiritu et fructuue quiescere. in eo can-
sapiunt via pro ut se non ut dicunt aut estimant hic
vere sapiens est et doctus magis a deo qd ab hominib;
Qui ab intra sat ambulate et modum res ab extra
ponitatem non requirit loca nec expedit tempora ab
hadenda expedita deuota. **Homo** interclus aito re-
colligie. quia namquam se totum ad extenda ef-
fundit. **Nan** illi est labor exigit. nec occupatio ad

ep̄s nc̄ia. h̄ sic res eveniūt sic se illis accommodat Qui
intus bñ dispositus est et ordinatus nō curat p̄sos
et mirabiles hom̄ gestus Tm̄ homo impeditur et
discrabit quantum sibi res attrabit Si recte tibi esset
et bñ purgatus essem̄ oīa tibi in bonū cederet et p̄fudū
Ideo multa tibi displicant et sepe turbant q̄ non es
perfecte tibi mortuus nec segregatus ab oīb̄ tetenis
Nihil sic maculat et implicat cor hom̄s. sicut impurus
amor in creaturis Si rennūis oī solati extetius potis
speculari celestia et frequenter iubilare intemus.

De humili submissione sui

Cap. ii.

Non magis ppendas q̄s pro te vel h̄ te sit h̄ hoc
age et cura ut tecū deus sit in oī re quam facis
Haleas conscientiam bonam et deus te bene defensabit
Quem. ii. iuuate voluerit nullus peruersitas nocere
poterit Si tu scis tacere et pati videbis proculdubio
auxilium dñi Ip̄e nouit modū et ips̄ liberandi te. et
ideo debes te illi resignare. rei enī est adiuuare et ab
oī oīfusione libertare. Sepe valde protest ad maiorem
hūilitatem seruandam q̄ defectus n̄tos alij sciunt et
redarguunt q̄ndo hom̄a pro defectib̄ suis se hūiliat
tunc faciliter alios placat et leuiter satisfacit. sibi
irascibili Humilem deus protegit et liberat. Humili-
lem diligit et consolatur. Humili hom̄i se inclinat
hūili largitur gratiaz magnaz et post suā depressionez
leuat ad gloriam humili sua secreta reuelat. et ad se
dulciter trahit et invitat. Humilis accepta oītumelia
et oīfusione satisfacere est in pace. quia stat in deo et nō
in mundo. Non reputes te aliquid profecisse nisi te
om̄ibus inferiorem esse sentias

De bono pacifico homie

Ca. iii.

Done te primo in pace et tunc poteris alios pa-
acificare Homo pacificus magis protest q̄m
benē vobis. hō passionat̄ etiā bonū in malū
conuertit et faciliter malum credit Bonus pacificus

hō om̄ia ad bonū trahit Qui bñ in pate est de nullo-
suspicioe. qui aut̄ male stentus est et om̄otus varijs
suspitionibus agitatur . nec ipse quiescat . nec alios
quiescere permittit Dicit sepe quod omnino dicere nō
deberet et obmittit quod sibi facere magis expediret
Considerat quid alijs facere teneantur et negligit qd̄
ipse tenetur Dabe ergo primo zelum super teipsum
et tunc zelare poteris etia; proximū tuū Tu bene scis
facta tua excusare et colorare . et alioꝝ excusationes
non vis recipere Iustius ut te excusat̄ et fratrem tuū
excusares Si portari vis porta et aliū Vide qꝫ longe
es adhuc a vera caritate et būilitate que nulli itasci
nouit vel indignari nisi tm̄ sibi Non est magnū cū
bonis et mansuetis conuersati Doc-n-vībus nāliter
placet et vniusquisq; libenter pacem habet et secum
sencientes magis diliḡit Si cū duris ac petueris et
indisciplinatis aut nobis ſtiantib; pacifice possim̄
vivere magna gratia et laudabile nimis . virileq;
factū esset Sunt qui ſcip̄os in pate tenent et cū alijs
etia; pacē habent Et ſt̄ qui nec pacem hñt nec alios in
pate dimittunt . Alijs sunt graues . sed ſibi ipsiſ ſp̄
guiores Et ſt̄ qui ſcip̄os in pate retinent et ad pacem
alios reducere ſt̄uent . Eſt tm̄ tota pax noſtra in hac
misera vita potius in humiliſufferentia ponenda . qꝫ
in non ſentienti ſcia Qui melius ſat pati maiorem
tenebit pacem Iste eſt viator ſui et dñs m̄di amicus
xp̄isti et heres celi

De pura mente et simplici intencionē Ca. iiiij.

Duabus alis sublauatur homo a terrenis . sim-
plicitate ſclicet et puritate Simplicitas debet
eſſe in intencionē putatas in affectione Sim-
plicitas intendit deum . puritas apprehendit et gustat
Nulla bona actio te impediat . si liber intus ab-
inordinato affectu fueris Si nichil aliud qm̄ dei
placitum et proximi utilitatem intendis et queris

internā libertate perficiens. Si reū cor tuū esset tunc
dīs creatura speculū vīte et liber ſancte doxine eſſet.
non eſt creatura tam paua et viliſ q̄ dei bonitatem
non repreſentet. Si tu eſſes intus bonus et purus tunc
dīa ſine impedimento vitares et bene caperes Cor puz
penetrat celum et infemū. Qualis vniſquicq; intus
natus eſt taliter indicat exterius. Di eſt gaudium in
mundo hoc vtiq; poſſidet puri cordis homo. Et si ali-
cubi tribulatio et anguſtia hoc melius nouit mala
oſcientia. Sicut ferrum miſſum in ignem amittit ru-
biginem & totum candens efficitur. Sic homo integre
ad deum ſe ouertens a corpe exiuit et in nouū hoīe
transmutatur. Quando homo incipit tepeſcere tunc
paruum metuit laborem et libenter extēram recipit
ſolationem. Sed quanto pfecte incipit ſe vincere et
viriliter in via dei ambulare tunc minus ea reputac
que ſibi prius grauia eſſe ſencalebat.

De propria conſideratione

Cap. v.

Non debemus nobis ip̄is nimis credere. q̄ ſepe
nobis grā dicit et ſenſus. Nobis lumen eſt
in nob̄ & h̄cito q̄ negligentiā amittim̄. Sepe
etiaq; non aduentimus q̄ tam aecu intus ſumus. Depe
male agimus et prius excusamus. Paſſione interdū
mouemur et zelum putamus. Parua in alijs tepe-
ſendimus et noſtra maiora pertansimus. Hatis ait
ſentimus et ponderamus quid ab alijs ſuſtinemus.
Sed q̄nto alij te nobis aliquid ſuſtinet non adue-
timus. Qui bene et recte facta ſua ponteret nō eſſet
quod de alio graunter iudicaret. Internus homo
ſuipſius curam omnibus curis anteponit. Et qui
ſibi diligenter intendit faciliter de alijs caet. Nunq;
etis internus & reaotus niſi de alijs ſiluetis et teip̄m
ſpecialiter reſpergetis. Di tibi et deo totaliter intendis
modicū te mouebit qđ foris p̄cipis. Vbi es quando
tibi ipſi preſens non es et quando omnia procurasti

quid tibi neglecto perfecisti. **S**i vis habere pacem et
unionem oportet q̄ tuum postponas et te solū pre-
oculis haberas. **M**ultum proinde proficies si te feriatū
ab omni cura trahi oſtētes. **V**alde deficit si aliquid
triale reputaueris. **N**il magnū. nil altū. nil acceptum
nil gratū tibi sit nisi p̄te deus aut qđ re deo fit. **T**otū
vanum existuma quicquid consolationis exturrit de
aliqua creatura. **A**mans deū anima sub deo despiciat
vniuersa. **D**olus deus eternus et immensus implens
omnia solaciū anime et vera cordis leticia

De leticia bone conscientie

Ca. vi.

Gloria boni hominis testimoniū bone conscientie habe-
bonam oſcientiā et habebis sp̄ leticiam. **B**ona
conscientia multa p̄t portare et valde leta est
inter aduersa. **M**ala oſcientia sp̄ timida est et inq̄eta
Duauiter requiesces si cor tuū te non repechendit.
Noli letari nisi cū beneficeris. **M**ali nunq̄m verā
habent leticiam nec internā ſeniunt pacem quia non
est pax imp̄js dicit dñs. **E**t si direxint in pace sumus
non venient super nos mala ne credas eis quoniam
repente exurget ira dei et in nibilū redigentur adūs
et cogitationes ipſorū peribunt. **G**hiati in tribulacōe
non est graue amanti. **S**ic. n. gloriari oportet in cruce
dñi. **B**renis gloria est qui ab hoīb̄ datur & accepit
Mundi gloriā sp̄ sequitur tristitia. **B**onoꝝ gloria in
oſciençis eoz et non in ore homin̄. **I**ustoz leticia de-
deo et non in deo est et gaudiū eoz de veritate. **Q**ui
veraz et eternam gloriam desiderat triale non curat
Et qui triale requirit gloriam aut non ex animo
ſtemnit minus amare ouincitur celestem. **M**agnam
habet cordis tranquillitatem. qui nec lautes curat
nec vituperia. **F**acile erit contentus et placatus cuius-
conscientia mun̄da est. **N**on est sanctior si laudau-
nec vilior si vituperaris. **Q**uod es hoc es. nec ma-
ior die valeas qđn deo teste sis. **D**i attendis quid

apud te sis intus non curabis quod de te loquuntur homines
Hoc videt in facie deus autem in corde Hoc considerat
ad tuus deus vero pensat etiam cogitationes. Bene semper
agere et modicū de se tenere huius anime iudicium est.
Nolle solari ab aliqua creatura magne puritatis et
interne fiducie signum est Qui nullū extrinsecus pro se
testio nū querit liquet quod totaliter se deo similit Non
enī qui seipsum similat ille probatus est ut ait Apls. 3.
quem deus confidat Ambulare cū deo nec aliqua
affectione tenti foris status est interni hominis

De amore ihesu super omnia

Ca. vii.

Beatū qui intelligit quid sit amare ihesum et co-
remnere seipsum propter ihesum Oportet dilectum pro
dilectione via relinque quod ihesu vult super via amari
Dilectio creaturæ fallax est et instabilis dilectio Ihesu
fidelis et perseverabilis qui ad hec et ad cū labili qui
apparetur ihesu firmabitur in eum Illū diligere et amicū
tibi retine qui omnibus recerentibus te non relinquere
nec pacietur te in fine pere. Ab omnibus oportet te
aliquando separari sive velis sive nolis Tencas te
apud ihesum vivens et moriens et illius fidelitati te
conmitte qui omnibus deficientibus solus per te vivare
Dilectus tuus talis est nature ut alienum velit ad-
mittere sed solus cor tuum habete et tangite rex in proprio
throno sedere Si scires te bene ab omni creatura
euacuare Ihesus teberet libenter tecum habitare prout
te totum perditum inuenies quicquid extra Ihesum
in hominibus posueris Non confidas nec innitaris
super calamum ventosum quia omnis caro senum et vis gloria
eius ut fles seni caret Cito decipieris si ad externalia
homini apparentia tamen asperges Si non tuum in aliis quis
solatiū et lucis senties sepe detrimentū Si quis in omnibus
ihesum inuenies utque ihesum Si autem queris tripsum
inuenies etiam tripsum sed ad tuas pernicies Plus non
hō nocuitor est sibi si Ihesum non querit quod totus

mundus et omnes sui aduersarij.

De familiaritati amicitia ihesu

Ca. viij.

Quanto ihs adest tunc totū bonū est. Quando vero ihs non adest tunc totū dux ē. Quando ihs intus non loquitur exterioꝝ solacō vilis ē Si aut̄ ihs tm̄ vnū verbū loquitur magna solacō sentitur. Nonne Maria magdalena statim surrexit de loco in quo fleuit quando martha dixit Magister adest et vocat te. Felix homo quem vocat Ihesus de lacrimis ad gaudium spiritus Qm̄ aridus et dutus es sine ihesu. q̄ insipiens & vanus es si cupis aliquid extra Ihesum. Nonne hoc est maius damnum q̄ si tu tū perderes mundū. Quid potest tibi mōs offerre sine ihesu Esse sine Ihesu grauis est infernus. et esse cū Ihesu dulcis paradiſus. Si fuerit tecum Ihesus nullus poterit nocere inimicus Qui inuenit ih̄m inuenit ihesauꝝ bonū Imo bonū super om̄e bonū Et q̄ perdit ihesuꝝ perdit nimis multū et plus qm̄ totum mundū Magna res est scire conuictari cū Ihesu. et scire tenete ihesum magna prudentia. Esto humilis et pacificus et erit tecum Ihesus. Potes cito fugare ih̄m et gratiaꝝ eius perdere si volueris ad exteriora teclinare. Et si illū effugaueris et perdidieris ad quem fugies et quem tunc quetes amicū Sine amico non potes bene vivere Et si ihesus non fuerit amicus tuꝝ pre oībꝝ amicis eris nimis tristis et desolatus Statue igitur agis si in aliquo altero confidis aut letaris Elegendum est magis totum mundū habere oītrarium q̄ Ihesum offendū Ex omnibus caris fit ihesus solus dilectus specialis Diligantur oēs ppter ihesuꝝ Ihesus aut̄ ppter scip̄m Solus aut̄ ihs singlarit̄ est amand̄ q̄ solus bonus et fidelis inuenitur pre omnibꝝ amicis ppter ip̄m et in ipso rā amici q̄ inimici sunt tibi cati et pro hīs omnibꝝ exorandus est ut omnes ipsum cognoscant et diligant Nunḡ supiant singulatiter

laudari vel amari. q̄ hoc solus dei est q̄ filii sibi non
habet. Nec velis q̄ aliquis seu in eorte tuo occupatur.
neḡ cū alioſ alterius occupatioſ amare. S; sit ihs in te
et in oī bono hoie Esto bonus et puerus ab iniuria ſine
alioſ creature impedimto Opteret de eſſe mundum +
puer co ad vñ gretate ſi viſ varare et viſate q̄ ſuauis
eft dñs Et reuera ad hoc non puenies niſi gratia dei
fueris puenitus et intractus ut omnibus cauacatio
et licenciatis ſolus cum deo vniat⁹. Quanto n. ḡtē
dei venit ad hoian tunc potens fit ad oīa et quanto
redit tunc pauper et infirmus erit + quaſi tantū ad
flagella telicuſ In h̄js non debes deici nec desperare
q̄ ad voluntate equaniter ſtare et cuncta ſupuenien-
tia tibi ad laudem ielu xp̄i perpeti. q̄ post noctē redie-
dies et post tempeſtatem magna ſerenitas.

De carentia omnis ſolati⁹

Ca. ix.

Non eſt graue humanum temere ſolatiū
cū ad eſt diuiniſ. Magnū eſt et valde magnū
gam diuino q̄ humano poſſe carere ſolatio
et pro honore dei libenter exilium cordis velle ſuſtinē
et in nullo ſeip̄m querere nec ad peperit in metuum
reſpite. Quid magni eſt ſi ſis h̄jlat⁹ et deuotus
adueniente gratia Optabilis cunctis h̄c hora. Hu-
uiter equitat quem gratia dei portat. Et quid mir⁹
ſi onus non ſentit qui portatur ab omnipotente + duce
a ſummo ducatore. Libenter habenus aliqd pro ſolatio
et diſſiculter exiuit homo a ſcipſo. Vicit ſanctus
laurencius ſeculū cū ſuo ſacerdote. q̄ oīe quod in mō
delectabile videbatur deſperat et ſummuſ dei ſacerdotem
Sixtum quem maſime diligebat pro amore xp̄i
etiam a ſe tolli clementer fecerat. Amore ergo dei
creatoři amore hominis ſuperauit. et pro hu-
mano ſolatio diuinum beneplacitum magis elegit.
Iea et tu aliquem neceſſarium et dilectum amicuſ
pro amore dei diſce relinquere. nec grauerit feras

ā ab amico derelictus fueris. sciens qm̄ oportet nos
tandem dēs ab inuicem separari. Multū et diu oportet
hōiem in seipso deterrare antepm̄ scipm̄ discat plene
supare et totum affectum suum in deum trahere. Qn̄
hōmo stat sup scipm̄ facile labitur ad consolationes
hūanas. Sed verus amator xp̄i et studiosus sedator
virtutū non cadit sup solacōes nec q̄rit t̄les sensibi-
les dulcedines. Sz magis ferentes exercitaciones et pes
xp̄o duros sustinere labores. Cum ergo sp̄ualis a dco
solatio dāc cum grāz actione accipe eaz. h̄ mun̄s dei
intellige esse nō tuū meritū. Noli extollī. noli nimī
gaudete nec inaniter presumere h̄ esto magis hūilice
ex dono. caucior q̄ et timoracior in cunctis actibus
tuis. qm̄ transibit hora illa et sequitur temptacio.
Cum ablata fuerit consolatio non statim despes sed
cū humilitate et pacientia expecta celestem solacōem
qm̄ q̄ potens est tuus ampliorem tibi resonare conso-
lationem. Itud non est nouum nec alicrū viam dei
exptis. q̄ in magnis sanctis et antiquis prophetis fuit
sepe talis alternacōis modus. Vnde quidam p̄nte iā
gratia dicebat. Ego dixi in habundantia mea non
movebor in eternum. Absente vero gratia quid in se
fuerit expertus adiungit dicens. Avertisti faciem tuā
a me et factus sum turbatus. Inter h̄ tñ nequaq̄m̄
despat. sed instancius dñm̄ rogat et dicit. Qd te dñe
clamabo et ad deum meum deprecabor. Deniq̄z orōis
sue fructum reportat et se exauditum testatur dicens.
Audiuit dominus et misertus est mei. factus est
adiutor meus Sz in quo Conuertisti inquit planctum
meū in gaudiū mihi et circumdedisti me leticia. Si sic
factū est cū magnis sanctis non ē respandum nobis
infirmis et pauperib⁹ si interdum in frigiditate sum⁹
qm̄ spiritus venit et recedit secundūm beneplacitum sue
voluntatis. Vn̄ beatus iob ait. Visitas eum dilucido
et subito probas illum. Sup qđ ergo sperare possum

aut in quo fidere debeo nisi in sola dei misericordia magna et in sola spe ḡte celestis. Siue non assint hoies boni siue deuoti fr̄es vel amici fideles siue libi sc̄i Vel etat pulcer siue dulcis cantus et hymni omnia h̄ modicū iuuant modicū sapiunt quoniam dehtus sū a ḡte et a propria paupertate derelictus Tunc nō est melius remediū . q̄ patientia et abnegatio mei in volūtate rei. Nunq̄m inueni aliquid tā religiosū et deuotū q̄ nō habuit interdū ḡte subiectū; aut nō sensit fecundis diminutis; Nullus sc̄s fuit tā alte raptus et illuuiatus q̄ prius vel postea nō fuerit temptatus Non non dignus est alta rei contemplare q̄ pro deo non ē exercitat̄ aliq̄ tribulatione Solet non sequentis solacioris temptacio precedens esse signū Nam temptacionib⁹ probatis celeste promittitur regnum Qui vicerit inquit dabo ei eadem ligna & vite Dac̄ aut solacio diuina ut hoc fortior sit ad sustinendum aduersa Sequitur non temptacio ne se eleuet de bono non dormit diabolus nec caro adhuc mortua est Ideo nō cesses te parare ad certamē q̄ a deo tēctis et sinistris sunt hostes qui nunquam quiescunt.

De gratitudine pro gratia

Cap. x.

O Ve queris quietem cum natus sis ad labore. Pone te ad patientiam magis quam ad consolationes et ad crucem portandum magis quam ad leticiam. Quis enim secularium non libenter consolationem et leticiam spualem acciperet si semper obtinere posset. Precedunt aliter excedunt non spuales consolationes omnes mundi delicias et carnis voluptates. Nam omnes delicie mundane sunt vane aut turpes. Spirituales delicie sole iocunde sunt et honeste ex virtutibus progenite et a deo puris intibus infuse. Sed istis diuinis consolationibus nemo semper pro suo affetu frui valet q̄ tempus temptationis non diu cessat. Multum autem contrariatur superna visitacioni. Falsa libertas animi et magna

ofitencia sui Deus bene facit solacōis grām danto.
homo male agit. non totum deus cū grāz actione
retribuento. Et ideo non possunt in nobis dona
gratiae fluere q̄r ingrati sumus auctori. nec totum re-
fundimus fontali origini Semper enim debetur gracia
digne gratias referenti. et auffertur ab elato qđ dari
solet hoī grato. Nolo osolationem que mihi auffere
conpunctonem. nec affecto contemplacionem que
duxit in elationē. Nā non oē altū sc̄tm. nec oē dulce
bonum. nec oē desiderium puz. nec oē caz deo gratum
libenter accepto gratiam. Vnde semper humilior et
timoracior inueniar atq; ad relinqdum me paracōr
fiam. Octus tono gratie et eruditus subtractionis
verbere. non sibi quicq;m boni autet attribuere sed
potius paupem et nudum ofitebitur. Da deo quod
tei est et tibi ascribe qđ tuum est Hoc est. deo gratias
pro gratia tribue. Tibi autem soli culpam et dignaz
penaz pro culpa deberi sentias. Pone te sp ad infimū
et dabitur tibi summum. nam summū non stat sine
infimo. Summi sancti ante deū minimi s̄t apud se et
q̄to glorioſiores tanto in se humiliores. pleni vītate
et gloria celesti non manis glorie cupidi. In deo
fundati et confirmati nullo possunt esse elati. Et
qui totū deo ascribunt q̄cq;d boni acceperūt. ab inuicē
gloriam non querunt. sed gloriam que a solo deo est
volunt. et deum in se et in omnibus sanctis laudari
super omnia cupiunt et sp in id ipsum tendunt Esto
ergo gratus pro minimo et eris dignus maiora
arripere. Sit tibi minimum etiam pro maximo et
magis temptibile pro speciali tono. Si dignitas
datoris inspicitur nullum datum paruū aut nimis
vile videbitur Non enim puum est qđ a summo deo
donatur. etiam si penas et verbera deterit gratum esse
debet quia semper pro salute nostra facit. quicquid
nobis aduenire permittit. Qui gratiam dei retinere

desiderat sit gratus pro gratia data pacies p sublata
Dret ut redat cautus sit et humilis ne amittat

De paucitate amator crucis xp̄i Cap. xi.

Habet ihesus nunc multos amatores sui regni celestis h̄ paucos baſlatores sue crucis. **M**ul-
tos habet desideratores consolationis h̄ paucos tribulationis. **P**lures inuenit socios mense. h̄ paucos abstinentie. **O**mnes cupiunt cū eo gaudere. sed pauci cum eo aliquid sustinere. **M**ulti ihesum secuntur usq; ad fractionem panis. sed pauci usq; ad bibendū calicem passionis. **M**ulti miracula eius venantur sed pauci ignominiam crucis secuntur. **M**ulti ih̄m diligunt q̄m diu aduersa eis non ḡtingunt. **M**ulti illum laudant et benedicunt q̄m diu consolationes ab eo percipiunt. **S**i autem ihesus se absconderit et modicū eos reliquit aut in q̄rimoniā aut in reiectōe nimīam cadunt. **Q**ui autē ih̄m ppter ih̄m & nō ppter suā aliq; solationem diligunt ip̄m in oī tribulacōe & angustia cordis sicut in summa solatōe benedicunt. **E**t si nunq; eis consolationem vellet dare ipsum tñ semper laudaret et semper gratias agere vellent. **O** quantū potest amor ihesu purus. nullo ppter amore vel modo permixtus. **N**onne omnes mercenarij sunt dicendi qui consolationes semper querunt. **N**onne amatores sui magisq; xp̄i probantur qui sua ḡmoda et lucta semper meditantur vbi inuenitur talis qui velit deo servire gratis. **R**aro inuenitur tam sp̄ualis aliq; qui omnib; sit nudatus. **N**az ver papez sp̄u et ab oī creatā nudū quis inueniet procul et te vltimis finib; preciū eius. **S**i deterit hō om̄em substantiam suam p̄o hac nuditate adhuc nihil est. **E**t si fecerit penitenciā magnā adhuc exigū ē. **E**t si apprehendit om̄em scientiaz adhuc longe est. **E**t si habuit virtutē magnaz et devotionez nimis ardenter adhuc multū sibi deest sc; vnū quod sume sibi necessariū est. **Q**uid

illud ut omnibus relictis se relinquit et a se totaliter
exeat. nihilque de priuato amore retineat. Cungoia
fecerit quod facienda nouerit. nihil se fecisse sentiat. Non
grande ponderet quod grande estiari possit sed in veritate
se hunc inutilem pronuntiet sic vita ait. Cum feceritis
dia que precepta sunt vobis dicite servi inutiles sumus
Tunc vero pauper et nudus spiritu esse poterit et cum
prophetam dicere Quia unicus et paup' sum ego Nemo tamen
isto ditione nemo potentior nemo liberior est qui se a dea
sua relinquere scit et ad infimum se ponere

~~De regia via sancte crucis Cap. xii.~~

Durus misteris videbitur homo Abnega temetipsum
colle crucem tuam et seqre me. Sed multo durius erit
audire illud extremum verbum. Discedite a me
maligni in igne eternum. Qui non libenter audiunt et
secundum verbum crucis illi tunc non timebunt ab audiende eterna
damnationis. Hoc signum crucis erit in celo cum dominus ad
iudicandum venit Tunc omnes servi crucis qui se christo
transformauerint in vita accedent ad christum iudicem cum magna
fiducia. Quid ergo times tollere crucem per quam
itur ad regnum In cruce salus in cruce vita in cruce
protectio ab hostibus In cruce infusio suavitatis
in cruce robur mentis in cruce gaudium spiritus
in cruce perfectio sanctitatis Non est salus aie nec spes
eterne vite nisi in cruce. Tolle ergo crucem tuam et
seqre me ihesum et ibis in vitam eternam. Processit ille
balolans sibi crucem a mortuis est pro te in cruce. ut et
tu tuas portas crucem et mori affectes in cruce. quia si
mortuus fueris etiam cum illo pariter viues. Et si
socius fueris pene eris et glorie. Ecce in cruce totum
constat et in moriendo totum iacet. Et non est alia
via ad vitam et veram pacem internam nisi via sciae
crucis et cotidiane mortificationis. Ambula ubi
vis. quere quodcumque volueris et non inuenies al-
tiorem viam supra nec securiorem viam infra. nisi

viam sancte crucis. Dispone et ordina dia scdm tuū
velle et videre et non inuenies sp aliquid pati debet
aut sponte et inuite et ita crucem semper inuenires.
Quia n. in corpore dolorem senties aut in anima spus
tribulationem sustinebis Interdu a deo relinquenteris
interdum a proximo excitaberis et quod est amplius
tibimet ipsi grauis eris. nec cum aliquo remedio
vel solatio liberari seu alleuiari poteris. tunc deus
voluerit oportet ut sustineas. Vult enim deus ut
tribulationem sine consolatione discas. vt illi te
totaliter subiicias et humilior ex tribulatione fias.
Nemo ita cordialiter sentit passionem xp̄i. sicut is
cum contigerit similia pati. Crux ergo semp parata
et vbiq; te expectat. Non potes effugere vbiq; cunctis
cucurceris. quia vbiq; veneris te ipsum portas et
semper te ipsum inuenies. Conuerte te sup; te. ouerte
te infia. conuerte te extra. conuerte te intra et in
omnibus inuenies crucem. et necesse est te vbiq; ha-
bere patientiam si internam vis tenere pacem et per-
petuam promereri coronam Si libenter crucem portas
portabit te et ducet ad desideratum finem. ubi scilicet
finis erit paciendi qmuis hic non erit. Si inuite
portas onus tibi facis et ipsum magis grauas et
tm oportet ut sustineas Si ab his unam crucem aliq;
procul dubio inuenies et forsitan grauorem. Credis
te euadere q nullus mortalium potuit preceire.
Quis sanctorum in mundo sine cruce et tribulacione
fuit Nec enim ihesus xp̄us dominus noster una hora
sine dolore passionis fuit qm diu in hoc mundo
vixit Oportebat ait xp̄m pati et resurgere a mortuis
et ita intreare in gloriam suam. Et quomodo tu
aliam viam queris qm hanc viam regiam. que
est via sancte crucis. Tota vita xp̄i crux fuit et mar-
tirium. et tu queris requiem et gaudium. Eras
ecas si aliud queris qm tribulationes. quia tota

vita ista mortalis plena est miseris & circumscripta
crucibus. Et quod alius quis in spu pfecterit tanto
altiores sepe cruces inuenit. qz exiliū sui pena magis ex
amore crescit. Sed tñ iste multipliciter sicut afflictus
non est sine leuamine consolationis. quia fructum
sibi maximū sentit accrescere ex sufferentia sue crucis
Nam dum sponte se illi subicit dē onus tribulacōis
in fiduciam diuine consolationis ouertit. Et qnto
tato magis per afflictionem atterit tāto sps amplius
per internam ḡam roboretur. Et nonnunq̄m instantū
confortatur ex affectu tribulationis et aduersitatis
ob amorem conformitatis crucis xp̄i vt se sine dolore
et tribulatione esse non vellet. quoniam tanco se
acceptiorem deo credit qnto plura et grauiora pro
te perficere potuerit. Non est istud hominis virtus sed
gratia xp̄i que tanta potest et agit in carne fragili-
vt qd naturaliter semp abhorret et fugit hoc feruore
spiritus aggrediatur et diligat. Non ē scdm hoīem
cucem portare. crucem amare. corpus castigare et
secututi subicere. Honores fugē contumelias li-
benter sustinere. seipsum respicere et despici optare.
aduersa queq̄ cum damnis perpeti et nihil prospe-
ritatis in hoc mundo desiderare. Si ad teipsum
respicias nihil huiusmodi ex te poteris. sed si in dño
confidis dabitur tibi fortitudo de celo et subiicientur
ditioni tue mundus et caro. Sed nec inimicum
diabolum timebis si fueris fide armatus et cruce
xp̄i signatus. Pone te ergo sicut bonus & fidelis huus
xp̄i ad portandum fideliter crucem dñi tui pro te ex
amore crucifixi. Prepara te ad tolleranda multa
aduersa & varia iomoda in hac misera vita qz sicut
recam erit vbiung fueris. et sicut reuera inuenies
vbiung latueris. Oportet ita ēē et non ē remedium
euadendi a tribulatione malorum et dolore qm vt
te paciaris Calicē domini affectanter bibe. si amicus

esse et ptem cum eo habere desideras. Consolationes
deo emittit faciat ipse cu libo sic sibi magis placuerit
Tu vero pone te ad sustinendum tribulationes et
reputa eas maximas solacodes. qd non sunt dignae
passiones huius tpis ad futuram gloriam promerendam
Etiam si solus omnes passiones posses sustinere Qn
ad hoc venieris qd tribulatio tibi dulcis est et sapit
pro xpo tunc bene tecum estima. qd inuenisti padisum
in terra Qm diu pati graue tibi est et fugere queris
tam diu male habebis et sequitur te ubique fuga
tribulationis et ponis te ad quod esse debes videlicet
ad paciendum et moriendum fiet cito melius et
pacem inuenies Etia si raptus fueris usque ad tertium
celum cu Paulo non es aptetea securatus de nullo
tempore paciente. Ego inquit ihesus ostendit illi qnta
opporteat eum pro nomine meo pati. Pati ergo tibi
remanet si ihesu diligere et perpetue illi suire placet.
Vt inam dignus essem aliquid pro nomine ihu pati
q magna gloria tibi remaneret. qnta exultacio oibz
sanctis dei. quanta q esset edificatio proximi. Nam
patientiam omnes recommendant quis tamen pauci
pati velint. Merito libenter deberes modicum pati
pro xpo cum multi grauiora paciunt pro modo Scito
pro certo q morientem te oportet ducere vitam Et qnto
plus quisquis sibi moritur tanto magis deo vivere
incipit Nemo aptus est ad apprehendendum celestia nisi
submisent ad portandum pro xpo aduersa Nihil deo
ceptius. nihil tibi salubrius in isto modo q libenter
pati pro xpo. Et si eligendum tibi esset magis optare
debetes pro xpo pati aduersa qm multis consolacio-
nibus recreari. quia xpo similior essem et omnibus
sanctis magis conformior. Non enim stat meritum
nostrum et profectus status nostri in multis suauis-
tibus et consolationibus. sed potius in magnis
guitatibus et tribulationibus preferendis Si n. melius

aliquid et utilius saluti hominum pati fuisset. Christus utique
verbo et exemplo ostendisset Nam et frequenter se discipulos
desegit eum sequentes manifeste ad crucem portandam
hortatur et dicit Si quis vult venire post me abneget
semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Omibus
ergo plectis et scrutatis sit haec conclusio finalis Quoniam per
multas tribulaciones oportet nos intrare regnum dei

Explicit liber secundus de imitatione Christi scilicet de
ammonitionibus ad interna trahentibus

Sequitur tabula huius libri secundi

De interna conuersatione	.i.
De humili submissione sui	.ii.
De bono pacifico homine	.iii.
De pura mente et simplici intentione	.iv.
De propria consideratione	.v.
De leticia bone conscientie	.vi.
De amore Ihesu super omnia	.vii.
De familiaris amicicia Ihesu	.viii.
De carentia omnis solatij	.ix.
De gratitudine pro gratia	.x.
De paucitate amatorum crucis Christi	.xi.
De regia via sancte crucis	.xii.

Incipit tertius liber de imitacione Christi qui tractat de
interna consolacione Christi ad animam fidem In primo cap.

Vidi quod loquaciter in me dominus deus Beata
anima quod dominum in se locutum audit et de ore
eius consolacionis verbum accipit. Beate
aurae quod venas divini spiritus suscepit
de mudi haec susurracionibus non aduertunt.

Beate plane aures quod non vocem foris
sonantibus intus auscultant uitatem docentes. Bei oculi
que exterioribus clausi interioribus aut sunt intenti. Beati qui
interna penetrant et ad accipienda archana celestia
magis ac magis per cotidianam exercitiam student
preparare. Beati qui deo vacare gesciunt et ab omni

in pedimento seculi ex cutiunt. Animadu te hec aia mea
et claudere sensualitatis tue hostia ut possis audire qd
loquitur in te dñs deus tuus. Hec dicit dilectus tuus.
Salus tua ego sum et vita tua. Serua te apud me et
inuenies pacem. Dimitte oia cnsitoria et quere eterna.
Quid scilicet oia thalia nisi seductoria Quid iuvant oes
creature si fueris a creatore detelictus. Omnibus ergo
ab dicatis creatori tuo te redde placidum ac fidelem ut
veram valeas apprehendere beatitudinem.

Qd vltas intus loquitur sine strepitu verbis Cap. ii.

Loqure dñe qd audit huius tuus. Seruus tuus
suum ego da mihi intellectum ut sciā testimonia tua
Inclina cor meū in verba oris tui. fluat ut ros
eloquum meū Dicebat olim filii isti ad moysen. loqure
tu nobis et audiemus. non loquac nobis dñs ne forte
moriam. Non sic. nō sic dñe ordi h magis cū samuele
ap̄beta humiliter ac desideranter obsecro. Loqure dñe
qd audit seruus tuus. Non loquatur mihi Moyses
ut aliquis ex ap̄betis. h tu potius loquere dñe deus
inspirator et illuminator omnium ap̄betarum quia tu solus
sine eis potes me perfecte imbuere Illi autem sine te
nihil p̄ficiunt Possunt qdaz verba sonare h spiritum
non erunt. Dulcedinem per lucernam dicunt. h
te tacente cor non accendunt. Litteras tradunt h tu
sensum aperis Mysteria profertur h tu reseras intellectum
signatorum Mandata edicunt sed tu iuuas ad p̄ficiendum
Viam ostendunt. sed tu eritas ad ambulandum.
Illi foris tantum agunt sed tu corda instruis et illu-
minas Illi exterius rigant sed tu secunditate donas
Illi clamant verbis. sed tu auditui intelligentiam
tribuis Non ergo loquatur mihi moyses sed tu dñe
deus meus eterna veritas ne forte moriar et sine fructu
efficiar. Si fuero tamen foris ammonitus et intus non
accensus ne sit mihi ad iudicium verbum auditum
et non factum cognitum nec amatum creditum et non

seruatū Loq̄re ergo dñe q̄ audit seruūs tuus Verba
·n·eterne vite habes loq̄re mihi ad qualem cunḡ aīe
mee solationem et ad totius vite mee emendacōēz.
tibi aut ad laudem et gloriam et perpetuū honorē.

Q̄ verba dei cū humilitate sunt audienda
et q̄ multi ea non ponderant. Cap. iij.

Hudi fili verba mea suauissima oēm philoso-
phoy sapiaz et h2 mōi scientiā excedentia ūba
mea sp̄s et vita ſk n̄ huano ſenſu penſāda Nō
ſk ad vanā ŋplacencią trahenda ſ in ſilentio audiēda
et cū oī hūilitate atq̄ magno affectu ſuſcipienda Et
dixi Bēs q̄ tu erudieris dñe et de lege tua docueris eū
Ut mitiges ei a dieb̄ malis et non deſoletur in terra
Ego inquit dñs doctri prophetas ab initio vſq; nunc
non cesso oīmib⁹ loq̄. ſed multi ad vocē meaz ſurdi ſk
et duri Plures mundum libencius audiunt q̄ ſeum
Facilius ſecund⁹ carnis ſue appetitū q̄ beneplacitum
dei · promittit mundus t̄palia et parua et ſeruitur ei
auditate magna · Ego promitto ſūma et eterna et
torpescunt mortalia corda . Quis tanta cura mihi
ſeruit et obedit ſicut mundo et rōminus ei ſeruitur.
Erubet Sydon et mare et ſi cāz queris audi quare
p modica p̄benda lōga via curriſ · p eterna vita viſ
a multis pes ſemel a tra leuaſ Vile p̄cium queritur
p vno nūmismate interdū t̄piter litigatur p vana
re et pua promiſſione die nocteſ fatigare nō timet ·
ſed prochdoler pro bono incommutabili pro premio
inestimabili pro ſummo honore et gloria interminabili
vel ad modicum fatigari pigtitatur · Erubet ergo
ſerue piger et q̄ruloſe q̄ illi paratiōres inueniuntur
ad p̄dicionem q̄ tu ad vitam Gaudent illi amplius
ad vanitatem q̄ tu ad veritatem · Equidem a ſpe ſua
nonnunq̄ fruſtantur · ſed promiſſio mea neminem
fallit nec confidentem mihi dimittit in anem Quod
ſi promiſi dabo · quod dixi implebo · ſi tamen vſq;

in finem fidelis in dilectōe mea quis pmanferit Ego
remunerator sum dīm bonorū et fortis probator dīm
deuotorū Scribe verbā meā i corde tuo & p̄fcta diligentē
erunt. n. in tpe tribulationis valde necessaria Quid
non intelligis cum legis cognoscēs. in die visitacōis
dupliciter soled dilectos meos visitare. temptatione
scilicet et consolatione. et duas lectiones eis cotidie
lego. vnam incepanto vicia evg. alterā exhortanto
ad virtutum incrementa. Qui habet verba mea et
scrēnit ea habet qui iudicet eum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis grātia. iiiij.

Omne deus meus dīa bō mea tu es Et q̄s ego
sū ut autē ad te loq̄ Ego sū pauprīus hūus
tuus et abiectus vermicels mīto paupiorū sc̄io
et dicere autē. Memento tñ dñe. q̄z nihil sum. nihil
habeo nihilq̄ valeo Tu solus bonus iustus et sanctus
tu dīa potes. dīa p̄stas. dīa im̄ples. solum peccatorem
manere relinquens. Reminiscere miserationū tuarū
et imple cor meū gratia tua. qui non vīs vacua esse
op̄a tua Quomō possū me tollerare in hac misera
vita nisi me confortaueris gratia tua. Noli auertere
faciem tuam a me noli visitacionem tuam prolon-
gare. Noli consolationem tuam abstrahere ne fiat
aīa mea sicut terra siue aqua tibi Dñe doce me facere
voluntatem tuam. doce me coraz te dignz et hūilitet
conuerſari quia sapientia mea tu es. qui in veritate
me cognoscis et cognouisti anteq̄ fieret mundus et
anteq̄ natus essem in mundo

Quā vītate & hūilitate corā teo rūsandū est ea. v.

Filli ambula corā me in vītate & i simplicitate
cordis tui q̄re me sp. Qui ambulat corā mei
vītate tutabit ab incursib⁹ malis. et vītā
liberabit eum a seductorib⁹ & dēcāvimb⁹ iniquorū Si
veritas te liberauerit vere liber eris et non curabis de
vanis hominum verbis Dñe vez est sicut dicas Ita

queso mecum fiat. Veritas tua me doceat. Ipsa me
custodiat & usq; ad salutare finē me seruer. Ip̄a me
liberet ab omni affectione mala et inordinata dilectione
et ambulo tecum in magna cordis leticia et libertate.
Ego te rocebo ait veritas que recta sunt et placida
coram me. Cogita peccata tua cū displicentia magna
et metore. et nunq; te reputes aliquid esse propter
opera tua. Reuera peccatores et multis passionibus
obnixus et implicatus. Ex te sp ad nihil intendis.
cito laberis. cito vinceris. cito turbaris. cito dissoluvis
Non habes quicq; unde possis gloriari. sed multa
unde te debeas vilificare. quia multo infirmior es q̄
vales comprehendere. Nil ergo tibi magnū videatur.
ex omnibus que agis nil grande nil preciosum et
admirabile nil reputacione appareat dignū. nil altū
nil vere laudabile et desirabile nisi qd eternum est.
Placeat tibi super omnia eterna veritas. displiceat
tibi semper tua maxima vilitas. Nil sic timeas. sic
vituperes et fugias sic vicia et peccata tua que magis
displacere debent tibi qm̄ quelibet rerum damna sc̄.
Quidā vero non sincere corā me ambulant h̄ quadā
curiositate & arrogantia dudi volūt secreta mea scire
et alta dei intelligere se et suaz salutem negligentes.
Hij sepe in magnas temptationes et peccata propter
suam superbiam et curiositatem me eis aduersante
labuntur. Time iuditia dei. expauescere irā omnipotentis.
Noli autem discutere opera altissimi. sed tuas ini-
quitates perscrutare in quantis deliquisti. et qm̄
multa bona neglexisti. Quidam portant devotionem
in verbis et in libris. quidaz vero in imaginibus.
Quidam autem in figuris exterioribus et signis.
quidam habent me in ore sed modicū in corde. Sunt
alij qui intellectu illuminati et affectu purgati ad
eterna semper anhelant de terrenis grauiter audiunt
necessitatibus nature dolenter inseviant. et hij

sentiunt qđ sp̄s veritatis loquitur in eis. qđ docet eos
terrena despiceret et amare celestia. mundū negligere
et celum tota die ac nocte desiderare.

De mirabili effectu diuini amoris Cap. vi.

Benedico te o p̄e celestis. Pater dñi mei ihesu
xp̄i qđ mei paupis dignatus es recordari O p̄e
misericordiaz et deus tocius o solatōis. grās
tibi ago qui me in dignum oī o solacōe qñq̄ recreas
tua consolatione Benedico te semp et glorifico cum
vnigenito filio tuo et sp̄u sancto paraclito in secula
seculoꝝ Eija dñe deus amator sc̄te meꝝ cū tu veneris
in cor meum exultabūt oīa interiora mea Tu es gl̄ia
mea et exultacō cordis mei Tu es sp̄es mea et refugiu
meum in die tribulationis mee. Sed quia debilis
sum in amore et imperfectus in virtute. iteo necesse
habeo a te oītari et o solati. ppter ea visita me sepius
et instrue me in disciplinis sanctis. libera me a passi
onibus malis et sana cor meū ab oīb̄ affectionibus
inordinatis vt intus sanatus et bene purgatus apte
fiā ad amandum fortis ad paciendum. stabilis
ad perseverandum. Magna res est amor magnum
omnino bonū qđ solū leue facit oē onerosum et fert
equaliter omne inequale. Mag onus sine onē portat
et oē amaz dulce et lapidū efficit Amor ihsu nobilis
ad magna op̄anda impellit. et ad desideranda semp
pfectiora excitat Amor vult sursum nec ullis rebus
infimis retineri. Amor vult esse liber et ab omni
mundana affectione alienus. ne intimus eius im
pediat affectus. ne per aliquod commodum t̄pale
implicaciones sustineat aut p̄ in modū succubat.
Nihil dulcius est amore nihil forcius nihil alcius.
nihil lacrius. nihil iocundius. nihil plenius. nihil
melius in celo et in terra quia amor ex deo natus est
nec potest nisi in deo super omnia creata quiescere.
Amor volat currit et letatur liber est et non tenetur

Dat omnia pro omnibus et habet oia in omnibus-
qz in uno sumo bono sup oia quiescit ex quo de bonu
fluit et procedit. Non respicit ad bona sed ad tonante
se suertit sup omnia bona Amor modu sepe nescit.
sed super dem modum feruescit Amor onus non sentit.
Labores non reputat plus affectat qm valet. de
impossibilitate non causatur. quia cuncta sibi posse
et licere arbitratur Valeat igitur ad omnia et multa
implet et effectu mancipat ubi non amans deficit et
iacet Amor vigilat et dormies non dormitat. fatigat
non lassat. artatus non coartatur terris non turbat
sed sicut viuens flamma et ardens facula. sursum erupit.
secure ergo pertinet Si quis amat nouit quid hec vox
clamat Magnus clamor in auribus dei est ipse ardens
affactus aie que dicit deus meus amor meus. tu totus
meus et ego totus tuus. Dilata me in amore tuo ut
discam interiori cordis ore degustare. qm suaue sit
amare et in amore liquefieri et natare. Teneor amore
vadens supra me per nimio fervore et stupore. Canticum
amoris canticum sequar te dilectum meum in altu.
Deficiat in laude tua aia mea iubilans ex amore.
Amem te plusqz me. nec me nisi propter te et dees in te
qui vere amant te sicut iubet lex amoris lucens ex
te Est amor velox sinceris prius iocundus et amenus
fortis paciens fidelis prudens longanimis vitilis et
seipm nunqz querens Vbi n. seipsum aliquis querit
ibi ab amore cadit Est amor circumspectus humilis
et rectus non mollis non leuis nec vanis intendens
rebus Sobrius castus stabilis quietus et in cunctis
sensibus custoditus. Est amor subiectus et obediens
prelati sibi vilis et respectus deo deo tis et glorificans
fidens et sperans semper in eo cu sibi non sapit deus;
quia sine dolore non viuitur in amore. Qui non est
paratus oia pati et ad voluntatem stare dilecti. non est
dignus amator appellari. Sed amantem oia dura

et amara propter dilectum libenter amplecti nec ob
contraria accidentia ab eo deflecti.

De mirabili effectu diuini amoris Cap. viij

Hui non es adhuc fortis et prudens amator.
Quare dñe q̄ ppter modicā ſerietatē deficit a
ceptis & n̄is auide ſolacō; q̄ris Fortis ama-
tor ſtat in temptacōib⁹ nec callidis inimici credit per-
ſuasionib⁹. Sic in proſpis ei placeo. ita n̄ in aduersis
diſpliceo. Prudēs amator nō tā tonū amātis ſolidat
q̄ dātis amore. Effectū pocis attēdit q̄ censū & infra
dilectū oīa ponit. Nobil amator nō q̄ſcit i tono h̄ in
me ſup dē tonū. Non ē iredo totū pditū ſi q̄nq̄ min⁹
bene de me vel de ſcīis meis ſentis q̄ velles. Effectus
iſte bonus et dulcis quē interdū pcipis. Effectus eſt
gratia pñtis et quidam pregustus prie celeſtis. Sup
quo non nimium eſt innitendū quia vadit & venit
Cettare autem aduersus malos inuidentes motus
animi ſuggeſtioneſq; ſpernere diabolī inſigne vir-
tutis eſt et magni meriti. Non ergo te coneturbeſt
aliene fantasie de quaunq; materia ingeſte. forte
ſequa xpoſitum et intentioneſ rectas ad deum. Nec eſt
illuſio q̄ aliquādo in excessu ſubito raperis et ſtatiſ
ad iſolentias ineptas cordis reuerteris. Illas enim
inuite magis pateris q̄m agis et q̄m diu diſplicent
et reniteris meritum eſt et non perditio. Scito q̄
inimicus omnino nititur impedire deſiderium tuū
in bono et ab oī bono exercitio euacuare a ſanctorum
ſc̄z cultu. a pie paſſionis mee memoria. & peccatorum
utili recordatione. a proprij cordis cuſtodia. et a
iñferno xpoſito pficiendi in virtute Multas malas
coſtituciones ingerit vt tediū tibi faciat & horrorem
vt te ab oratione reuocet et ſacra lectione Diſplicer
ſibi humilis confeſſio. et ſi poſſet a communione
ceſſare faceret. Non credas ei neḡ tutes illum licet
ſepius tibi tetenterit laqueos ſibi imputa cū mala

inserit et inmunda. Dicito illi. Vnde inmunde sp̄us
erubescere miser. valde inmundus es qui talia infestis
autib⁹ meis. Discete a me seductor pessime nō habe,
bis p̄tem vllag h̄ ihesu meū est tanq̄ bellator fortis
et tu scabis confusus. Malo mori et omnem subire
penā q̄ tibi consentire. Tace ⁊ obmutescere non audiā
te amplius licet plures mihi molliaris molestias.
Dñs illuſatio mea ⁊ salus mea quem timēbo Si con-
ſistat aduersū me caſtra nō tiebit mcū. Dñs adiutor
meus et redemptor mcus. Certe tanq̄ miles bonus
Et si interdum ex fragilitate corruis. resume vires
fortiores priorib⁹ confitens de ampliori gratia mea.
⁊ multū p̄caue de vana oplacentia ⁊ supbia Propter
h̄ multi in errore ducunt ⁊ in cecitate pene incurabilē
qñq̄ labunt Sic tibi in caugelaz et ipetuz huūilitatē
ruina hec superboz de se stulte presumētū

De occultanda ḡa ſive hūilitatis custodia Cap. viii

Fili utilius eſt tibi et ſecutius deuotionis
gratiam abſcondere. nec in altum te efferte.
nec multum ponderare. ſed magis teipſum
despicere et tanq̄ indigno datū timere Non eſt huic
affectioni tenacius inherendum qui cīcius poterit
mutari in contrariū. Cogita in ḡa q̄ miser et inops
eſſe ſoles ſine gratia nec eſt in ſqualis vice profectus
cum consolationis habueris ḡaz. h̄ cum humilitet
et abnegate pacienter q̄ culteris eius subtractoz Ita
q̄ tunc ab orationis ſtudio non torpeas nec reliqua
opera tua ex vſu facienda omnino dilabi permittas.
h̄ ſicut melius potueris et intellexeris libenter quod
in te eſt facias. nec propter ariditatem ſeu auxietatz
mentis quam ſentis te totaliter negligas Multi. n.
ſunt quibus cū non bene ſuccederit ſtatim impacientes
ſiunt aut reſides. Nun enī eſt in potestate hominis
via eius ſed dei eſt dari et consolari qñ vult ⁊ qñtum
et cui vult ſicut ſibi placuerit ⁊ nō n̄ amplius Quidaz

incauti seipsoꝝ ppter deuotionis gratiam destruxerunt
qꝫ plus agere voluerunt qꝫ potuerunt non paſſantes
sue paruitatis mensuram ſed magis cordis affectum
ſeg̃tes qm rationis iudicium Et qꝫ maiora preſup-
ſerunt qm deo placitum fuerit Id circa gratiam cito
perdiderunt facti ſunt inopes et viles relidi qui in
celum n̄idum poſuerunt ſibi ut humiliati et de pau-
perati diſcant non in alis ſuis volare ſed ſub pennis
eius ſperare qui adhuc noui ſunt et imperiti in via
dñi niſi in ſilio diſcretorū ſe regant faciliter recipi
poſſunt et elidi Qui ſi ſuum ſentire magis ſequi qm
alijs exercitatis credere volunt erit eis picioſus exitus
ſi tñ retrahiri a pprō conceptu nō valuerint Raro ſibi
ipis ſapienſes ab alijs regi huiliter paciunt Melius
eſt modicum ſape cū humilitate & pua iuilligencia
qm magni ſcienciarum theſauri cum vana compla-
cenția Melius eſt tibi minus habere qm multum
vnde poſſes ſuperbire Non ſatis diſcrete age qui
totum leticie tradit obliuifcens & peiſcine inopie ſue
et caſti timoris dñi qui timet gratiā oblatā amittere
nec etiam ſatis virtuoſe ſapit qui tpe aduersitatis
et cuiuſcung grauitatis delperate ſe gerit et minus
firmiter de me qꝫ oportet recogitat ac ſentit Qui tpe
pacis nimis ſecure eſſe voluerit ſepe tempore belli
nimis deieodus et formidolofus reperiatur Si ſcires
ſemper humilis et modicus in te permanere necnon
ſpiciarum tuum bene moderari et regere non incideres
tam cito in periculum et offendum Consiliū bonū eſt
pt feruoris ſpū concepto mediteſis qd futurū ſit ab-
ſcedente lumine Qd dum ḡtigerit reuogita & tenuo
lucem poſſe reuerti qm ad cautelam tibi mihi autē
ad gloriā ad tempus ſubtraxi Ut ilior eſt ſepe talis
phacio qm ſi ſemp haberet proſpera p tua volūtate
Nam merita non ſunt ex hoc existimanda ſi quis
plures viſiones aut ſolationes habeat Vel ſi pitus

fit in scripturis aut in altiori ponatur gradu. Sed si
vera fuerit humilitate fundat^s et diuina caritate replet^s
si dei honorem pure et integre semper querat si seipsum
nihil reputet et in veritate despiciat atq^e ab alijs etiā
despici et humiliari magis gaudeat q̄ honorari
De vili estimatione sui: p̄ius in oculis rei Cap. ix.

Liquar ad dominum meū cum sim puluis et cinis
Si amplius me reputauerō ecce tu stas contē
me et dicunt testimonium verum iniquitates
mee nec possum contradicere Si autem me vilifica-
uerō et ad nihilum redegerō ab oī xp̄ia reputacione
refecerō atq^e sicut sum pulueris auero erit mihi xp̄icia
gratia tua et vicina cordi meo lux tua et omnis
estimatio quācumq^e minimā in valle nihilitatis
mee submergetur et peribit in eternum Ibi ostendis
me mihi quid sum quid fui et quo reueni quia nihil
sum et nesciui Si mihi ipsi relinquerō ecce nihil sum
et tota infirmitas si autem subito me respereris statim
fortis efficer et nouo repleor gaudio Et mihi valde
q̄ sic repente subleuor et tam benigne a te complector
qui xp̄io pondere semper ad ima feror facit hoc amor
tus gratius preueniens me et in tam multis sub-
ueniens necessitatib^s a grauibus quoq^e custodiens
periculis et ab innumeris ut vere dicam eripiens me
malis Ne siquidem male viuendo p̄didi sed te solum
querendo et pure amando me et te pariter inueni-
atq^e ex amore profundius ad nihilum me redigi.
Quia tuo dulcissime facis mecum supra meritum oē
et sup id quod audet sperare vel rogare benedictus
sis deus meus quia licet ego sim indignus omnibus
bonis tua tamen nobilitas et infinita bonitas nunq^e
cessat bene facere etiam ingratias et longe a te auersis
Converte nos ad te ut simus grati humiles et deuoti
q̄ salus nostra tu es virtus et fortitudo nostra.
Q̄ dia ad deū sic ad finē ultimū sc̄ referenda Cap. x.

Fili ego tebed eē finis tuus sup̄mis et ultimat̄
si v̄e desideras esse beatus Ex hac intencōe pur-
gabitur affectus tuus sepius ad seipsum et ad
cereratas male curatus Mag si teip̄m in aliquo q̄is
stat̄ in te deficit et arescit Dia ergo ad me principa-
liter referas q̄ ego sū qui dia dedi Sic singula s̄sidera
sicut ex summo bono manantia Nam ad me tanq̄
ad suū originem cūcta s̄t reducenda Ex me pusillus
et magnus paup et dives tanq̄ ex fonte viuo aquā
hauriunt viuā Et qui mihi sponte et libere dehuiūt-
gēam pro gēa accipient Qui aut̄ extra me voluerit
ḡsliari vel in aliq̄ priuato bono delectari nō stabilietur
imp̄edietur et angustiabitur Nihil ergo tibi de bono
ascibere tebes nec alicui homī virtutem attribuas h̄
totū est a deo sine q̄ nihil habet homo Ego totū dedi
ego totū rehabeere volo et cū magna distredit̄ ḡsp̄
actōes regro Hec est v̄itas q̄ fugatur ḡlie vanitas
Et si intrauerit celestis ḡlia et vera caritas non erit
aliqua inuidia nec contractio cordis neḡ priuatus
amor occupabit Vincit n̄ omnia diuina caritas et
dilatat om̄es aie v̄ites Si recte sapis in me solo gau-
tebis in me solo sp̄abis q̄ nemo bon̄ nisi solus deus
qui est sup̄ osa laudandus et benedicendus in omnib⁹

Q sp̄ecto mundo dulce est seruire deo **Cap. xi.**

Vnc itez loquor domine et non silebo dicaz
N in aurib⁹ dei mei et regis mei q̄ est in excelsis
O q̄m magna m̄stituto dulcedinis tue quaz
abscondisti timentib⁹ te Sp̄ad q̄d es amantib⁹ quid
toto corde tibi seruientibus **V**ere ineffabilis dulcedo
templacōis tue quam largiris amantib⁹ te **I**n hoc
maxime ostendisti mihi dulcedinem caritatis tue q̄
cum non essem fecisti me et cum errarem longe a te
reduxisti me ut seruirem tibi et precepisti michi ut
diligam te **O** fons amoris perpetui quid dicam de te
quomodo potero tui obliuisci qui me dignatus es

recordari. **E**tiam post q̄ otabui et per h̄ fecisti vlt̄ om̄em
spem misericordiaz cū seruo tuo et vlt̄ om̄e meritum
gratiaz et amiciciam exhibuisti. **Q**uid rettribuam tibi
pro grā ista. nō enī om̄ib⁹ datū est ut oīb⁹ ab dicatis
seculo renuncient et monasticam vitam assumant.
Munqđ magnū est ut tibi seruiam cui oīs creatura
seruire tenetur. **N**on mihi magnū videri debet seruire
tibi sed pocius hoc magnū mihi et mirandū apparet
q tam pauperem et indignum dignaris in huū tuū
recipe et d̄ilectis seruis tuis adunare. **E**cce om̄ia tua
s̄t que habeo & vnde tibi seruio. **V**e tamen tu magis
mihi seruis q̄ ego tibi. **E**cce celum et terra q̄ in mini-
stercū hoīs creasti presto s̄t et faciunt cotidie qcunq̄
mandasti. **E**t hoc est parum quin etiam angelos in
ministeriū hoīs ordinasti. **T**ranscendunt autem hec
oīa q̄ tu ipē homini seruire dignatus es et teipsum
datuz ei promisisti. **Q**uid dabo tibi pro om̄ib⁹ istis
milib⁹ bonis. **V**tinaz possem tibi seruire cūctis dieb⁹
vite mee. **V**tinam vel uno die dignū tibi seruicium
exhibere sufficerem. **V**ere tu es dignus om̄i seruicio
om̄ni honore et laute eterna. **V**ere dominus meus es
et pauper ego seruus tuus qui totis virib⁹ teneor tibi
seruire nec vniq̄ in laudibus tuis debo fastidire.
Dic volo. sic desidero. vt quicquid mihi deest. tu
digneris supplere. **M**agnus honor. magna gloria
tibi seruire. **E**t omnia propter te stemncre habebunt
enim bonam gratiam qui sponte se subiacerunt tue
sanctissime huituti. **I**nuenient suauissimaz sp̄s sancti
solationez q̄ pro amore tuo carnalem abiecerint delec-
tationem. **S**eqnter magnā m̄tis libertatem qui arcā
pro noīe tuo ingrediuntur viā et dēz m̄danaz neglex-
erunt curā. **O** grata et iocunda dei huitus qua homo
veraciter efficit liber & sanctus. **O** sacer status religiosi,
familiatus q̄ hoīem angelis reddit equalem deo pla-
cabilē demonib⁹ tribilem et cūctis fidelib⁹ om̄i abilē

Damplectandū et sp̄ optandū seruicī quo summū
p̄meretur bonū et gaudiū acq̄ritur sine fine mansūx
Quod desidīa cordis examinanda s̄t et modānda ea. xij.

Hec oportet te aduc multa addiscere q̄ nec dū
bene dicisti. que sūt hec dñe! Ut desideriū tuū
ponas tōliter sc̄dm beneplacitū meū et tuū p̄is
amator non sis h̄ mee voluntatis cupidus emulator
Desidīa te sepe accendūt & vehementer impellūt. h̄ s̄ida
an xp̄ter tuū omodū magis mouearis an xp̄t amore
meū. Si ego sū in cā bene stentus eris quomodo cung
ordinauerō. Si autē te p̄p̄o quesito aliqd latet ecce h̄ est
qd te ixdit et grauat. Caue ergo ne nimū innitaris
sup desiderio precepto me nō ḡsulto ne forte peniteat
postea à displiceat qd primo placuit & q̄i pro meliori
zelasti. Non. n. ois affectio que videtur bō statī est se
qnd a. h̄ neḡ ūria affectio ad primū fugienda Exped.
interdū refrenatione vti etiā in bonis studijs et de
siderijs ne per importunitatem m̄itis destructō; incras
ne alij s per indiscipline scandalū generes Vl.
etiax per resistenciam alioz subito turbis et corrucas
Interdū vero oportet violentia vti & viriliter appeti
tui sensitio contraire et nec aduertere qd velit caro
et quid non velit. h̄ hoc magis satagare ut subiecta
sit etiā no lens spiritui. Et tam diu castigari debet et
cogi seruituī subesse tunc parata sit ad oīa paucisq;
contentari discat et simplicibus delectari. nec contra
aliquid inconueniens inusitatē.

De informatione patientie et iuctamine adūlus
concupiscentias Cap. xij.

Domine vt vito. patientia est michi valde
necessaria. Multa. n. in hac vita accidūt ūria
maḡ qualiteter cung ordinauerō te p̄ace mea
non p̄t esse sine bello et dolore vita mea. Ita est fili
h̄ volo te non talem quietem patem que tempracōib
careat aut contraria non sentiat Sed tunc etiam te

patem estiare inuenisse cū fueris temporibꝫ exerci-
tatus et in muleis ſrietatibꝫ probatus. Si dixeris te
nō multa posſe pati. quomodo tūc ſuſtinebis p̄gatorij
genas De duobꝫ malis ſp minus ē eligendū. vt ergo
etna fuſta ſuplitia poſſis euadere mala pñitia ſtudeas
pro deo equanimiter tolletate An putas qꝫ homines
huius ſeculi nihil vel paꝫ paciantur nec h̄ inuenies.
Etiam ſi delicateſſimos queſieris Sed habent inquit
multas delectaciones et ppterias ſecuntur voluntates.
Ite qꝫ paꝫ ſuas ponderant tribulações eſtima Ita
ſit ut habeant quicquid voluerint ſed qꝫ diu putas
durabit Ecce qꝫ admodū ſumqꝫ defiſient habudantes
in h̄ ſeculo et nulla erit recordatio pteritorum gaudiorum
Sed et cū adhuc viuunt non ſine amaritudine et
redo ac timore in eis quiſcunt. Ex eadem namqꝫ re
Vnde ſicut delectacionem ſcipiunt inde doloris pena
frequenter iuste illis fit. vt qꝫ inordinate delectaciones
qrunt et ſecuntur non ſine oſuſione et amaritudine
eas expellant. O qꝫ breues. qꝫ false. qꝫ inordinate et
turpes omnes ſt Verum tamen pre ebrietate et cecitate
non intelliguntur h̄ velut muta aialia ppter modicū
corruptibilis vite delectantū mortem aie incurunt
Tu ergo poſt concupiſcencias tuas non eas et a vo-
luntate tua auertere. Delectare in dño et dabit tibi
petições cordis tui. Eteni ſi veraciter viſ delectari
et habundantiuſ a me oſolari Ecce in oſtemptu oim
mōdiorum et in abſcione oim infimorum delectacionū
erit benedictio tua et copiosa reddetur tibi oſolatio.
Et qnto plus te ab omniū creaturez consolatione
ſubtraxeris. tanto in me ſuauiores et potenciores
oſolationes inuenies Sz primo non ſine qdaz trifticia
et labore certaminis ad has pertingere obſiſtet
inolita conſuetudo. Sed meliori conſuetudine de-
uincentur Remurmurabit caro ſed fetuores ſpiritus
frenabit Instigabit et exacerbabit te h̄pens antiquus

sed oratione fugabitur. In super labore utili aditus ei
magnus obstruetur.

De obedientia

humilis subditi ad exemplum Christi Ihesu.

Ca. xiiij.

Huius qui se subtrahere nititur ab obedientia ipse
se subtrahit a gratia. Et qui querit hunc prouata
amittit communia. Qui non libenter et sponte suo
superiori se subdit signum est quod caro sua non dum profecte sibi
obedit sed sepe recalcitrat et immurat. Disce ergo celeriter
tuo superiori te submittere. Si carnem tuam optas sub-
iugare. et namque exterior vincitur inimicus si interior
homo non fuerit deuastatus. Non est molestior et
peior hostis aie quam tuus tibi et caro non bene recordans
spiritui. Oportet omnino ut te assumere tuus prius
temptum si vis preualere aduersus carnem et sanguinem
quod adhuc nimis inordinate te diligis. Ideo
plene te resignare alioquin voluntati trepidans. Sed quod
magnum si tu qui puluis es et nihil propter deum te
homini subdis quanto ego omnipotens et altissimus qui
cuncta creavi ex nihilo me homini propter te humiliter
subieci. factus sum omnium humilimus et infimus
ut tuam superbiam mea humiliare vices. Disce obtemperare
puluim. Disce te humiliare terra et limus et sub domini
pedibus incurvare. Disce voluntates frangere et ad dominum
subiectiorem te dare. Exarces contra te ne paciaris
tu tumorem in te vivere sed subiectum et parvulum
te exhibe ut omnes homines super te ambulare possunt
et sicut lutum platearum concalcare. Quid habes homo
inanis conquerti. quid sordide peccator habes sed dicere
exprobrantibus tibi qui tociens teum offendisti et
infernū meruisti. Sed pepercit tibi oculus meus quod
preciosa fuit anima tua in aspectu meo ut cognosceres
dilectionem meam et gratus semper beneficis meis
existeres. et ut ad veram subiectiōnem et humiliatēm
te iugiter dares. pacienterque propter tempatum ferres.

De exaltis tuis iudicis considerandis ne extollam in bonis

Tonas super me iudicia tua domine et timore ac tremore concutis ossa mea et expauescit anima mea valite. Sto attonitus et considero quod celi non sunt modi in ospedali tuo. Si in angelis repagisti puritatem nisi tantum per pectora quid sicut de me. Ceciderunt stelle de celo et ego puluis quod presumo quod opera videbantur laudabilia considerant ad infima. Et quod ometebat panem angelorum vidi similes relectari pororum. Nulla ergo scutitas si manu tuam dominum subtrahis. Nulla inuac fortitudo si confundare desinas. Nulla secura castitas si eas non protegas. Nulla gloria per te custodia si non assit tua sacra vigilantia. Nulla per te sapientia si gubernare desistas. nam reliqui mergimur et primi visitati vos erigimur et vivimus. Instabiles quippe sumus habentes te confirmans tempestivus. habentes te accendimus. O quam humilietur et quod abiecte mihi de meipso sciendum est quod nihil pertinet dum si quid boni videtur habere. O quanto profunde submittere me deo sub abyssalibus iudicis. Oportet dominum ut nihil aliud me esse inuenio quam nihil et nihil. O pondus immensum. O pelagus infinitabile ubi nihil de me regno quod in toto nihil. Vbi est ergo latebra glorie ubi confidentia de virtute concepta. Absorpta est omnis gloria vana in profunditate omnium iudiciorum tuorum super me. Quid est omnis caro in conspectu tuo. Nunquam glorabitur luctu contra formantem se. Quomodo potest erigi vaniloquio cuius cor in veritate subiectum est deo. Non cum totus mundus erigeret quem vitas sibi subiecit nec omnium laudandum ore mouebitur qui tota spem suam in deo firmavit. Nam et ipsi quod locuntur ecce omnes nihil. Deficient enim cum sonitu verborum. veritas autem domini manet in eternum.

Qualiter standum sit et dicendum in omni referendum

defideribili.

Ca. xvi.

Fili sic dicas in omni re. Domine si tibi placuerit fuerit fiat hoc ita. Domine si fuerit honor tuus fiat

hoc in nomine tuo. Domine si mihi videatis expedire a utile esse
probaueris tunc bona michi hoc ut ad honorem tuum
Si si mihi nocium fore agnoveris. Nec aie mee saluti
prodeste. aufer a me tale desiderium a spiritu sancto. etiam si
videatur hoī rectum et bonum. Difficile est pro te iudicare
utrum spiritus bonus vel alienus te impellat ad desiderandum
hoc vel illud. an etiam ex proprio mouearis spiritu. Multi in
fine sunt decepti qui primo bono spiritu videbatur induci
Igitur semper cum timore dei et cordis humilitate ad desi-
derandum est quicquid desiderabile mentis occurrit. maxime
cum propria resignatione michi totum committendum est a te
dicendum. Domine tu scis qualiter melius est. fiat hoc vel
illud qualiter volueris. Da quod vis et quantum vis
et quanto vis. Fac mecum sicut vis et sicut magis tibi
placuerit et maior honor tuus fuerit. Donec me ubi
vis et libere age meum in omnibus In manu tua sum
Ora et reuersa me per circuitum En ego servus tuus
paratus sum ad omnia quoniam non desidero mihi vivat habere
utinam digne et perfecte.

Oratio pro beneplacito dei perficiente ca. xvij.

Oncede mihi benignissime ihu gratiam tuam.
ut mecum sit et mecum laboret mecumque visus in
finem perseveret. Da michi hoc spiritu desiderare
et velle quod tibi magis acceptum fuerit et carius placet
Tu voluntas mea sis et mea voluntas tuam semper
sequatur et optime ei concordet Sit mihi unum velle et
nolle tecum. nec aliud posse velle aut nolle. nisi quod tu
velis et nolis Da mihi omnia mori qui in modo sunt
et propter te amare o temni et nesciri in hoc seculo. Da
mihi super omnia desiderata in te requiescere et cor meum
in te pacificare Tu vera pax cordis Tu sola requies-
cere te dura sunt omnia et inquieta In hac pace in
id ipsum hoc est in te uno summo eterno bono consummari
et requiescam Amen.

Quod vero solaciū in deo est cōtendūm

Ca. xviii.

Quidquid desiderare possum aut cogitare ad
solaciū meū non hic expecto sed in posterū **E**t
si omnia solatia mundi solus habetem et oībo
delicis fui possem certi est qd diu durare nō possem
Vnde non poteris aīa mea plene solari nec perfide
recreau . nisi in deo solatore pauperum ac suscepione
humilium **E**xpecta modicū ansa mea expecta diuinū
promissum et habebis habundantiaz om̄i bonorū in
celo **S**i nimis inordinate appetis illa presentia perdes
eterna et celestia **S**int tpaalia in usu . eterna in desiderio
Non potes aliquo bono temporali faciari . qd ad hec
tuenda non es creatus . **E**tiam si omnia creata bona
haderes non posses esse felix et beatus . **S**ed in deo qui
cuncta creavit tota beatitudo et felicitas consistit . nō
qualis videtur et laudatur a stultis mīdi amatoribus
Sed qualem expectant boni xp̄i fideles et pregustant
interdū sp̄uales ac misericordes quoꝝ suēfatio est
in celis **V**anū ē et breue dē hūanū solatiū p̄ēm et ver
solatiū quodd intus a veritate percipitur **P**euotus hō
vbiq; fert secum solatorem suū ihesū et dicit ad eum
Adesto mihi nomine ihesu in om̄i loco et tempe **H**oc
mibi sic consolatio libenter velle carere om̄i humano
solatio **E**t si tua defuerit consolatio . sic mibi tua vo
luntas et iusta probatio pro summo solatio . **N**on enī
impetuū irasceris . neq; in eternū comminaberis .

Quod dīs sollicitudo in deo statuenda sit Ca. xix.

Fili . sine me tecū agē qd volo . ego scio qd expe
dit tibi . tu cogitas sic hō . sentis in mītis sicut
suaret hūanus effectus **D**ñe verū est qd dicas
Maior est sollicitudo tua pro me qm omnis cura
quaꝝ ego gerere possum pro me **N**imis . n . casualiter
stat qui non projicit om̄em sollicitudinem suam in
te . **O**mnie dummodo voluntas mea recta est firma
ad te permaneat **F**ac de me quicquid tibi placuerit .

Non enim potest esse nisi bonum qui cquid de me freris
Si vis me esse in tenebris sis benedictus. Et si me
vis esse in luce sis iterum benedictus. Si me dignaris
solari sis benedictus. Et si me vis tribulari sis equum
semp benedictus. Fili sic oportet te stare si mecum desi-
deras ambulare. Ita propterea esse debes ad paciendum.
sicut ad gaudendum. Ita libenter debes esse in opere a paup-
sicut plenus et diuines. Domine libenter paciar per te quicquid
volueris venire super me. Indifferenter volo bonum et
malum de manu tua. dulce et amarum. lete et triste susci-
pere. ac per omnes mihi contingentibus gratias agere.
Quodcumque me ab omni peccato et non timebo mortem neque
infernum. dum in eternum me non picias. nec dereas de
libro vite non mihi nocebit. quicquid tribulationis
veniet super me.

Quod temporales miserie

exemplum Christi equanimiter sunt ferende.

xx.

Fili ego descendidi de celo pro tua salute. Su-
scipi tuas miseras non necessitate sed caritate
trahente. ut patientiam disceres. et temporales
miseras non indignanter ferres. Nam ab hora ortus
mei usque ad exitum in cruce non defuit michi tolle-
tantia dolorum. Defectum rerum temporalium mag-
num habui. Multas querimonias de me frequenter
audiui. Confusiones et obprobria benigne susti-
nui. Pro beneficiis ingratitudinem recepi. Pro mi-
raculis blasphemias. Pro doctrina reprehensiones.
Domine quia tu paciens fuisti in vita tua. in hoc
maxime implendo preceptum patris tui. Dignum est ut
ego misericordius peccator secundum voluntatem tuam
pacienter me sustineas. et donec volueris onus corrupti-
bilis vite pro salute mea portem. Nam et si onerosa
sentitur presens vita. tamen facta est per gratiam tuam
valde meritoria. atque exemplo tuo et sancto per tuorum
vestigium infirmis tollerabilior et clarior. sed et mul-
tum agis consolatoria quam olim in veteri lege fuit

cum porta teli clausa p̄sistet et obscurior etiam via
ad celum videsatur. quoniam tam pauci regnum celorum querere
curabant Sed nego qui tunc iusti erant et saluandi
an passionem tuam et sacre mortis debitum celeste regnum
poterant introire O quanto tibi gratias teneor refecere
per viam rectam et bonam dignatus es mihi et cunctis
fidelibus ad eternum regnum tuum ostendere Nam vita
tua via nostra et per sanctas patientias ambulamus ad
te qui es corona nostra Nisi tu nos processisses et docuisses
quis sequi curaret Deu quanti longe retro maneret
nisi tua preclara exempla inspicerent Ecce adhuc te
pestimus auditis tot signis tuis et doctrinis Quid
fuerit si tamen lumen ad secundum te non habemus
De tollerantia iniuriarum et quod versus pacies a pbe. ca. xxi.

O vid est quod loqueris fili Cessa conqueri
considerata mea et aliorum sanctorum passione Non
dum usque ad sanguinem testitisci Parum est quod
tu patenis in operatione eorum qui tam multa passi sunt
tam fortiter temptati tam grauiter tribulati tam
multipliciter probati et exercitati Oportet ergo te
aliorum grauiora ad mentem reducere ut leuius feras
tua minima Et si tibi minima non virulentur vide ne
tibi hoc faciat tua impacientia Siue tamen parua
siue magna sunt stude cuncta pacienter sufferre Quanto
melius ad paciendum te disponis tanto sapientius
agis et amplius promeraris feresque leuius animo et
usu ad hoc non segniter preparatis Nec dicas non
valeo hoc ab homine tali pati nec huic modo mihi
pacienda sunt Graue non intulit damnum mihi que
nunquam cogitaueram sed ab alio libenter paciar et
sicut pacienda video Insipiens est talis cogitatio quae
virtutes pacientie non considerat nisi a quo coronanda erit
huius magnas personas et offensas sibi illatas perpendit
Non est verus paciens qui pati non vult nisi quantum
sibi visum fuerit et a quo sibi placuerit Verus

autem paciens nō attendit a quo homine. utrum a
prelato suo an ab alio equali aut inferiori. Utrum
a bono & sancto viro vel a puerfo & indigno exerceat
sed indifferet ab omni creatā quantūcunq; & q̄ciens-
cunq; ei aliqd aduersi acciderit hoc totū de manu dei
gratant accipit et ingens lucrū reputat q̄a nil apud
deū quantūlibet parvū pro deo tñ passū poterit sine
merito transire. Esto itaq; expedit. ad pugnā si vis
habere victoriā sine certamine non potest venire ad
patientie coronā. Si pati non vis recusas coronari.
Si autem coronari desideras certa viriliter sustine
pacientee. Sine labore non tenditur ad requiem nec
sine pugna peruenit ad victoriam. Fac michi dñe
possibile pēr graciam qđ michi impossibile videtur
per naturā. Tu scis q̄ pati non possū & q̄ cito deicior
leui exuriente aduersitate. Fficiatur mihi quelibet
exercitationis tribulatio amabilis pro nomine tuo
et optabilis. Nam pati et vexari pro te valde salubre
est anime mee.

De confessione proprie infirmitatis

et huius vite miserijs

Cap. xxij.

Anfitebor aduersū me ī iusticiā meā. ffitibor
tibi dñe infirmitatem meā. Depe patua res
est que me deiecit et contrastat. Propono me
fortiter acculturum. sed cū modica temptatio aduenerit.
magna mihi angustia fit. Valde vilis quādōq; res
est. vnde grauis temptatio puenit. Et dū puto me
aliq̄ntulū tutū. cū nō sentio inuenio in me nō nunq;
pene deuictū ex leui flatu. Vide ergo dñe humilitatē
meā & fragilitatē tibi vndiq; notā. miserere et eripe
me de luto vt non infigat ne permaneaz deicēt vlg
quaq;. hoc est q̄ me frequenter reverberat. & coram te
confundit q̄ tag labilis sū & infirmus ad resistendū
passionibus. Et si non omnino ad consentiōrem. tñ
mihi etiā molesta & grauis est eay insectatio. & tedet
me valde sic cotidie viuere in lite. ex hinc nota sic

michi infirmitas mea quia multo facilius irruunt
ab hominande semp fantasie quā discedant. **V**tinā
fortissime deus israhel zelator aiaz fidelium. respicias
serui tui laborem & dolorem. assistasq; illi in omnibus
ad quecumq; peregerit. **R**obora me celesti fortitudine.
ne vetus homo misera caro spiritui. nō dū. plene sub
iecta valeat dñari. ad dñus q; certari oportebit q; diu
spiritatur in hac vita miserima. **H**eu qualis est hec
vita. vbi non desunt tribulationes et miserie vbi
plena laqueis et hostibus sunt oīa. **N**az una tribu
latione seu temptatione recedente alia accedit. **S**ed
et priore adhuc durante afflictu. alijs plures super me
veniūt & insperate. **E**t quomodo potest amari vita
tantas habens amaritudines. ut subiecta calamita
tibus et miserijs. **Q**uomodo etiam dicitur vita tot
generans mortes & pestes. **E**t tñ amatur & delectari
in ea a multis querit. **N**eprehendit frequēt mðus.
q; fallax sit & vanq; tñ facile relinqutur q; occupiscētie
carnis nimis dñane. **S**ed alia trahūt ad amandū
alia ad cōtemnendū. **T**rabunt ad amorem mundi
desideriū carnis desideriū oculorū & superbia vite sed
pene et miserie sequentes ea. odiū mundi patiunt et
tediū. **S**ed vincit prochtor delectatio praua men
tem mundo dedicā. et esse sub sensib; delicias reputat
quia dei suavitatem & internā virtutis amenitatem.
nec vidit nec gustauit. **Q**ui autem mundū perfide
contempnunt & deo viuere sub sancta disciplina illu
dente isti diuinā dulcedinem retis ab ieiuniorib; us
promissā non ignorant. **E**t q; grauit mundus errat
et varie fallit clarius vident.

Quod in deo sup oīa & zona requiescendū est. **C**a. xpiij.

Super oīa et in oīibus requiesces aīa mea in
dño semp q; ipse ē sanctorū eterna reques. **D**a
mibi dulcissime & amantissime ihu in te sup
omnam creaturā requiescere super omnem salutem et

pulxit adiiez sup dñm glorię et honorē et sup dñm potenciam
et dignitatē sup dñm scientiam et subtilitatem sup dñm
diuitias et artes sup dñm leticiam et exultacionem sup
dñm famam et laudem sup dñm suavitatem et solacium
sup dñm spem et promissionem sup dñm meritum
et desiderium sup dñia dona et munera que potes dare
et infundere sup dñm gaudium et iubilationem quam
potest mens capere et sentire Demus super angelos et arch.
angelos et sup dñm exercitum celum sup dñia visibilia
et sup dñm quod tu deus meus non es quod tu deus meus
sup omnia optimus es Tu solus altissimus tu solus
potentissimus tu solus sufficientissimus et plenissimus
tu solus suauissimus et solatissimus tu solus pul
cereus et amantissimus tu solus nobilissimus et
gloriosissimus sup dñia in quo cuncta bona sunt et perfecte
sunt et semper fuerunt et erunt Atque ideo minus est et
insufficiens quicquid mihi preter teipsum donas aut
de teipo reuelas vel permittis te non viso nec plene
adepto Quom̄ quidem non potest cor meum veraciter
requiescere nec totaliter contentari nisi in te requi
escat et omnia dona omnium creaturem transcedat
O mi dilectissime sponsie ihesu christe amator purissime
dominatrici universae creature quis mihi dat pennas
vere libertatis ad volandum et pausandum in te
O quanto ad plenum dabitur mihi vacare et videre
quoniam suavis es domine deus meus O quoniam ad plenum
me recolligam in te ut per amorem tuo non sentiam
me sed te solum super omnem sensum et modum in
moto non omnibus noto Nunc autem frequenter gemo
et infelicitatem meam cum dolore porto quod multa mala
in hac valle lacrimarum et misericordium occurunt mihi
que me sepius conturbant et obnubilant sepius
impedient et distrahit alliciunt et implicant ne
liberum habeam accessum ad te et ne iocundis fruar
amplexibus presto semper beatis spiritibus O uera

te suspicium meum. et desolatio multiplex in terra.
O ihesu splendor eterne glorie. solamen pegrinantis
aie apud te est os meū. sine voce & silentiu loquit̄ tibi
V̄sq̄ quo tardat venire dñs meus. V̄eniat ad me
pauperculū suū & letū faciat. Mittat manū suam et
miserū eripiāt de om̄i angustia. V̄eni veni q̄a sine te
non erit leta dies aut hora. q̄a tu leticia mea et sine
te vacua est mensa mea. Misericordia q̄ā amodo incar-
ceratus & spedib⁹ grauatus donet luce presentie tue
me reficias. ac libertati tones. vultuq̄ amabilē tem⁹
stres. Querāt alij pro te aliud qđcung⁹ libuetit mihi
aliud interī nil placet nec placebit nisi tu deus meus
spes mea salus eterna. Non reticebo nec deprecari
cessabo. tonec gracia tua reuertatur mihiq̄ tu in tus
loquaris. Ecce assum. Ecce ego ad te venio quia in-
uocasti melacrine tue et desideriū aie tue. huiliatio
et concitō cordis tui inclinauerunt me & adduxerūt
ad te. Et dixi. Dñe inuocavi te et desideravi frui te-
paratus sū omnia respuere propter te. Tu enī prior
excitasti me vt quererem te. Sis ergo benedictus dñe.
qui fecisti hanc bonitatem cū seruo tuo secundū mul-
titudinem misericordie tue. Quid habet vltra dicere
seru⁹ tu⁹ corā te. nisi vt huiliet se valde ante te meōr
semper xprie iniqtatis & vilitatis. Non enī est filis
tui in cūctis mirabilibus celi et terre. Sunt opa tua
bona valde iudicia vera & prudentia tua regunt vni-
uersa. laus ergo tibi & gloria o p̄ris sapia. te laudet et
benedicat os meū. aia mea & cuncta creata simul.
De recordacōe multipliciū beneficiorū tei. Ca. xxiiij.

Hoc domine cor meum in lege tua et in pre-
ceptis tuis doce me ambulare. Da michi in-
telligere voluntatem tuā os cū magna reue-
tentia ac diligenti consideratione beneficia tua tam
in generali q̄m in speciali memorari vt digne ubi ex
hinc gracias valeā referre. Verū scio & confiteor nec

pro minimo punto me posse debitas gratias laudes
psoluere Minor ego sum omnibus bonis mihi praesertim
et cum tua voluntatem attendo reficit per magnitudine
illius spiritus meus Dia quod in anima habemus et in corpore
et quocunq; exterius vel interior nimirum vel super nimirum
possidemus tua sunt beneficia et te beneficium pium ac
bonum omnino dant a quo cuncta bona accepimus Et si
alius plura aliis pauciora accepit dia cum tua sunt et
sine te nec minimum potest haberi Ille qui maiora ac-
cepit non pro merito suo gloriari nec super alios extolli
nec minori insultare quod iste maior est et melior qui
sibi minus ascribit et in regratiando humilior est
atque deuotior Et qui omnibus viliorem se existimat et
indignior se iudicat aptior est ad principienda maiora
Qui autem pauciora accepit contristari non debet.
negat indignanter ferre nec ditioni inuidere sed te pocius
attentare et tuam bonitatem maxime laudare quod
tam affluenter tam gratis et libenter sine personarum
acceptione tua munera largiris Dia ex te et ideo in
omnibus es laudandus Tu scis quod unicunq; donari ex-
pediat et cur iste minus iste amplius habeat non nem
sed tuum est hoc discernere apud quem singulorum
diffinita sunt merita Vnde domine deus pro magno
etiam reperio beneficio non multa habere Unde et exteris
scdm homines laus et gloria apparet Ita ut quod con-
siderata paupertate et vilitate persone sue non inde-
grauitatem et tristiciam vel dejectionem concipiat.
sed pocius consolationem et hilaritatem magnam
quia tu deus pauperes et humiles atque huic mundo
respectos tibi elegisti et infamiales et domesticos
Testes sunt ipsi apostoli quos principes super omnem
terram constitueri fuerunt tamen sine querela con-
uersati in mundo tam humiles et simplices sine omni
malitia et volo ut etiam patrem eternum gauderent
per nos teum que mundus abhorret ipsi amplecterentur

affectu magno Nihil ergo amatorem tuū et ognitorē
bñfactorz tuoz ita letificare debet sicut voluntas tua
in eo et beneplacitum eterne dispositionis tue de qua
tm̄ ostentari et solari debet ut ita libenter velit esse
minimus ut aliquis optaret esse maximus. Et ita
pacifcus et ostentus in nouissimo sicut in loco primo
atq; ita libenter respectabilis et abiectus nullius q̄
nomis et fame sicut ceteris honorabilior et maior in
mō Naz voluntas et amor honoris tui oīa excedere
debet et plus eum solari magisq; placere q̄ omnia
beneficia sibi data vel danda

De quatuor magnâ importantib; pacem ca. xxv.

Fili nunc docebo te viā pacis et vē libertatis; fac
dñe qđ dicas q̄ gratū ē mihi h̄ audire; scute fili
alteris potius facere voluntatē q̄ tuā Elige sp̄ minz
þ plus habere Quere sp̄ inferiorem locū et dīb; subesse
Opta sp̄ et ora ut voluntas integre fiat: Ecce talis
homo ingreditur fines pacis et quietis, Oīe sermo
tuus iste brevis multū in se ostinet pfectioñis. parvus
ē dictū h̄ plenus sensu et vber in fructu Nam si posset
a me fideliter custodiri non reteret tam facile in me
turbatio oriri Nam quociens me in peccato sentio et
grauatū ab hac doctrina me recepisse inuenio Sed
tu qui omnia potes et anime profectū semp diligis.
adauge maiorem gratiam ut possim tuū completere
sermonem et meam perficere salutem

Oratio contra malas cogitationes

Omne deus meus ne elongeris a me deus
meus in auxiliū meū respice quōz insurterent
in me varie cogitationes et timores magni af-
fligentes asaz meā. Quomō ēnsib; illesus quomodo
ofringam eas. Ego inquit ante te ibo et glorioſos
in te humiliabo. Operiam ianuam carceris et archa-
na secretorum reuelabo tibi. Fac tomie ut loquaris.
fugiant a facie tua omnes inique cogitationes.

hec spes et vnica solatio mea ad te in oī tribulacōe
confugere et fidere te ex intimo inuocare et pacien-
ter solationē tuā expectare O p̄ illūiacōe m̄tis

Aclarifica me bone iefu claritate eterni luminis et
educ te habitaclo cordis mei tenebras vniuersas
Cohibe euagationes malas & vim facientes vniuersas
temptacōes Pugna p̄ me fortit & expugn malas bestias
occupisēncias dico illecebrosas vt fiat pax in virtute
tua et habundantia laudis tue resonat i aula sc̄ta h̄
ē in conscientia pura Impa ventis & tempestatib⁹ Dic
mari q̄esce & aq̄loni ne tardauis & erit ēnq̄llitas mag⁹
Emitte lucē tuā et ueritatē tuā vt luceat sup terrā q̄
terra sum inanis et vacua donec illūies me Effunde
grāz resup p̄fūde cor meū rōre celesti misera deuocōis
aqua s ad irrigidaz faciem terre ad p̄ducendū fructū
bonū & optimū Elia mentem pressaz mole peccator⁹
et ad celestia totū desiterū meū suspende vt gustata
suauitate supne felicitatis p̄geat de frenis cogitare
Rape me & eripe me ab oī creaturaz indurabili con-
solacōe q̄ nlla res creata valet meū appetitū plenarie
quietare et consolari Junge me tibi inseparabili dilec-
tionis vinculo quōz tu solus sufficis amanti & absq̄
te friuola sunt vniuersa

De uitacione

curiose inquisitionis super alterius vita ca. xxvi.

Fili noli esse curiosus nec vacuas gerere solli-
citudines Quid hoc vel illud ad te tu me
sequere Quid enī ad te vtrū ille sic talis vel
talis aut iste sic agit vel sic loquitur Tu nō indiges
respondere pro alijs h̄ pro te ipso redde rationē Quid
ergo te implicas Ecce ego vēs cognosco et cuncta q̄
sub sole fiūt vīta et sc̄o qualiter cum uno quoq̄ sit
quid cogitet qđ velit et ad q̄ finez tendat eī intencō
Ohi igit̄ omittenda s̄t oīa Tu vero serua te in bona
pace et dimitte agitantem agitare quid voluerit
veniet sup eum qđ fecerit vel dixerit quia me fallere

non p̄t Non sit eibi curē de magni nōis vmbra. non
de multoz familiaritate n̄ de p̄uata homī dilectione
P̄sta. n̄ generant destructiones & magnas in corte ob-
scuritates. libenter loq̄ret tibi verbū meū & abscondita
reuelarem tibi si aduentū meū diligenter obseruares
& ostiū cordis mihi apires Esto prouidus & vigila i
orationibus et humilia te in omnibz.

In q̄b par cordis et profectus verus oſſicit ca xxvij.

Hil ego locutus sū. pacē relinq̄ vobis. pacē meā
ad vobis. nō quō mōs dat ego to vob. h̄ q̄ ad
vaz pacē ptinent. nō dēs curāt Pax mea cū hūilibz &
mansuetis corde Pax tua erit in m̄lta patientia. si me
audieris. vobē meā fecut& fueris potes m̄lta pace frui
Quid i faciā. in dī re. attēde tibi q̄d facias & q̄d dicas.
et omnem intencōz tuam ad hoc dirige. vt mibi soli
placeas. et extra me nichil cupias vel queras. Sed et
te aliorum dicitis vel factis nichil temere iudices. nec
rebus tibi non commissis te implices. et poterit fieri
vt pax vel raro turbāris. Nunq̄ autem sentire aliq̄z
turbationem nec aliq̄z pati corporis molestiā. non n̄ est
presentis tempis sed status eterne quietis Non ergo
estimes te veram pacem inuenisse. si nullam senseris
grauitatem. nec tunc totum esse bonū. si neminem
pateris aduersariū. nec h̄ esse perfectū si cuncta fiunt
scdm tuū affectū. nec tune aliquid magni tē reputes.
aut specialiter dilectū estimes. si i magna fueris devo-
tione atq̄ dulcedine. q̄ in istis non agnoscitur verus
amator virtutis. nec in istis oſſicit profectus & pfectio
homīs In quo ergo dñe in offerendo te ex toto corde
tuo diuine voluntati. non q̄rendo que tua sunt nec in
paruo nec in magno. nec in tempe nec in eternitate
i ca. vt una equali facie in gratian actione permaneas.
inter prosperea et contraria om̄ia equē lāte pensan̄t
Si fueris tam fortis et longanīs in spe vt subtracta
interior isolatione. etiam ad ampliora sustinenda

cor tuū sp̄paraueris nec te iustificauis q̄ si h̄ tata q̄ pati
nō deberes h̄ me in oīnib⁹ dīpositōib⁹ iustificauis et
sc̄m laudauis tūc in vera & recta via pacis abulas &
spes in dubitata erit q̄ rursus in iubilo faciē meaz sis
visur⁹ Q̄ si ad plenū tuūpius oīemptū puenī sc̄to
q̄ tūc habūdantia pacis p̄fueris sc̄m possibilat̄z
tui incolat⁹ De eminētia libere m̄as quā supplex
matio magis meretur q̄ freq̄ns lectio Ca. xxix.

Dñe h̄ op̄ e p̄feti viri nunḡ ab int̄nōe celatiū
daim relaxare et inter m̄icas curas q̄ si sine cura
t̄nsire nō more torpentis h̄ p̄ogatiua q̄dā libere m̄tis
nulli creature inordinata affectōe adherendo Obscuru
p̄fissime deus meus preservu me a curis hui⁹ vite ne
nimis implicet a multis necessitatib⁹ corporis ne vo
lūtate capiar ab vniuersis aie obstatulis ne molesti⁹
fract⁹ deciar Non tm̄ dico ab his rebus q̄ toto affectu
ambit vanitas m̄diana h̄ ab his q̄ miseri⁹ que aīaz
serui tui sm̄uni maledicō mortalitatis penalit̄ ḡuant
et retardant ne in libertatem sp̄us quoq̄ens libuerit
valeat introire O deus me⁹ dulcedo ineffabilis verte
mihi in amaritudinē oīem oīolationem carnalem ab
amore eti⁹ me abstrahentē et ad se intuitu c̄iusdā
boni telectabilis presentis malī allicientem Non me
vincat deus meus non vincat caro et sanguis nō me
recipiat mundus et brevis gloria eius non me sup
plantet diabolus et astucia illius Da mihi fortitu
dinem resistendi patientiam tollerandi constanciam
perseverandi Da mihi pro omnib⁹ m̄di oīolationib⁹
suauissimam tui sp̄us vunctionem et pro carnali tui
nōis amore effunde amorem Ecce cibus potus vestis
& cetera utensilia ad corporis sustentacionem p̄tinencia
seruenti spiritui sunt onerosa Tribue talibus t̄pate
vti non desiderio nimio implicari Obicere oīia non
licet quia natura sustentanda est Requirē autem
superflua et que magis telectant Lex sancta prohibet

Naz alias caro aduersus spiritū insoleceret. Inter h
q̄lo manus tua me regat et doceat ne qđ nimiū fiat
Quā p̄uat? amic⁹ a sūmo bono marío retardat ea. xxix

Eili oportet te dare totū p̄ toto. et nihil tuū p̄ius
ēe. scito qđ amor tui p̄is magis nocet qđ aliq̄ res
m̄dilicōm amorem & affectū quē gr̄is. qđib; res plus
vel min⁹ adh̄eret Si fuerit amor tuus putus simplex
et bene ordinatus eris sine captiuitate rex Noli ocu-
piscere qđ nō licet habere Noli habere quod p̄t te in-
pedire & libertate interiori priuare Vix qđ non ex toto
fundo cordis t̄ ipsū mibi committis cū om̄ibus que
desiderare potes vel habere Quare vano metore con-
sumeris Cur superfluis curis fatigaris. Sta ad bene-
placitū meū. et nullū pacieris detrimentū. Si queris
hoc vel illud. et volueris esse ibi vel ibi propter tuū
conmodū et propter beneplacitū magis habendum.
nunq̄ eris in quietudine. nec liber a sollicitudine qđ
in om̄i re reperiatur aliquis defectus et in dī loco erit
qđ aduersetur Iuuat igitur non quelibet res accepta
vel multiplicata exterius. sed pocius contempta et
decisa radicitus. qđ non tantū deensuetis et diuitiaz
intelligas sed etiaz de honoris ambitu & vane laudis
desiderio. que om̄ia transcunt cū mundo Qunit pax
locus si deest spiritus furoris. nec diu stabit pax illa
quesita fornicatus. si vacat a vero fundamento status
cordis Hoc est nisi steteris in me permuttere te potes
non meliore Nam occasione orta et accepta inueies
quod fugisti et amplius.

Oratio pro purgatione cordis et celesti sapientia.

Onserua me deus per gratias sancti sp̄us. da
virtutem corroborati in interiori homine. et
cor meū ab omni inutili sollicitudine et an-
gore evacuare. nec varijs desiderijs tradi cuiuscunq;
tei vilis aut precioso. sed om̄ia inspicere sicut transe-
untia. et me pariter cum illis transiunx. quia nichil

ymans sub sole nisi dia vanitas et afflictio sp̄s **P**
ꝝ sapiens qui ita ſhidat. Da mihi dñe celeſte ſapię
ut diſcam te ſup dia querere et inuenire ſup dia ſape
et intelligere Da prudenter reclinare blandientem et
pacienter ferre aduersantē. q̄ h̄ magna ſapię non p̄t
moueri oī vento verboꝝ · nec aurem male blandienti
prebere ſyrene Sic · n · incep̄ta p̄gitur via ſecure

Contra linguas detractorꝝ

Ca. xxx.

Fili non egreferas ſi qđaz de te male ſenſerint et
dixint qđ nō libent audias · tu detiora de te ipo
tentire debes et nemiez inferiorē te credere Si ambulas
ab intra non ml̄tm pondabis volantia ūba Et nō
qua prudentia ſilere in tpe malo et introſus ad me
ouerti nec humano iuditio diſturbari. Non ſit pax
tua in ore hoīm Sp̄ue · n · bene ſiue male interpretati
fuerint nō es ideo alter hoīb̄ Vbi eſt vā pax et vā gl̄ia
nonne in mē Et qui non appetit hoīib̄ placere nec
timet diſplicere multa pſtruetur pace Ex inordinato
amore et vano timore oritur diſ inquietudo cordis et
diſtractus ſenuum.

Qualiter iſtante
tribuiacōe deus inuocandus ē et bñdicendus. ca. xxxi.

Sicut nomen tuum domine benedictum in ſecula
qui voluisti hanc temptationem venire ſuper
me non poſſum eaz effugere · ſed neceſſe habeo
ad te p̄fugere ut me adiuues · et in bonū mihi ipſam
quertas Dñe mō ſum in tribulatione et nō eſt cordi
meo bñ h̄ ml̄tm vexor a pñti p. fſione Et nunc patet
dilecte quid dicam Deprehensus ſū inter angustias
ſaluifica me ex hora hac Sed proptera veni in hanc
horam ut tu clarifieris cū fuerō valde humiliatus
et per te liberatus · Conplateat tibi domine ut etuas
me. Nam ego pauper quid agere poſſum et quo ibo
ſine te · Da pacientiam domine in hac vice Adiuua
me deus meus et non timebo q̄tumcungꝝ ḡuatſ fuero
Et nunc inter hec qđ dicam · Dñe ſiat voluntas tua

ego bene merui. tribulari & grauari oportet utique ut sustineam ut uirum pacienter donec transeat tempestas huc. os melius fiat. Potens est autem omnipotens manus tua. etiam haec temptationem a me auferre. os eius impetu mitigare ne penitus succumbam quemadmodum et prius sepius egisti mecum deus meus misericordia mea. Et quanto michi difficilium tanto tibi facilior. est haec mutatio deinde excelsa. De divino petendo auxilio et confidentia recuperande gratie. Capitulum xxxij.

Fili ego dominus fortis in die tribulacionis venias ad utramque. Nam antequam me intende roges multa inter solacia quis & tecreas te in extensis. Ideo quod sic ut pax omnia pluit donec ad uitam quam ego sum. quod eritis sperantes in me. nec est extra me valens auxilium sed nego durabile remedium. Sed iam resumpto spiritu post tempestatem recoualesce in luce miserationum meorum quam christe sum dicit dominus ut restaurare omnia non solum integre sed et abundant cumulate. Nunquid michi quicquam est difficile aut eto filis dicenti et non facienti. Vbi est fides tua. Ita firmiter & perseveranter Esto vir fortis & longanimis veniet tibi consolatio in tempore suo. Expedita me expecta veniam et curabor. Temptatio est que te vexat et formido vanam quod te exercitet. Quid importat sollicitudo de futuris contingentibus. nisi ut tristitia super tristiciam habeas. sufficit dici malicia sua. vanum est & inutile de futuris conturbari vel gratulari que forte nunquam evenient. Sed humanum est huiusmodi imaginationibus illudi et parui adhuc animi signum. tam leviter trahi ad suggestiones inimici. Ipse vero non curat utrum pereverum an falsum illudat et recipiat. Utrum presentium amore aut futureum formidine persistat. Nam ergo turbetur cor tuum nego formidet. Crede

in me & in misericordia mea habeo fiduciam. Quando
tu putas te elongatum a me sepe sum propinquior
Quando tu estimas pene totum perditum. tunc sepe
merendi instat lucrum. Non est perditum quando res
accidit in contrarium. Non debes iudicare secundum prius
sentire nec sic grauitati alicui vnde cunq; venienti in-
herere & acips tanquam vis spes sit oblata emergendi.
Noli putare te felicem ex toto quis ad tempus tibi
miserim aliquam tribulacionem etiam optata subtraxeris
consolacionem. Sic enim transitur ad regnum celorum.
Et hoc sine dubio expediet tibi et ceteris servis manus
ut exercitem in adversis q; si cuncta ad libitum habete
nisi Ego noui cogitationes absconditas quia multum
expedit pro salute tua ut interdum sine sapore relinqui-
tis ne forte eleveris in bono successu & tibi ipsi placere
velis in eo q; non es. Quod dedi afferre possum et
restituere cui michi placuerit. Cum dederim meum est cum
retraxero tuum. non tuli quia meum est omne datum bonum
et omne perfectum. Si tibi admiseris grauitatem aut
quilibet contrarietatem non indigneris nego & cibat
cor tuum. Ego cito sublevare possum et omne onus in
gaudium transmutare. Verum tamen iustus sum & re-
comendabilis multum cui sic facio tecum. Si recte sapiet
in veritate aspicias nunquam debes propter aduersa tam
recte contristari sed magis gaudere & gracias agere.
Imo hoc unicum reputare gaudium quod affligens te do-
loribus non parco tibi. Sicut dilexit me pater & ego
vos diligo. Tunc dilectis discipulis meis quos utiq;
non misi. ad gaudia temporalia sed ad magna cer-
tamina non ad honores. sed ad desperationes. Non
ad ocium sed ad labores non ad requies sed ad affectendum
fructum multum in patientia. De neglectu vis creare
ut creaturam possit iniurie.

Cap. xxiiij.

Domine bene adhuc indigeo & maiori gratia si
debea & illuc pueire ubi me nemo potest nisi villa

creatura impedire. **N**az quādiū res aliq̄ me retinet
nō n̄ possum libere ad te volare. Cupiebat libere vo-
lare qui dicebat. **Q**uis dabit michi pennas sicut co-
lumbe & volabo & requiescam. **Q**uid simplici oculo
q̄c̄ius & q̄d liberis n̄l desiderāti in tr̄is. **O**poret igit̄
omnem sup̄transire creaturā et seip̄m p̄fecte deserere
ac in excessu mētis stare & videre. omniū creatorem
cū creat̄is n̄l simile habere. **E**t nisi quis ab omnib⁹
creat̄is fuerit expeditus n̄ poterit libere intendere
diuinis. **I**deo enī pauci inueniunt̄ st̄ep̄ platiui q̄ non
scūt se a pituris creat̄is ad plenū sequestrari. **Q**d
hoc ergo requiri magna gracia q̄ animā leuat & sup̄
semetip̄z rapiat. **E**t nisi homo sit in spiritu eleuat&
et ab oībus creat̄is liberatus ac deo totus vñitus.
q̄cquid scit q̄cquid etiā habet n̄ est magni p̄detis
Diu paruſ erit et intra iacebit. qui aliquid magnū
estimat. nisi solum vñū immensū eternū bonū. **E**t
quicquid deſ n̄ est nichil est. & p nichilo reputari
debet. **E**t magna differētia sapientia illuſiati & deuoti
viriz scientia literati atq̄ studiosi clericis. **M**ulto no-
bilior est illa doctrina q̄ defusū ex diuina influentia
manat/qm que laborioſe humano requiritur inge-
nio. Plures repetiuntur contemplationem desiderare
sed que ad eā requirunt̄ n̄ studēt exercere. **E**t mag-
num impedimentū q̄ in signis & sensibilibus rebus
staſ. & pax de p̄fecta mortificacōe habet. **N**escio q̄d
est q̄ spiritu ducimur & q̄d p̄tendim̄ & sp̄uales dic̄
videmur q̄ tantū labore & ampliorē sollicitudinē
p transitorij & vilib⁹ reb⁹ agimus & d̄ interioribus
nostris vix. raro plene recollectis sensibus cogitam̄
Drachdoloz statim post modicā recollectionem foras
erumpimus nec oīa nostra disticta examinatione
trutinam̄. **V**bi iacent affed̄s nū n̄ attēdim̄ et q̄
impura sunt. oīa n̄ca facta n̄ deploramus. **O**mnis
quippe caro corruptat viā suā. ideo sequebaſ diluuiū

magnum. Cum ergo interior affedus noster multū
corruptus sit. necesse est ut actio sequens inter caren-
tie interioris vigoris corruptatur. Ex puro corde pro-
cedit fructus bone vite. Quantū quis fecerit querit
sed ex quanta virtute agit. non tā studio se pensatur
Si fuerit fortis. diues. pulcher. abil. vel bonus scriptor
bonus cantor. bonus laborator investigator q̄ paup-
er spiritu q̄ paciens & mitis q̄ deudotus & internus
a multis tacet". Natura exteriora hominis respicit gratia
ad interiora couertit. Illa frequenter fallit ista in deo
spat ut nō decipiat. **D**e abnegacione sui & abdicatione
omnis cupiditatis

Capitulum xxxiij.

Fili nō potes perfectā possidē libertatē nisi tollit
abnegas temetipsū. Cōpediti s̄t omnes appeti-
tati & suīp̄is amatores cupidi curiosi. gatio-
nagi. quentes semp mollia nō q̄ ihesu xp̄i. h̄ hoc sepe
singetes. et sponetes qđ n̄ stabit. pibit enī totū qđ n̄
ē ex deo ortū. Tene breue & sumatū verbū. Dimitte
dia & inuenies dia. Hoc mente praedicta & cū impleuis
intelliges dia. **D**ñe hoc nō est op̄ vniū diei n̄ ludus
pūulorum. pmo in hoc breui verbo includit̄ oīs pfectio
omni religiosorū. Fili nō debes auerti nec statim deici
audita via pfectorum. h̄ magis ad sublimiora puccari
et ad minus ad hoc desiderio suspirare. **V**tinam sic
totū esset & ad hoc peruenisses & tuip̄is amator non
esses sed ad nutū meū pure st̄ates & eius quem tibi
proposui patris tunc michi valde placeres & tota vita
tua cū gaudio & pace transpires. **A**dhuc multa habes
an relinquendū q̄ nisi michi ex integro resignauctis
non acquires qđ postulas. **S**uadeo igit̄ tibi emere
a me autū ignitū ut locuples fias. id est celestē scien-
tiā oīa infima concilcantem. **P**ostpone terrenam
sapientiā om̄en humanā & p̄ptiā voluntatem. **D**ixi
viliora tibi emēda p̄ preciosis & altis rebus humanis
Nā vilis & pua ac pene obliuioi tradita videt̄ vera

et celestis sapientia. **N**ō sapere alta de se nec magnificari quæde in terra qm̄ multi ore tenus predicat. sed vita longe dissendit. Ipsa tñ est p̄ciosa margarita a multis abscondita. **D**e instabilitate cordis et de intentione finali ad deū habenda. **C**ap̄ xxxv

Fili noli credē affectui tuo q̄ nūc ē cito mutabit in aliud. **Q**uādiu vixeris mutabilitati subiect⁹. ex ctiā nolens ut modo letus. modo tristis. modo pacatus. modo turbatus. nūc deuotus nunc indeuotus. nūc studiosus. nūc accidiosus. nūc gravis. nūc leuis inueniatis. **S**ed stat sup̄ hac mutabilitia sapiens & bñdoctus. in spū nō attendens qđ iu se sentiat vel in q̄ parte ventus flet instabilitatis sīd ut tota mentis intentio eius ad debitū os optimum perficiat finem. **N**ā sic poterit vñus & item in cōcussus permanere simplici intencōis oculo p̄ tot varios cūcēs in pretermisse directo. **Q**uanto autem purior fuerit intencōis oculus tanto constantius inf̄ diuinas iter procellas. **S**ed in multis caligat oculus pure intentionis. **R**espiciat enim cito in aliquo delectabile quod occidit & raro tot⁹ liber inuenit a novo ppter exq̄siciōis. **H**ic iudei oīi venabant in bethaniā ad martham et mariā nō ppter ih̄m tm̄ h̄ ut lazatū videant. **Q**undandus est ergo intencōis oculus ut sit simplex et rectus atq; ultra oīa varia media ad me dirigid⁹. **Q**uod amāti sapit te⁹ sup̄ oīa & in oīib⁹. **C**ap̄ xxvi.

Acce deus me⁹ et omnia. Quid volo amphis et quid felicius desiderare possū. **O**sapidum & dulce verbū dei nō mundū nec ea q̄ in mōo sunt. Ecce deus meus et oīa. Intelligentibus satidū est. & sepe repetere iocundū est amāti. **T**e qđem pñtē iocunda sunt omnia. te aut̄ absente fastidiunt cūcta. **T**u facis cor tranquillū. pacē magnā. liticiāq; festinā. **T**u facis bene sentire te omnibus & in omnibus te laudare. nec potest sine te aliquid diu placē

sed si debet gratū esse & bene sapere oportet graciā
tuā adesse & condimento tue sapientie condiri . Cui
tu sapiis quid ei recte non sapit . os tui tu non sapiis
quid ei ad iocunditatem esse poterit . Sed deficiunt
in sapientia tua mundi sapientes & q̄ carnem sapiūt
q̄a ibi pluria vanitas et hic mors inuenit . Qui autē
te p̄er temptationū mundanoꝝ et mortificacōem secunꝫ
vere sapientes esse noscunt . q̄a de vaitate ad veritatē
de carne ad sp̄m transferunt . Igitur sapit deꝫ & qcqd
boni inuenit in creaturis totū ad laudē referunt sui
conditoris . Dissilis tñ multū dissilis sapor creatoris
et creatē eternitatis & temp̄oris lucis increate & lucis
illuminatē . O lux perpetua . cuncta creata transcedens
luīa . fulgura coruscationes . de sublimi penetrante
oīa intima cordis mei . purifica . clarifica . letifica et
vivifica . sp̄m meū cū suis potencīs ad herendū tibi
ubilosis excessibus . O quando veniet hec beata et
desiderabilis hora ut tua me facies presentia . vt sis
michi oīa in omnibus . Quidiu hec datū non fucrit
nullū plenū gaudiū erit . Adhuc prochdolor viuit
in me homo vetus non est totus crucifixus non est
perfecte mortuus adhuc concupiscit fortiter contra
spiritū bella mouet intestina . nec regnū aīe patitur
esse quietū . Sed tui qui dñi aris potestati maris et
motum fluctuū eius tu mitigas exurge adiuua me .
Dissipa gentes q̄ bella volūt stete eos ī virtute tua
q̄ nō ē spes alia n̄ refugiū mihi . nisi ī te dñe deꝫ meꝫ
Q̄ nō est securitas a tēptacōe ī hac vita . Cap . xxxvij

Fili nunquam securus es . in hac vita sed quo
aduixeris semper arma spiritu alia tibi sunt
necessaria . Inter hostes versaris et a dextris
et sinistris impugnaris . Si ergo non veteris bndig
scito patientie non eris diu sine vulnere . Insuper
si non ponis cor tuū fixe in me cum mea voluntate
cuncta paciendi propter mē non poteris ardorem

istum sustinere. Nec ad palmā pertingere beatorum
Oportet te ergo virilit̄ oīa ptransite & potēti manu
vti aduersus obiecta. Nam vincenti dāt mānna et
torpenti reliquiē multa miseria. Si quis in hac vita
requiem quomō tūc puenies ad eternā requiē. Non
ponas te ad multā irquiē sed ad magnā pacientiā.
Quete verā pacē non in terris h̄ in celis. nō in hoīb̄
nec in terris creaturis sed in solo deo. Pro amore dei
debes oīa libenter subire labores scilicet & dolores.
temptacōes. vexacōes. anxietates. necessitatis. infir-
mitates. iniurias. oblocutiones. reprehensiones. hu-
miliations. cōfusiones. correctiones & detractiones.
Hec iuuant ad virtutē. hec probant crīsī timorem.
hec fabricant celestem coronā. Ego reddā mercedem
eternaz p breui labore. infinitā gloriaz p transitoria
confusione. Putas tu q̄ semper habebis p tua volū-
tate consolacōes spirituales sancti mei. nō habuerūt
semper tales. sed multis grauitates & temptationes
varias magnasq; desolacōes h̄ pacienter sustinuerūt
se in omnibus. & magis confisi sunt deo qm̄ sibi
scientes q̄a non sunt condigne passiones h̄ tēponis
ad futuraz gloriaz prometendii. Vis tu statī habere
q̄ multi post mltas lacrimas & magnos labores vix
obtinuerunt. Expecta domini virilit̄ age & fortate
Noli diffidere. noli discedere. led corpus & animam
expone constant p gloria dei. Ego reddā plenissime
ego tecū ero in omni tribulatiōne.

Contra vanā hominū iudicia Cap. xxvij

Elli iacta cor tuū firmiter in dñō & humanū
metuas iudiciū. Vbi te conscientia pium
reddit & insontem. Bonū est & beatum taliter
pati n̄ hoc erit graui humili corde et deo magisq; m̄
sibi ipsi confidenti. Multi multa locuntur. Et id eo
parua fides est adhibenda. Sed et omnibus satis
esse non est possibile. Si paulus oīb̄ studuit in dñō

placere et oībus dīa factus est. tñ etiā p̄o minimō
duxit q̄ ab humano die iudicat̄ fuerit. Egit satis
p̄o alioz edificatione & salute quantum in se erat &
poterat. sed ne ab alijs aliquādō iudicaretur vel nō
deficeret cohibere non potuit. Ideo totū deo om̄isit
qui totū nouerat & patientia ac humilitate contra
ora loquencū iniqua aut etiam vana aut mendosa
cogitantū atq̄ p̄o libitu suo queq; iactantū se de-
fendit. Respondit tamē interdū. ne infirmis ex sua
taciturnitate generaretur scandalū. Quis es tu vt
timeas a mortali hoīe hodie est & cras non cōpareret.
Deū time & hominū rectores non expauesces. Quid
potest aliquis in te verbis aut iniurijs. sibi pocius
nocet qm̄ ubi nec poterit iudiciū dei effugere q;cung
est iste. Tu habe deum p̄e oculis et noli contendere
verbis querulosis. Q; si ad presens tu videris suc-
cumbi & confusionem pati. quā non meruisti. ne in-
dignetis ex hoc neḡ p̄ impacientiā. minuas coronaz
tnā sed ad me pocius respice in celū qui potens sum
eripere ab om̄i oīfusione & iniuria & vniuersis reddere
secundū opera sua. De pura & integra sui resig-
natione ad obtinendā cordis libertatē. Cap. xxix.

Fili relinque te & inueies me. Ita sine electiōe
et om̄i pprietate. & lucraberis semp. Nā & ad-
iūcet̄ tibi ampliæ gracia statī vt te resigna-
uetis nec resūpsetis. Dñe qđiens me resignabo et in
quibus me relinquā. Temp̄ & in om̄i hora. sicut in
patuo sic & in magno. Nichil exāpiō sed in oībus te
nudatū inuenite volo. Alioquin quomodo poteris
esse mes & ego tuus nisi fueris ab om̄i ppria volun-
tate intus & foris spoliatus. Quāto celestius her agis
tanto melius habebis. & quanto plenius & sinectius
tanto plus michi placedis & amplius lucrabetis.
Quidā se resignant sed nū aliqua exceptōe. Non enī
plene deo oīfidunt ideo sibi puidere satagūt. Quidā

etiam primo totum offerunt sed postea temptatiōē
pulsante ad propria redeat ideo minime in virtute
perficiūt. ~~H~~ū ad vera puri cordis libertatē et iocunde
familiaritatis mee graciā non pertingent nisi integra
resignacōē et cotidianā sui imolacōē p̄t̄ facta sine
q̄ nō stat nec stabit vno fructu a. ~~Dixi~~ tibi sepiissime
et nūc iterū dico. ~~M~~elinq̄ te resigna te et fueris magis
na interna pace. Da totū p̄ totū nil exq̄te nil repeate
~~S~~ta pure et inhesitanter in me et habebis me. ~~E~~ius
libet i corde et tenebre nō traheribūt te Qd̄ hoc sonare
hoc ora. hoc desidera ut ab omni proprietate possis
expoliari et nudus nudum ihesum sequi tibi mori
et michi eternaliter vivere. Tunc deficient omnes
fantasie turbationes inique et curae superflue. Tuc
etiam recedet immoderatus timor. et inordinatus
amor morietur.

De bono regimine in

exercitiis et recusū ad deū in piculis

Cap. xl

Fili ad istud diligent tentare debes ut in omni
loco et actiōē seu occupacōē externa sis intime
liber et cuiusvis potens et sine omnia sub te
et cu non sub eis ut sis dominus actionum tuatum
et rex non seruus negleḡ empticiō sed magis exempli
tus verusq̄ hebreus in fortē et libertatem etiamq̄
filiorum dei qui stant super presentia et speculantur
eterna. Qui trāitoria sinistro insuēt oculo et dextro
celstia. Quos temporalia non trahunt ad inheren-
dum sed trahunt ipsi magis ea ad bene seruendum
prout ordinata sunt a deo et instituta a sumo pon-
tifice qui nil inordinatum relinquit in sua creatura.
sed etiā in omni carenti s̄tēs nō in apparentia externa
non caro carnali lustras visa vel audita. sed mox
in qualibet causa intras cū moyſe in tabernaculū ad
consulendū dominū. Audies nonnunq̄m diuinum
responsū et redies instructus de multis presentibus
et sucuris. Semper enim recursum habuisse moyſe

ad tabernaculū p dubijs & questionibus soluendis
fugitq; ad orationis adiutoriū p periculis & impro-
bitatibus hoīm subleuandis. **D**ic & tu fugere debes
in cordis tui secretariū diuinū intentius implorādo
suffragiū. **P**ropterea nang; iōsue & filij israhel aga-
baonitis leguntur decepti q; os dñi prius non inter-
rogauerūt. sed nimiū creduli dulabus sermonibus
falla pietate delusi sunt.

Quod homo non sit

importunus in negotijs.

Capitulum xli.

Fili cōmitte michi semper causā tuā ego bene
disponaz eam in tempore suo. **E**xpecta ordi-
nationem meā. et sencies inde profectū. **D**ñe
satis libent̄ tibi om̄nes res ɔmitto. q; pax potest mea
coigitatio pficere. **V**tinā nō multū adheterē futuris
eventib; h; ad benepiacitū tuū incunctant̄ me offerrē
Sili sepe homo rē aliquā vehementē agitat quā desi-
derat sed cū ad eaz p̄uenir. aliter sentire incipit q;ā
affectiones circa idē nō s̄e durabiles h; magis de vno
ad aliud impellūt. **N**ō est ergo nimiū etiā in minis
seip̄m relinqre. **V**erius profectus hoīs est abnegatio
suiū p̄is. **E**t homo abnegatus valde liber est & secur̄
Sed antiqū hostis oībus bonis aduersans a temp-
tacōe non cessat & die noctiū graues molit̄ insidias
si forte in laqueū decepcōis possit p̄cipitare incautū.
Vigilate ergo os orate dicit dñs vt non intretis in
temptationem. **Q**uod homo nichil boni ex se habet
& de nullo gloriari potest.

Capitulum xlii.

Domine qđ est homo q; memor es eius aut
filius hoīs quia visitas eū. **Q**uid p̄meruit
homo ut dates illi gratiā tuām. **D**ñe quid
possum conqueri si me deseris aut qđ iuste obtendē
si qđ peto non feceris. **C**erte hoc in veritate cogitare
possum & dicere. **D**ñe nichil sum nichil possū. nichil
boni ex me habeo sed in oībus deficio os ad nichil
semper tendo. os nisi a te fuerō adiutus os intecius

confortatus totus efficior tepidus et dissolutus. Tu autem dñe semper idem ipse es et permiges in eternū semper bonus iustus et sanctus et bene iuste et sancte agens dia os disponens cuncta insapientia. Sed ego qui ad defectū sum magis pronus q̄ ad profectum non sū semper in eodem statu perdurans. q̄a septem tempora mutantur. super me. Verunt̄ cito melius fit cū tibi placuerit et manū portexeris ad iutricem q̄ tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari et instantū ɔfirmare ut vultus meus ampli⁹ in diuersa non mutetur sed in te uno querat̄ cor meū. et q̄escat Vnde si bene scirem hūanaz ɔ solacōem abiçere siue propter devotionem ad ipsendā siue proper necessitatem qua conpellor te querere quia non est homo qui me consoletur. tunc possem bene de gracia tua spectare. et de vno novo exultacōis exultare. Gracias tibi vnde totū venit q̄cienscunḡ michi bene succedit Ego autem vanitas et nichilum ante te inconstans homo et infirmus. Vnde ergo possū gloriari. aut cur appeto reputari. Nunqđ de nichilo. Et hoc vanissimum est. Vere inanis gloria. mala pestis vanitas maxima quia a vera trahit gloria et celesti spoliat gratia. Dum enim homo cōplacet sibi displicet tibi. Tū inhiat laudibus humanis priuatur veris virtutibus. Est autem vera gloria et exultatio sancta gloriari in te. et non in se gaudere in noīe tuo. et nō in apria virtute nec in aliqua creatura letari nisi ppter te. Laudetur igit̄ nomen tuū non meū. Magnificet opus tuū nō meū. benedicāt nomen tuū sc̄m nichil aut michi attribuat̄ de laudibus hoīm. Tu gloria mea tu exultatio cordis mei in te glorab̄ et exultabo tota die. pro me autem nichil nisi infirmitatibus meis. Querant autem iudei gloriam q̄ nō ab iniuciem est ergo hanc regraz q̄ a solo deo est. Ois qđaz gloria humana omnis honor temporalis. omnis altitudo

humana eterne glorie tue comparata vanitas est et
stulticia. O veritas mea et misericordia mea deus meus
et unitas beata tibi soli laus honor virtus et gloria
per infinita secula seculorum Amen. De contemptu
omnis temporalis honoris. Capitulum viij.

Et noli tibi attrahere si videas aliquem honorari
et eleuari te aut despici et humiliari. erige cor
tuum ad me in celum et non conturbabit te temptationes
homini interioris. Domine in cecitate sumus. valetate cito sedu-
cimur. Si recte me inspicio nunquam facta est michi
iniuria ab aliqua creatura. Unde nec iuste habeo
enqueri aduersum te. Quia autem frequenter et grauius
peccavi tibi merito armatus contra me omnis creatura. Nichi-
ergo iuste debet confusio et contemptus. tibi autem laus honor
et gloria. Et nisi me ad hoc preparauerit quod velim libenter
ab omni creatura despici et relinquere accepit penitentiam nichil
videti non possum interius pacificari et stabilitati nec
spiritualiter illuminari nec plene tibi viviri.

Quia par non est ponenda in hominibus Cap. xlviij.

Et ponis pacem tuam cui aliqua persona propter
tuum sentire est conuiuere instabilis crux et
impacatus. Sed si recursum habeas ad semper
viventem est manentem veritatem non conturbabit
te amicus recedens aut mortiens. In me debet amici
dilectio stare et propter me diligendus est quisquis
tibi bonus visus est et multum carus in hac vita. Sine
me non valit nec durabit amicicia nec erit vera et
munda dilectio quam ego non copulo. Ita mortuus
debes esse talibus affectionibus dilectorum hominum
ut quantum ad te pertinet sine omni humano optates
esse consolacio. Tanto homo deo magis appinquit
quanto ab humano solaco terreno longius recedit.
Tanto etiam alius ad deum ascendit quanto profunditur
in se descendit. et plus sibi ipsi vilescit. Qui autem
sibi aliquid boni attribuit gratias dei in se inuenire

impedit quia gratia spiritus sancti eorum humile semper querit. Si scires te perfekte anichilare atque omnem creatorem amorem evacuare tunc debetem tecum magna emanare. Quando tu respicias ac creatas subtrahis tibi aspectus creatoris. Disce te in omnibus propter creatorum vincere et tunc ad diuinam valebis cognitionem petuenter. Quantumcumque modicum sit si inordinate diligitur et respicitur recordat a summo bono quod super dnia diligendum est. et respiciendum alias seducimur.

Contra vanam secularis scientiam. Cap. xlvi.

Fili non te moueant pulera et subtilia hominem dicta. Non enim est regnum dei in sermone ieo in virtute. Attende verba mea que orecchie accendunt et mentes illuminant. Inducunt comprehenditionem et variam ingentunt consolationem. Nunquam legas ad hoc verbum ut doctior et sapienter possis videri. Statu mortificationem viciorum quia hoc amplius tibi proficerit. quam multarum difficilium questionum. Cum multa legis et cognoveris ad unum semper opereretur redire principium. Ego sum qui doceo hominem scientiam et clariorem particulis tribuo intelligentiam quam ab homine posset doceri. Cui ego cito sapiens erit et multum in spiritu proficiet. Vnde illis quod multa curiosa ab hominibus inquiruntur et de via michi seruendi patrum curantur. Veniet tempus quando apparet magister cultus dominus angelorum custos auditurus lectiones hoc est singularem examinatutus conscientias. Et nunc scrutabitur iherusalem in lucernis et manifesta erunt abscondita tenebrarum taciturnitatem argumenta. lingua quod ego sum qui humilem in punto elevo mentem. ut plures eternae veritatis capiat rationes. quod si quis deceperit annis studuisse in scolis. Ego doceo sine strepitu. verborum sine confusione opinionem. sine fastu hominum sine pugnacione argumentorum. Ego sum quod doceo terrena despicer. presentia fastidire. celestia querere.

eterna sapere. honores fugere scanda la sufficie omniē
spem in me ponete. extra me nil ca pte & sup omnia
me ardent amare. Nā qdaz aman do dīdicit diuina
et loquebaꝝ mirabilia plz pfecit in relinquento via
qm̄ in studendo subtilia. Sed alijs lo quor cōmunia
alijs specialia. aliquibus in signis & figuris dulciter
appareo quibusdaz vero in multo lumine reuelat mi-
steria. Vnde vox libroꝝ sed nō eque om̄es informat
quia intus sum doctoꝝ veritatis scrutator cordis. co-
gitationū intellectoꝝ. actionū promotoꝝ distribuens
singulis sicut dignum iudicauero.

De non a trahendo sibi res exterior es Cap. xlvi

Fili in multis oportet te esse insciū & estimare
te tanquā mortuū sup terrā. & cui totꝫ mōdus
crucifixꝫ sit. Multa etiā oportet te surda aure
pertransire. & q̄ tue pacis sunt. magis cogitare. Vt ilis
est oculos a rebus displicentibꝫ auerte & vnicuiq̄ suū
sentire relinq̄te qm̄ ostenciosis sermonibꝫ deseruite
Si bene stetis cū deo & cīs iudiciū aspiceris facilius
te victum portabis. O domine qusq̄ venimus. Ecce
dampnum defletur temporale & pro modico questu
laboratur et curatur. & spirituale detrimentū in obli-
uionem transit & vix sero redditur. Quod parum vel
nichil p̄dest attendit. & qd̄ necessariū est negligenter
preteritur. q̄a homo totus ad externa defluit et non
resipiscat libens in exterioribus iacet.

Q̄ dībꝫ nō ē cōtendū & d̄ facili lapsu verbo Ca. xlvii

Omichi auxiliū domine de tribulatione q̄a
vana salus hominis. qm̄ sepe ibi nō inueni
fidem vbi me habere putaui. Quocīns etiā
ibi reperi vbi minus presumpsi. Vana ergo spes in
hominibus salus autem iustorum in te deus. Bene-
dictus sis domine deus meus que accidunt nobis.
Infirmi sumꝫ & instabiles cito fallimur. & pmutam
Quis est homo q̄ ita caute & circūspede in omnibꝫ

se custodire valet ut aliquando in aliquā decepēsem
vel perplexitatem non veniat. Sed qui in te domine
confidit ac simplici ex corde querit non tam facile la-
bitur. et si incidet in aliquā tribulationem quocunq;
fuerit etiam implicatus. per te ticius evacuetur. aut
a te consolabitur qđ nō deseris in te sperantem vsg
in finem. Karus fidus aīcus in cunctis amici pscue-
rans pressuris. Tu dñe tu solus es fidelissimus in
dībus & p̄te te nō est alter talis. O qm̄ bene sapuit
sancta aia illa que dixit. Mens mea solidata est & in
xpo fundata. Si ita meū foret non tam facile timor
hūanus me sollicitaret nec verbos iacula moueret.
Quis oīa preuidere q's precauete fut̄a mala sufficit.
Si pūsa sepe etiā ledunt qđ improvisa nisi grauit̄
feriūt. Sed qđ misero non melius puidi. Cur etiā taz
facile alīs credidi. Sed hoīes sumus. ne' aliud qm̄
fragiles hoīes sumus. etiā si angeli a multis estimam-
tur & dicimur. Qui credaz dñe. cui nisi tibi. Veritas
es que non fallis nec falli potes. Et cursum omnis
homo mendax. & infirmus et instabilis. & labilis
maxime in verbis. Ita ut statim vix credi debeat qđ
rectū in facie sonare videtur. Qm̄ prudenter premo-
nuisti cauendū ab hoībus & quia inimici hominis
domestici eius nec credendum. Si quis dixerit. Ecce
hic aut esse illic. Doctus sum dāpno. & vtinam ad
cautelam maiorem & non ad insipientiam michi.
Cautus esbait qđ az cautus esto. serua apud te quod
dico. Et dū ego fileo & absconditū credo. nec iste silcre
potest qui silendū pecūt sed statim prodit me & se/et
abūt. Qb huiusmodi fabulis & in cautis homībus
protege me dñe. ne in manus eoz incīdam. ne vng
talia committam. Verbū verū et stabile da in os meū
et linguam callidam longe fac a me. Qđ pati nolo
omnino cauete debeo. O quā bonum & pacificum
de alijs silere nec indifferenter omnia credere neg. de

facili vltius effati paucis scipm reuelare. te semper
inspectorē cordis q̄tate nec dīa vēto verborū circūfrī
sed dīa intima nec exteriora secundū beneplacitū tue
voluntatis optare p̄fici. Qm̄ tūcū est p̄ conseruacōe
celestis gracie humāna fugete apparentiā. n̄ appetere
que foris ammiracionem prebere vident̄ sed ea tota
sedulitate sectari q̄ vice emendacōem dant & fetuorē
qm̄ multis nocti virtus scita ac p̄pete laudata. qm̄
sane p̄fuit gracia silentio fetuata in hac fragili vita
que tota temptatio fectur & milicia. De cōfidentia
in deo habēda qn̄ insurgūt verborū iacta Cap̄ xlviij

Fili ista fortit & spera in me. Quid enī s̄t verba
nisi verba. Per aerē volat. & lapidē nō ledūt
Si rez es. co gita q̄ libent̄ te emēdare velis. Si
nichil tibi sc̄ius pensa q̄ velis libent̄ hoc p̄ deo susti-
nere. Darū satis est. vt vel verba interdū sustineas q̄
nec dū forcia verbēa tolletare vales. Et q̄re taz qua
tibi ad cor transeunt. nisi quia adhuc carnalis es. et
hoīes magisqm̄ oportet attendis. Nam q̄a despici
metuis reprehēdi p̄ excessibus nō vis. & excusationū
ombracula quis. Ped inspice te melius. & agnoscēs
q̄a viuit in te adhuc mundus & vanz amor placēdi
hominib. Cū enī bassari fugis & ɔfundī p̄ defectib.
constat itaq̄ nec vetus humiliis sis nec vere mūdo
mortu& nec mundz tibi crucifixus. Ped audi verbū
m̄cum & nō curabis decēmilia verba hominū. Ecce
si cūta ɔtradē dicent̄ q̄ fingi malicioſiſſime possūt.
quid tibi nocere possent si omnino trāſire p̄mitteres
nec plusqm̄ festūtā p̄penderes. Nunquid vel vnum
capillū tibi extrahere possent. Seo qui cor intus non
habet nec deum p̄ oculis facilē verbo mouetur vi-
tuperacōis. Qui aut in me cōfidit nec p̄petio iudicio
stare appetit. absq̄ humano tētore erit. Ego enim
sum iudex et co gnitor omniū secretorū. Ego scio qua
liter res acta ē. Ego iniutiantē noui & sustincentem.

a me exigit verbum istud · me permittente accidit ut
reuelentur ex multis cordib⁹ cogitationes. Ego tamen
et innocentem iudicabo sed occulto iudicio vtrum
ante probare volui. Testimonium homin⁹ sepe fallit
meū iudiciū verū est stabit & non subvertetur. Iacet
plerumq⁹ paucis ad singula patet · nunquā tamen
errat · nec errare potest etiam si oculis insipientiū nō
recte videatur. Qd me ergo curriendum est in omni
iudicio · nec proprio immittendū arbitrio. Justus enī
non contristabitur q̄cquid ei a deo acciderit. Etiaq⁹ si
iniustiū aliquid contra eū prolatū fuerit · non multū
curabit. Sed nec vane exultabit si per alios excusat
rationabiliter. Pensat namq⁹ q̄a ego sum scrutans
corda & res q̄ non iudico secundū faciem & humanā
apparentiā. Nā sepe in oculis meis reperit culpabile
qd homin⁹ iudicio creditur laudabile. Domine deus iuste
fortis & paciens q̄ homin⁹ noscī fragilitatē & prauitatē
esto robur meū & tota fiducia mea. Non enim michi
sufficit conscientia mea / tu noscī qd ego nō noui. Et
ideo in omni reprehensione humiliare me debui · et
mansuete sustinere. Ignoscē quoq⁹ michi propicius
quocicn⁹ sic non egi & bona iterū graciā amplioris
sufficiencie. Melior est enī michi tua copiosa miseri-
cordia ad consecutōem indulgentie / qm̄ mea opp̄iata
iusticia pro defensione latentis & scientie. Etsi nichil
michi conscientia sum tamen in hoc me iustificare non
possū · q̄ remota misericordia tua non iustificabit in
espeditu tuo dīs vivens. Qd̄a grauia p̄ et̄na vita

Fili nō te frangāt sūt tolleranda. Cap. xl ix.
labores quos assump̄isti ppter me nec tribu-
ationes te dē̄ciant vsc⁹ quaq⁹ · sed mea pro-
missio in omni eventu te roboret q̄s consoletur. Ego
sufficiēs sū ad reddendū sup̄ om̄ez modū & mensurā
Non diu h̄ laborabis neḡ semp̄ grauabetis doloreib⁹
Expedia paulisper & h̄ebis celerē finē maloz. Veniet

vna hora quando cessabit omnis labore & tumultus
Omodicū est. et breue est. omne qđ transit cū tempore
Age qđ agis fideliter. labora in vinea mea. ego ero
merces tua. Dcribe. lege. cāta. gēme. tace. era. sustine
vitalicit̄ conit̄ia. Digna est his omnib⁹ et maiorib⁹
peccatis vita eterna. Veniet & par in die vna qđ nō ta est
vñio & erit nō dies neq; nox. huius scilicet temporis. h
tux ipetua claritas infinita pax firma & requies se-
cūra. Non dices tunc. quis me liberabit de corpore
mortis huius neq; clamabis. Neu michi quia inco-
latus mes plongat̄ est. quoniā precipitabit̄ mors.
et salus erit in defectua. ampietas nulla. iocunditas
beata. societas dulcis & decora. O si vidisses sanctos
in celo coronas ipetuas quanta qđ nunc exultabunt
gloria qui huic mundo olim cōtempubiles. & quasi
vita ipsi indigni putabant̄. Profecto te statim humi-
liares usq; ad terram & affecta res potis omnibus
subesseq; vni p̄esse nec huius vite letos dicas con-
cupiscetes. sed magis pro deo tribulari gaudetes et
pro nichilo inter homines. reputari maximū lucrū
dūceres. O si tibi hec sapient̄ et p̄funte ad cor tran-
sident. quomodo audires vel semel conqueri. Nonne
pro vita eterna cuncta laboriosa sunt tolleranda.
Non est paruum quid perdere aut lucrari regnum dei
Leua igitur faciem tuas in celum. Ecce ego & omnes
santi mei qui in hoc seculo habuere certamen mortali
gaudent. modo consolant̄. modo securi sunt. modo
requiescent & sine fine in regno p̄tis mei permanebūt.

De eternitatis & huius vite angustiis. Cap I.

OSuperne ciuitatis mansio beatissima d̄ies
eternitatis clarissima quā nox non obscurat.
sed summa veritas semper irradiat. Dies
semper leta. semper secura. et nunquam statim mu-
tans in contraria. O utinā d̄ies illa illupisset & cuncta
hec temporalia sine accepissent. Lucet qđem sanctis

perpetua caritate splendida sed nō nisi a longe per
speculū peregrinantis in terra. Norunc celi ciues.
q̄ gaudiosa sine illa gemūt exiles filij eue q̄ amara
et tediosa sit ista. De huius temporis parvi et mali
pleni doloribus & angustijs vobi homo multis pec-
catis inq̄natur multis passionibus irritetur. multis
terribus stingitur. multis curis distenditur mul-
tis curiositatibus distrahitur. multis vanitatibus
implicatur. multis erroribus confunditur. multis
laboribus atteritur. temptacionibus grauat̄. delicijs
eneruatur. egestate cruciat̄. O quando finis horū
malorū. quādo liberabor a miseria. & seruitute vicioꝝ
quando memorabor dñe tr̄i solius. quādo ad plenū
liberabor in te. Quando ero sine omni impedimentoo.
in vera libertate. sine omni grauamie mētis et corporis
quādo erit pax solida. pax in perturbabilis et secura.
pax intus et foris. pax ex omni parte firma. Ihesu
bone quando stabo ad vitandum te. quando contem-
plabor gloriam regni. quando eris michi omnia in
omnibus. O quando ero tecum in regno tuo/ quod
preparasti dilectis tuis ab eterno. Relictus sū paup̄
et exul in terra hostili vbi bella cotidiana & infortu-
nia maxima. Consolare exiliū meū. mitiga dolorem
meū. q̄a ad te suspirat omne desideriū meū. Nā onus
michi totū es. q̄cquid huins mundi fert ad solaciū
Desidero te intime frui sed nequio apprehendere.
Opto inherere celestib⁹ sed deprimunt me res tem-
porales. & immortificate passiones. Mente omnibus
rebus superesse volo. sed carne inuite eis subesse co-
gor. Dic ego homo infelix mecum pungno et factus
sum michi metipsi grauis. dum spiritus suus caro
querit esse deorum. Quid intus pavor dū mente
celestia pertractoꝝ mox carnalium turba occurrit
oranti. Deus meus ne elongeris a me ne declines
in ita a seculo tuo. Fulgura coruscationem tuam et

dissipa eā·emite sagittas tuas et conturbent omnes
fantasie inimici Recollige sensus meos ad te fac me
oblivisci omnium mundanorum. Da cito abicere et
contēnere fantasma vicioꝝ. Succurre michi eterna
veritas ut nlla me moueat vanitas. Odueni celestis
suauitas · et fugiat a facie tua omnis impuritas.
Ignosce quoꝝ michi et misericorditer indulge quo-
ciens preter te aliud in oratione reueluo. Confiteor
enim vere quod valde distracte me habere posui. Nam
ibi multociens non sum ubi corporaliter sto aut sedeo.
sed ibi magis sum. quod cogitationibus feror. Ibi sum
ubi cogitatio mea est. Vbi est frequenter cogitatio
mea. ibi est quod amo. hoc michi cito occit quod natūraliter
delectat aut ex usu placet. Unde tu veritas aperte
dixisti. Vbi enim est thesaurus tuus ibi est et cor tuum.
Si celum diligō libenter de celestibꝫ penso. Si mundum
amo. mundi felicitatibus ergaudeo et de aduersitatibus
eius tristor. Si carnem diligō. quod carnis sunt sepe im-
aginor. Si spiritum amo de spiritualibus cogitare delector
Quocunq; enim diligō de his libenter loq̄t̄ et audio.
atq; talium imagines mecum ad dominum reporto.
Sed beatus ille homo qui propter te domine oībus crea-
turis licentiā abeundi tribuit. quod nature vim facit et
concupiscentias carnis feruore spiritus crucifigit ut
secuata conscientia. puram tibi orationem offerat.
Dignusq; sit interesse angelicis choris oībus tenuis
foris et intus exclusis. De desiderio etiæ vite et
quanta sint certantibus bona promissa: Cap h.

Fili cū tibi desiderium etiæ beatitudinis infudi
desuper sentis et de tabernaculo corporis exire oar-
piscis ut claritate meam sine viae studiis
umbra et templari possis. Dilata cor tuum et omne
desiderium tuum hanc sanctam inspirationem suscipe. Red-
de amplissimas superne bonitati gracia s que tecum
sit dignanter agit. clementer visitat. ardenter excitat

potenter sublevat. ne proprio pondere ad tettina la-
baris. Neq; enī hoc cogitas tuo proprio accipis. sed
sola dignacōe supne gracie & diuini respectū q̄tenus
in virtutibus & maiori humilitate pficiash; ad futa
certamia te spares michig; toto cordis affectu ad hę-
rere ac feruenti voluntate studeas deseruire. Sili sepe
ignis ardetsed sine fumo flāma nō ascendit. Sic et
aliquorum desideria ad celestia flagrant; & tamen a
temptacōe carnalis affectū liberī nō sunt. Idcirco nec
omnino pure p honore dei agūt. qđ tam desiderant
ab eo petunt. Tale est & tuum sepe desideriū. qđ insi-
nuasti fore tam importunū. Non enī est hoc putū et
pfecatum. qđ xpria comoditate est factū. Pete non qđ
tibi ē delectabile & cōmodū. s; qđ michi ē acceptabile
atq; honorificū. qđ si recte iudicas ordinacōem meā.
tuo desiderio & omni desiderato preferre debes & seq;
Nam desideriū tuū & frequentes gemit; audiui. Iā
velles in liberate glorie filiorum dei esse. Iam te de-
lestat domus eterna & celestis patria gaudio plena.
sed nondū venit hora ista. Et adhuc aliud tempus
belli. tēpus laboris. & pbationis. optas sūmo repleti
bono sed non potes. hoc assequi modo. Ego sum ex-
pecta me dicit dñs. donec veiat regnū dei. Probād;
es adhuc in tris & in multis exercitandus. Cōsolacō
tibi interdū dabit. sed copiosa facetas nō concedit.
Confortare igit; et esto robust&tā in agendo q̄m in
paciendo nature contraria. Oportet te nouū induere
hominem & in altū virum mutari. oportet te sepe
agere quod non vis; qđ vis oportet te relinquere.
Quod alij placet processum habebit. qđ tibi plac;
vltra nō pficiet. Quod alij dicūt audictur. quod tu
dicis p nichilo cōputabis. petent alij & accipient. tu
petes nec impetrabis. Erunt alij magni in ore ho-
minū de te autem rasebitur. Alij hoc vel illud cō-
mittetur. tu aut ad nichil vtilis iudicaberis. pyc hoc

natura cōtūtabit. & magnū certamen sustinebit sed
similes hec portaueris. In his & similibus multis
probati solet fidelis dñi seruus. qualiter se abnegare &
in omnibus frāgente queat. **V**ix est aliq;d tale in quo
tantundē mori indiges sicut videte & pati q̄ voluntati
tue sunt aduersa. **M**axime autem cū discouenientia
que minus tibi utilia apparet fieri iubent. Et q̄a nō
audes resistere altiori p̄cati sub dominio constitut&
Ideo durū tibi videtur ad nutū alteris ambulare &
omne propriū sentire obmittere. **S**ed pensa fili horū
fructum/laborēm celerem/sinem arg⁹ premiū nimis
magnū os habebis inde grauamen/sed fortissimum
pacientie tue solamen. **N**ā & p̄ modica hac voluntate
quā nunc sponite deseris/habebis voluntatem tuam
in celis. **I**bi a deo tibi totius boni facultas/sine ti-
more ammittendi. **I**bi voluntas tua vna semper
mecum nil cupiet extraneum priuatum. **I**bi nullus
resisteret tibi. **N**emo de te q̄retur nemo te impediet.
nichil obuiabit. sed cuncta desiderata simul erunt
presentia/et tūq; affectū tuū reficiant. et adimplebūt
vlos ad summū. **I**bi reddā gloriag pro contumelia
spessa palliū laudis. pro merore. pro loco nouissimo
serem regni in secula. **I**bi apparet fructus obedien-
tie/gaudet laborē penitentie/et omnis subiectio co-
ronabitur gloriose. **N**unc ergo inclina te humiliter
sub omnium manibus. nec tibi sit cura quis hoc
dixit vel iussit/sed hoc magno opore curato vt
siue prelatus siue minor aut equalis. aliquid a te
expostet vel inuenierit. pro bono totum accipias
et sincera voluntate studeas adimplete. **Q**uerat
alius hoc aliis illud. glorietur ille in illo et iste in
isto. **L**au deturq; millies mille. tu autem nec in isto
nec in illo sed in cuiusvis gaudet contemptu. et in
mei solius beneplacito ac honore. **H**oc optandum
est tibi vt siue per vitam siue per mortem deus in

te semper glorificetur.

se debet in manus dei offere

Qualiter homo desolat?

Capitulum liij.

Domine deus sancte patris sis nunc et in eternum
beneditus quod sic vis sic factum est . et quod facis bonum
est letet in te seruus tuus non in se nec in aliquo
alio quod tu solus leticia vera tu sola spes mea et corona
mea tu gaudiu meum et honor meus dominus noster . quid habet
seruus tuus nisi quod a te accepit etiam sine merito
suo . Tua sunt dies que dedisti et fecisti . Pauper sum
et in laboribus meis a iuuentute mea et tristitia anima
mea non nunquam usque ad lacrimas . quoniam etiam tristitia
ad se propter imminentes passiones . Desidero pacis
gaudium . pacem filiorum tuorum flagito qui in lumine
consolationis a te pascuntur . Si das pacem . si gaudium
sanctum infundis erit anima serui tui plena modu-
latione et deuota in laude tua . Sed si subtraxeris te
sicut sepissime soles non poterit currere viam man-
dato tuorum sed magis ad tundendum pectus genua
eius incurvantur . quia non est illi sicut heri et nudi
tercius quando splendebat lucerna tua super caput
eius et sub umbra alarum tuarum pregebat a temp-
tationibus irruentibus . Pater iuste et semper lau-
dande venit hora ut probetur seruus tuus . Pater
amante dignum est . ut hac hora paciatur pro te ali-
quid seruus tuus . Pater perpetue venerande venit
hora quam ab eterno prescibas affuturam ut ad modicum
tempus succubat frons seruus tuus viuat vero semper
apud te intus . Paululum vilipendatur humilietur
et deficiat coram hominibus . passionibus conteratur
et languoribus . et iterum tecum in aurora nove lucis
resurgat . et in celestibus glorificetur . Pater sancte
tu sic ordinasti . et sicut voluisti et factum est . quod
precepisti . Hec enim est gratia ad amicum tuum pati
et tribulari in mundo pro amore tuo / quicquidcumque
et a quocumque id permisisti fieri . Nine consilio et

providentia tua. et sine causa nichil sit in terra. **B**onum michi domine quod humiliasti me. ut discam iustificationes tuas. et omnes electiones cordis atque presumptiones ab iugis. **V**tile michi est quod confusio cooperuit faciem meam ut te preciosum homines ad consolandum requiram. **D**idici etiam ex hoc inscrutabile iudicium tuum expauescere. qui affligis iustum cum impiis sed non sine equitate et iusticia. **G**racias tibi quia non pepercisti malis et attivisti me verbibus amarissimis infligens dolores et immittens angustias intus et foris. **N**on est qui consoletur ex omnibus que sub celo sunt nisi tu domine deus meus celestis medicus animarum qui percutis et sanas deducas ad inferos et reducas. **D**isciplina tua super me et virga tua ipsa me docebit. **E**cce pater dilecte in manibus tuis sum ego sub virga correctionis tue me inclino. percutie dorsum meum ut curuem ad voluntatem tuam tortuositatem meam. **F**ac me pius et humilem discipulum sicut bene facere consueisti. ut ambulem ad omnem nutum tuum. **T**ibi me et omnia mea ad corrigendum commendabo. **M**elius est enim hic corripi quam in futuro. **T**u scis oia et singula et nichil te latet in humana conscientia. **A**ntequam fiant nosti futura et non opus est tibi ut quis doceat te aut moneat de his que geruntur in terra. **T**u scis quid expedit ad profectum meum et quantum deseruit tribulatio ad rubiginem viorum purgandam. **F**ac meum desideratum beneplacitum tuum. et ne despicias peccaminosam vitam meam nulli melius nec clarius quam tibi soli nota. **D**a michi domine hoc scire quod sciendum est. hoc amare quod amandum est. hoc laudare quod tibi sume placet. hoc reputare quod tibi preciosum appareat. hoc viciupetare quod oculis tuis sordecat. **N**on meas secundum visionem oculorum exteriorum iudicare. nego secundum auditum autrum hominum impiorum

sententiae. sed in iudicio vero de visibilibus et spi-
ritualibus discernere atque super omnia voluntatem bene-
placiti tui semper inquirere. Fallunt sepe hominum
sensus in iudicando. Falluntur et amatores seculi
visibilia tantummodo amando. Quid est homo
inde melior. quod reputatur ab homine maior. Fallax
fallacia. vanus vanum. cecus cecum. infirmus in-
firmum decipit. dum exaltat et veraciter magis con-
fundit. dum inaniter laudat. Nam quantum unus
quisque est in oculis tuis tantum est et non amplius ait
humilis franciscus. **Q**uod humilibus insistendum
est operibus et non deficitur a summis. Cap. liij.

Hilli non vales semper in serueteori desiderio virtutum
estate nec in altiori gradu contemplacionis consiste.
sed necesse habes interdu ad originalem cor-
ruptelam ad inferiora descendere et onus corruptibilis
vite etiam inuite cum tedium portare. Quindi mortale
corpus geris tediū fencies et grauamen cordis. Oportet
enī hoc sepe in carne de carnis onere gemere et quod non
vales spiritu alibus studiis et diuine contemplacioni
in desinenter inherere. Tunc expedit tibi ad humilia
et exteriora configente opera et in bonis actibus te
recteare. Aduentum meum et supernā visitacionem firma
confidentia expectare. Exiliū tuū et ariditatē mentis
pacienter sufferre donec iterum a me visiteris et ab
omnibus anxietatibus libereris. Nam faciam te la-
boris obliuisci et interna quiete perfici. Erpendam
coram te prata scripturarum ut dilatato corde turre
incipias viam mandatorum meorum et dices. Non sunt
tōdigne passiones huius temporis ad futurā gloriā
que reuelabitur in vobis.

Quod homo non reputet se consolacione dignū
sed magis verbis reū. Cap. liij.
Omine non sum dignus consolatione tua nec
aliq spūali visitatione et ideo iuste mecum

agis quando me inopem & desolatum relinquis.
Si enim ad instar matis lactimas fundere possem.
ad huc consolatione tua dignus non essem. Unde
nihil dignus sum quam flagellari & puniri. quia grauiter
et sepe te offendit in multis valde te dereliqui. Ergo
vera pensata ratione nec minima dignus sum con-
solatione. Sed tu clemens & misericors deus qui non
vis perire opera tua ad ostendendum diuicias boni-
tatis tue in uasa misericordie. etiа prete domine meritum
proprium digneris consolari seruum tuum supra humanum
modum. Tue enim consolationis non sufficit humane
confabulationes. Quid ergo domine ut michi conferres
aliquam celestem consolationem. Ego nichil boni me
egisse revolo. sed semper ad vicia pronsum & ad emenda-
tionem pigram fuisse. Verum est & negare non possum.
Si aliter dicerem tu statas contra me & non esset qui
defenderet. Quid metui propter peccatis meis nisi infernum
et ignem eternum. In veritate scitesc quoniam dignus sum
omni ludibrio & contemptu tamen tecum me inter iustos & deuotos
tuos rememorari. Et licet hec ergo audias tamen aduersum
me propter veritate peccata mea arguatur facilis misericor-
dia tua mea meteat impetrare. Quid dicamus deus et omni
confusione plenus. Non habeo os loquendi nisi hoc
tantum verbum. Peccavi domine peccavi misere te mei.
Ignosce michi. Sine me paululum ut plangam volorem
meum augeat vadum ad terram tenebrosam os optima mortis
caligine. Quid ergo maxime a teo peccatore misero neque-
ris nisi ut queratur et humilietur se propter delictis suis.
In vera contritione & cordis humiliatione noscitur
spes venie. reconciliatio turbata conscientia. reparatur
perdita gratia tueretur homo a futura ita & occurrunt
libi mutuo in osculo sancto deus & penitens anima. Mu-
nilis peccatorum contrito acceptabile est sacrificium
dei longe suauius odorans in aspectu tuo quod choris
incensu. Hoc est gratum etiam unguentum quod sacerdos pedibus

tuis infuso i voluisti q̄a te constitū es humiliatum
nunquā respexit. Ibi est loc⁹ a facie ire inimici. Ibi
emendat & abluit q̄ aliu de stratu est & inq̄natum.

Quod gracia dei nō miscet trena sapientib⁹. **C**ap. iv

Fili preciosa est gracia mea non patitur se
miseri extraneis rebus nec consolacionibus
terrenis. Obsecere ergo oportet omnia impedi-
menta graciei optas eius infusionem suscipere. Petre
secrenum tibi a ma solus habitare tecum nullius requiri
consolacionem. sed magis ad deum devotam effunde prece
ut apud te tenet mente & puram conscientiam. Totum mōm
nichil estimat dei vocacionem omnibus antepone episcopis
Non enim poteris michi vacare a transitoris patit
semper delectari. O notis & caris oportet te elongari
et ab omni temporali solacio mentem tenet priuatam.
Sic obsecrat beatus petrus apostolus ut tanquam
aduenas os peregrinos in mundo hoc se contineant
christi fideles. O quanta fiducia erit morituro quem
nullius rei aspectus detinet in mundo Sed sic segregari
cor habere ab omnibus eger nec dum capit animus nec
animalis homo mouit interni hominis libertatem.
Ottamen si vere velis esse spiritualis oportet te renunc-
tiare tam remotis q̄m propinq̄s & a nemine magis
cavere q̄m a teipso. Si temetipsum perfide viceris
cetera facilis subiungabis. Perfecta victoria est de
semetipso triumphare. Qui enim sic semetipsum sub-
iectum tenet ut sensualitas raconi & ratio in cunctis
obediat michi. hic vere vicitur est sui et dominus
mundi. Si ad hunc apicem scandere gliscas oportet
euellas & destruas occultam & inordinatam inclina-
tionem ad teipsum & ad omne priuatum & materiale
bonum. Ex hoc vicio q̄ homo seipsum nimis in-
ordinate diligit. pene totum pendet quicquid radi-
caliter vincendum est. Quod deuicto et subacto malo

pax magna et tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibiipsis perfecte mori laborant nec plene extra se in spiritu eleuati possunt. Qui autem libere mecum ambulare desiderat necesse est ut omnes prauas et inordinatas affectiones suas mortificet atque nulli creature priuato amore concupiscenter inhereat.

De diversis motibus nature & gracie.

Cap. lvj.

Et diligenter aduerte motus nature & gracie. quia valde contrarie et subtiliter mouentur. et vix nisi a spirituali & intimo illuminato homine discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt et aliquid boni in suis dictis vel factis pretendunt. Ideo sub specie boni multi falluntur. Natura callida est et multo viens trahit illaqueat ac depicit. & se semper pro fine habet. sed gracia simpliciter ambulat ab omni specie mala deducit. fallacitas non pretendit et omnia pure propter deum agit. In quo & finaliter requiescit. Natura inuite vult mori nec premi nec superari. nec subesse. nec sponte subiugari. Gracia vero studet mortificationi propriæ resistit sensualitatem querit subiecti. appetit vincit. nec propria vulnus libertate fungi sub disciplina amat tenaci. nec aliqui cupidit dominari. sed sub deo semper viuere stare et esse atque propter deum omni humane creature humiliter parata indicari. Natura pro modo laborat. et quid luci sibi ex alio prouocat attendit. Gracia autem non quod sibi utile & promotum sit. sed quod multis proficiat magis considerat. Natura libenter honorem et gloriam deo fideliter attribuit. Natura confusio nem timet. et contemptum. gracia autem gaudet. pro nomine ihesu contumeliam pati. Natura ocium amat et quietem corporalem. Gracia vero vacua esse non potest sed libenter amplectitur laborem. Natura quod habere curiosa et pulchra & abhorret vilia et grossa.

Gracia vero simplicibus delectatur & humilibus
aspera non asperantur nec vetustis refugit indui
pannis. Natura respicit temporalia gaudet ad lucra
terrena tristatur de dāno irritatur leui iniurie verbo.
Sed gracia attendit eterna non inheret temporali-
bus nec in perditione rerum turbatur. negat verbis
durioribus acerbatur quia thesaurū suū et gaudiū
in celo ubi nil perit constituit. Natura cupida est et
libencius accipit quā donati amat propria & priuata.
Gracia autem pia est & cōmunitas vitat singularia
contentatur paucis beacius dare iudicat & accipere.
Natura inclinat ad creaturas ad carnem propria ad
vanitates & discursus. Sed gracia trahit ad deū et
ad virtutes renunciat creaturis fugit mundū. odit
carnis desideria restringit euagēnacōes. etubescit in
publico apparete. Natura libenter aliquod solacium
habet extēnum in quo delectetur ad sensū. Sed gracia
in solo deo querit consolati & in summo bono sup̄ oīa
visibilia delictari. Natura totū agit propter lucrū &
propriū cōmodum nichil gratias agere potest. sed aut
equale. aut melius. aut laudem. aut fauorem pro
benefactis consequi sperat. & multum ponderat sua
gesta & zona concupiscit. Gracia vero nil temporeale
querit. nec aliud premiū quā deū solū pro mercede
postulat. nec amplius de temporalibus necessarijs
desiderat nisi quantum tecū sibi ad assecūcōem eter-
norū valeant deseruire. Natura gaudet de amicis
multis et propinquis gloriatur de nobili loco et
ortu generis aridet potentibus blanditur diuitiis
applaudit sibi similibus. Gracia autem inimicos
diligit nec de amicorū turba extollitur. nec ortū. nec
locum natalū reputat. nisi virtus maior ibi fuerit.
Fauet magis pauperi. qm̄ diuiti. compatitur plus
innocenti & potenti congaudet veraci & non fallaci.
exhortatur semper bonos meliora Carismata emuliri.

et filio dei per virtutes assimulari. Natura defectu
et molestia cito conqueritur. Gracia vero constanter
fert inopiam. Natura omnia ad se reflectit pro se
certat et arguit. Gracia autem ad deum cuncta re-
ducit. Vnde originaliter emenantur nichil boni sibi
ascibit nec atro ganter presumpit. nec contendit nec
sententiam alijus prefert. sed in omni et intellectu
eterne sapientie lac diuino examinie se submittit. Na-
tura appetit scire secreta. et noua audire vult extensis
apparere et multa per sensus experiri. Desiderat ag-
noscer et agere ubi laus et amiratio procedit. Sed
gracia non curat noua nec curiosa percipere. quia to-
tum de vetustate corruptionis est ortum cum nichil
nouum et durabile sit super terraz. Docet itaque gra-
cia sensus restringere. vanam complacentiam & ostensio-
nationem zeuitare laudanda et digne miranda hu-
militer abscondere. et de omni te et omni scientia.
vtilitas fructum aeterni dei laudem & honorem querere
Non vult se nec sua predicatione sed deum in donis suis
optat benedictioni qui cuncta ex mera caritate largitur.
Gracia supernale lumen est quoddam dei speciale.
bonum et proprie electio signaculum et pignus salutis
eternae quia hominem de terrenis ad celestia sustollit
et de carnali spiritualem efficit. Quanto ergo natura
amplius premitur et vincatur tanto maior gracia
infunditur et cotidie novis visitationibus interior
homo secundum imaginem reformat. De corruptione
nature & efficacia gracie diuine. Cap. I.

Omine deus meus q[uod] me creasti ad ymaginem
et similitudinem tuam. Concede michi hanc
graciq[ue] q[ui]m ostendist tam magnam & necessa-
riam ad salutem & vincicam pessimam naturam meam
retrahentem ad peccata & in perditionem. Sencio
enim in carne mea legem peccati contradicentem. legi
mentis meis captiuum me ducentem ad ducendum

sensualitati in multis nec possū resistere passiōibus eius nisi assistat tua sanctissima gratia cordi meo aī tenē infusa. Opus est gratia tua & magna gratia ut vincat naīa ad malū semp pna ab adoleſcētia sua. Natura p p̄imū hoīem adam lapsa ē viciata p peccatū in om̄es hoīes pena huiꝝ maculā redūdat. et ipsa natura q̄ bene ē rede a te redita fuit p vicio iā et infirmitate corrupte nature ponat̄ eo q̄ motus eius sibi relitus ad malū & ad inferiora trahit. Nā modica vis que remansit est tanq̄ scintilla quedā latens in cinere. Hec est ipsa ratio natūlis circūfusa magna caligine ad indicium habens boni & mali veti falsis distantiaz. licet impotens sic ad implete om̄ne quod approbat nec pleno iag lumine veritatis et nec sanitate affectionū suatum potiatur. Hinc est deus meus q̄ delector legi tue secundum interiorem hoīem sciens mandatū tuū fore bonū iustū & sanctū arguens etiā om̄ne malū & peccati fugiendū in carne autem secundo lege peccati dum magis sensualitati obedio q̄ rationi. Hinc q̄ velle bonū michi adiacet perficere autem non inuenio. Hinc est q̄ sepe multa bona propono. sed q̄a gratia deest ad adiuuandum infirmitatem meā ex leui resistantia resilio & deficio. Hinc accidit q̄ viā pfectio nis agnōscō qualit̄ agere debeā date satis video sed p̄tie corruptōis pondere pressus ad perfectiora non assurgo. O q̄m maxime est michi necessaria dñe gratia tua ad inchoandum bonū ad p̄ficiendū & ad perficiendū. nā sine ea nichil possū facete. om̄nia autem possum in te confortante me gracia tua. O vere celestis gracia sine qua nulla sunt p̄pria merita. nulla q̄dona nature ponderanda. nichil artes. nichil diuicie. nichil pulchritudo. nichil fortitudo. nichil ingeniū. nichil eloquencia valent. apud te dñe sine gracia. Nā dona natē bonis & malis om̄nia. Electorū aut̄ p̄prium donū ē ḡea siue dilectio

qua insigniti digni habentur vita eterna. Tantum
eminet hec gracia ut nec donū propheticē nec signoꝝ
operatio nec quantalibet alta speculatio aliquid
estimatur sine ea. Sed neqꝫ fides. neqꝫ spes. neqꝫ alie
virtutes tibi accepte sunt sine caritate et gracia. O
beatissima gracia que pauperem spiritu virtutibus
diuitem facis et diuītē multis bonis humilem corde
reddis. Veni descendē ad me. reple me mane conso-
lacione tua. ne deficiat plāsitudine et ariditate mētis
aie mee virtus mea. Obscco dñe ut inueniā graciā
in oculis tuis. sufficit enim michi gracia tua ceteris
nō obtentis que desiderat natura. Si fuero temptatꝫ
et vexatus turbacōnibus multis non timebo mala-
dūmodo fuetit meū gracia tua. Ipsa fortitudo mea
consiliū confert et auxiliū. Cunctis hostibus potētior
est. et sapientior vniuersis sapiētibus. Magistra enī
veritatis doctrīna discipline. lumen cordis. solamen
pressure sagittarī tristiae. ablactrix timoris. nutrix de-
uocōnis. productrix lacrimarū. Quid sum sine ea nisi
aridū lignū et slips inutilis. Tua ergo domine me
gracia semper preueniat. et sequat̄. at bonis opibus
iugiter prestet esse intentū. Per ihesum crūstum filiū
tuum Amen.

Q2 nosmetipſos abnegate et
crūstum imitari debemus per crucem. Cap. lviij.

Elli quantu a te vales exire: tantum in me
poteris transire. Sicut nichil foris et cupiscere
internā pacem facit. sic se interis relinqre deo
conungit. Volo te addiscere perfectā abnegationem
tui in voluntate mea sine contradictione et quetela.
Pequere me ego sum via veritas et vita. Pine via
nō itur sine veritate nō cognoscit. sine vita nō viuit
Ego sum via quaz sequi debes veritas infallibilis
vita intemperabilis. Ego sum redissima via veritas
sup̄ma. vita vera vita beata. vita increata. si māseris
in via mea cognosces veritatem. et veritas liberabit̄

te. et apprehēdes vitā eternā. Si vis ad vitā ingredi
serua mandata. Si vis veritatem cognoscere credē
michi. Si vis esse discipulus meus abnega temet-
ipsum. Si vis beatā vitā possidere. presentem vitā
contempne. Si vis exaltari in celo humilia te in
mundo. Si vis regnare meū porta crucem mecum
Soli enī serui crucis inueniunt viā beatitudinis et
vere lucis. Domine ihesu quia arta erat via tua et
mundo despēcta. dona michi te. cū mundi despēctu
imitari. Non enī maior est seruus domino suo nec
discipulus super magistru. Exerceatur seruus tuus
in vita tua quia ibi est salus mea et sanctitas vera.
Quicquid extra cā lego. vel audio nō me recteat nec
delectat plene. Sili qā hec scis a legisti dīa. beatus es
si feceris ea. Qui habet mādata mea et seruat ea ipse
est q̄ diligit me. ego diligā eū. et manifestabo ei me-
ipsum et faciā eum sedete meū in regno patris mei.
Domine ihesu sicut dixisti et promisisti sic utiq̄ fiat
et michi prometeri cōtingat. Suscepi de manu tua
crucem et portabo eā usq; ad mortē sicut imposuisti
michi. Vera vita boni monachi est crux. sed dux
paradisi. Inceptū est retro abire non licet nec relin-
quere oportet. Ea p̄eagamus simul ihesus erit no-
biscū. Propter ihesū sup̄sumus hanc crucem. propter
ihesū perficiemus in cruce. Erit adiutor noster qui
est dux noster et predecessor. En rex noster graditur
ante nos qui pugnabit pro nobis. Nequam vicitur
nemo metuac retrores. Timus parati morū fortiter
in bello et inferamus crimen glorie nostre ut fugia-
mus a cruce. Q homo non sit nimis tristis
quando in aliquos labitur refectus.

Cap. liz.

Elli magis placet michi pacientia et būilitas
in aduersis qm multa iubilacō et reuocatio in
esp̄atis. vt qd contestat parvū faqū et tra te
dicū. Si ampli2 fuisset et moveri non debuisses. Sed

nunc permitte transire. Non est primum nec ultimum
erit si diu vixeris. Dat is vitalis es quod diu tibi nil
obuiat aduersi bene etiam consulis et alics nosci ro-
borare verbis. Sed cum ad ianuam tuam venit repentina
tribulatio deficit consiliv et robore. Attende magnam
fragilitatem tuam quam sepius expertiris in modicis
objectis. Tamen pro salute tua ista sunt cum hoc et
similia contingunt. propone ut melius noscias ex corde
et si te tetigit. nec tamen dejectat nec diu implicet.
Dominus sustine pacienter si non potes gaudenter
Etsi minus libenter audis et indignationem sensis.
reponde te. nec paciaris aliquid inordinatum ex ore
tuo exire. Unde parvuli scandalisentur. Cito quiesces
commotione excita ta et dolor internus dulcorabit
reuertente gratia. Quid huc vivio ego iuuare te paratus
et solito amplius consuli. Si confisus fuitis michi
et devote invocaueris a mine quod esto et ad maiorem
sustinentiam attingere. Non est totum frustratum.
si te sepius percipis tribulatum vel grauiter temp-
tatum. Homo es et non deus. Caro es et non angelus
Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis
permanete. quando hoc defuit angelo in celo os pri-
mo homini in paradyso. Ego sum qui merentes
erigo hospitalitate et suam cognoscentes infirmitatem
ad meam proueho divinitatem. Domine benedic
sit verbum tuum dulce super mel et fauum ori meo. Quid
facarem in tantis tribulacionibus et angustiis nisi me
confortares tuis sanctis sermonibus dummodo tandem
ad portum salutis peruenero. Quid cura est quod et quanta
passus fuero. Da fine bonum felicem da in hoc transitu.
Memento mea deus meus et dirigere me in recto innice
in regnum tuum Amen.

De aliudibus rebus

et occultis dei iudicis non scrutandis. Cap. lx.
Fili caueas disputare de aliis materiis et de
occultis iudicis dei. Cur iste sic relinquitur.

et iste ad tantam gradiam assūmitur. **C**ur eti⁹ iste
tant⁹ affligitur. & iste tā eximie exaltat⁹. **I**sta vñem
humana facultatem expedunt. nec ad inuestigandū
iudicū diuinū nulla rati⁹ prevalet. vel disputatio
Quando ergo hec tibi suggerit inimicus vel etiam
curiosi inquirunt hoīes. **R**esponde illud prophete.
Justus es dñe & rectū iudicū tuū. **E**t illud. **J**udicia
dñi vera iustificata in semetipsa. **J**udicia mea me-
tenda sunt non discussienda q̄ humano intellectui
sunt contemptibilia. **N**oli eti⁹ inquirete nec dispu-
tare de meritis sanctorū quis alio sit sanctior. aut
quis maior fuerit in regno celorum. **T**alia generant
sepe lites & contentiones inutiles nutriunt quoq;
superbiā & vanam gloriā unde oriuntur. inuidie
et dissensiones. dum iste illū sancū & aliis alium
conatur superbe preferre. **T**alia autem velle scire et
inuestigare nullum studiū afferunt. sed magis dis-
plicent quia non sum deus dissentionis. sed pacis
que pax in humilitate vera q̄ etiā in propria exalta-
tione consittit. **Q**uoddam zelo dilectionis trahuntur
ad hos vel ad illos ampliori affectu. sed humano
patiūq;m diuino. **E**go su⁹ q̄ cunctos condidi sanctos
ego donavi gratiam. ego prestici gloriam. ego noui
singulorū merita. ego preueni eos in benedictionibus
dulcedinis meae. **E**go preciui dilectos ante secl'a. ego
elegi eos de mundo. non ipsi me prelegerunt. **E**go
atraui eos per gratiā. attraxi per misericordiam. **E**go
pertuli eos per temptationes varias. **E**go infudi
consolationes magnificas. **E**go dedi perseverantia.
Ego coronaui eorum patientiam. **E**go primum et
nouissimum agnosco. **E**go omnes in estimabili di-
lectione amplector. **E**go laudandus sum in dībus
sanctis meis. **E**go super omnia benedicendus sū. et
honorand⁹ in singulis. q̄s sic gloriose magnificaui
et p̄destinaui sine vīlis precedentiō ḡrūs meritis.

Qui vnū de minimis meis cōtempserit nec magnū
honorat· quia pusillū os magnū ego fēi. Et qui de-
rogat alicui sāctoz derogat & michi & ceteris dībus
in regno sāctoz. Omnes vnū per caritatis vinculū.
Idem sentiunt · idem volunt & omnes in vnum se
diligūt. Adhuc autem quod multo alius est · plus
me qm̄ sua merita diligūt. Nā super serapti & extra
propriaz dilectionem tradi toti in amorem mei per-
gunt. In quo os fructus quiescant. Nichil est q̄ eos
auertere possit aut deprimere · quippe qui eterna veri-
tate pleni igne ardescant inextingibilis caritatis
Taceant igitur carnales & animales homines de
sāctoz statu disserente qui non norunt nisi priuata
gaudia diligere. Demunt et addūt p̄ sua inclinacōe
nō put placet eterne veritati. In multis ē ignorātia
eoz maxime pui pacū illuiači · raro aliquem perfecta
spirituali dilectione diligere norunt. Multū adhuc
naturali affectu & humana amicicia ad hos vel ad
illos trahuntur · et sicut in inferioribus se habent ita
et de celestibus ymaginantur. Sed est distantia in
cōperabilis que imperfecti cogitant & q̄ illuiači vici
per reuelacionem supernā speculantur. Caeve ergo fili
de istis curiose traxere q̄ tuā scientiā excedunt. Sed
hoc magis satage & intende · vt vel minimus in reg-
no dei queas inueniti. Et si quispiaz sciret quis alio
sāctior esset · vel maior haberetur · in regno celorum
quid hec noticia prodest · nisi se ex hac cognitione
coram me humiliaret et in maiorem nominis mei
laudem exurgeret. Multo acceptius deo facit qui de
peccatorz suoz magnitudine & virtutū suaz puitate
cogitat & qm̄ longe a sāctoz perfectione distat qm̄
is qui deorum maioritate vel paruitate disputat.
Melius est sāctos denotis precibus et lacrimis ex-
ortare et eorum gloria suffragia humili mente
implorare qm̄ eoz secreta vana inquisicōe pscrutari

Illi bene & optime contentantur si homines scirent.
contentari & vaniloquio cōfescere. Non gloriabantur
de proprijs meritis quippe qui sibi nichil bonitatis
ascribunt solū totū michi quoniam ipsis cuncta ex in-
finiea caritate mea donauit. Tāto amore diuinitatis
replete et gaudio supererfluent ut nichil eis glorie
nichilque possit deesse felicitatis. Omnes sandi quanto
altiores in gloria. tanto huiiores in seipsis & michi
viciniores & dilectiores existunt. Ideoq; habes scrip-
tum quia mittebant coronas suas ante deum et ce-
ciderunt. in facies suas coram agno & adorauerunt
viventem in secula seculorum. Multi querunt quis
maior sit in regno dei que ignorant. an cū minimis
erunt digni cōputari. Magnū est vel minimū esse in
celo vbi omnes magni sunt quia filij dei vocabunt
et erunt. Minimus erit in mille os peccator centum
annorum morietur. Cum enī quererent discipuli quis
maior esset. in regno celorum. tale audierunt responsū
Nisi conuersi fueritis os efficiamini sicut patuli nō
intrabitis in regnum celorum. Quicunq; ergo humilia-
uerit se sicut patulus iste maior est in regno celorum.
Ve eis qui cū patulis humiliare se sponte dedig-
nantur quoniam humilis ianua regni celestis eos
nō admittet intrare. Ve etiā diuitibus qui habent
hic consolationes suas qđ pauperibus in tantibus
in regnum dei ipsi stabunt. foris evillantes. Gaudete
humiles et exultate pauperes quia vestrum est reg-
num dei si tamen in veritate ambulatis

Quod omnis spes & fiducia in solo deo est figenda.

Capitulum lxi.

Domine que est fiducia mea quā in hac vita
habeo aut qđ maius solaciū meū ex dībus
apparentibus sub celo. Nonne tu dñe deus
meus cuius misericordie non est numerus. Vbi michi
bene fuit sine te. Aut quād male esse potuit pñte te

Malo pauper esse apter te q̄m diues sine te . Eligo
potius tecū in tra pegrinari q̄m sine te celū possidere
Vbi tu ibi celū atq; ibi mors & infernus . vbi tu nō
es . Tu michi in desiderio es . & ideo post te gemere et
clamare & exorare necesse ē . In nullo deniq; possum
plene confidere . q̄ in necessitatibus auxilietur oportu-
nis nisi i te solo deo meo . Tu es spes mea tu solator
meus et fidelissimus in omnibus . Omnes que sua
sunt querunt . tu salutem meā & pfectum meum solū
modo pretendis & omnia michi in bonū conuertis .
Etiam si varijs temptationibus & aduersitatibus
exponas . Hoc totū ad utilitatem meā ordinat qui
mille modis electos tuos pbare consueisti . In qua
probatione nonminus diligē debes & laudari q̄m si
celestib; solacōibus me repleres . In te ergo dñe
deus meo pono totam spem meā & refugium . In te
omnem tribulationem & angustiā constituo . quia
totum infirmū & instabilem inuenio quicquid extra
te conspicio . Non enim proderunt multi amici neg
fortes auxiliarij adiuuare poterunt . nec prudentis
consiliarij responsum utile dare . neg libri doctorum
consolari nec aliqua preiosa substantia liberare nec
locus aliquis secretus aut amenus contutari si tu
ipse non assistas iuves confortes consolaris prestes
instruas & custodias . Omnia namq; que ad pacem
videntur esse & felicitatem habendā te absente nichil
sunt . nichil felicitatis in veritate conferunt . Finis
ergo omnium bonorū & altitudo vite & pfunditas
eloquiorum tu es & in te super omnia sperare fortis-
simum solacium seruoy tuoy . Ad te sunt oculi mei
in te confido misericordiaz pater . Benedic & sancti-
fica animaz meam benedictione celesti ut fiat habi-
tatio tua sancta & sedes eternae glorie tue . Nichilq;
in templo tue dignitatis inueniat quod oculos tue
maiestatis offendat sc̄m magnitudinē bonitatis

tue & multitudinem miserationum tuarum respice in
me & exaudi orationem servii cui longe exultantis in
regione umbra mortis. Protege & conserva animam
seruuli tui. inter tot discrimina vite corruptibilis
ac comitante gracia tua dirige in viam ad patrem
perpetue claritatis Amen.

Explicit liber interne consolacionis qui est tertius de
imitacione Christi. Sequitur tabula humus libri tertii de
interna Christi locutione ad animam fidelium. Cap.

Quod veritas intus loquitur sine stepitu verborum j

Quod verba dei cum humilitate sunt audienda et quod ea
multi non ponderant ij.

Oratio ad implorandum devotiois gratiam ij.

Quod in veritate & humilitate coram deo considerandum est iij.

De mirabili effectu divini amotis. v.

De probatione veri amotis vj.

De occultanda gratia sive humilitatis custodia vij.

De vili estimacione sui ipsius in oculis dei viij.

Quod dia ad terram sicut ad finem ultimum sit referenda ix.

Quod spredo mundo dulce est servire deo x.

Quod desideria cordis examinanda sunt xi.

Quod de informacione pacientie & luctamine aduersus
concupiscentias xij.

De obedientia humiliis subditi ad exemplum Ihesu
christi xiii.

De occultis dei iudicis considerandis ne extollamus
miserere xiv.

Qualiter standum sit et dicendum in omni re considerabili xv.

Oratio pro beneplicito dei perficiendo xvij.

Quod vetum solacium in solo deo est querendum xvij.

Quod omnis sollicitudo in deo statuenda sit xvij.

Quod temporales miserie exemplo christi equanimiter
sunt ferende xix.

- De tollerancia iniurianz & q's paciens cōprobet ex.
De ɔfessione xprie infirmitatis & h2 vite misijs xxij.
Qz in deo sup dīa bona & dona reqescendū est xxiiij.
De recordacōne multipliciū beneficiorū dei xxvij.
De quatuor magnū importantibus pacē xxvij.
Ibidem oīo ſ̄ malas cogitacōes & oīo p illuiaſcōne
mētis. De euitacōe cōfe inqſicōe sup altis vita xxv
Inquibus pax cordis & verus pfectus oſiſtit xxviij.
De eminentia libere mentis quā ſupplex oīo magis
meretur qm̄ frequens lectio xxvij.
Qz priuatus amor a ſummo bono retardat xxviij.
Ibidē oīo p purgacōe cordis & celeſti ſapiētia xxix
Contra lingwas detraſtorum xxx.
Qualiter instantे tribulaſcōe deſ inuocandō eſt xxxij.
De diuino petendo auxilio et oſidentia recuperande
gracie xxvij.
De neglectu oīis creatē ut ēator poſſit inueniri xxxij.
De abnegatione ſui oī abdicatione omnis cupiditi-
tatis xxxvij.
De instabilitate cordis & oī intēcōe finali ad deū xxxv
Qz amanti ſapit deſ ſup dīa & in omnibus xxvij.
Qz nō eſt ſecuritas a tēptacōe in illa vita xxvij.
Contra vanā hominum iudicia xxvij.
De pura & integra designatione ſui ad obtinendum
cordis libertatem xxix.
De bono regimine in exercicijs & recurſu ad deū xl
Qz homo non fit importunus in negoſijs xlj.
Qz homo nichil boni ex ſe habet & de nullo gloriari
poceſt xlj.
De contemptu omnis temporalis honoris xlj.
Qz pax non eſt ponenda in hominibus xlj.
Contra vanam & ſecularem ſcientiam xlv.
De non attrahendo ſibi res exteriores xlvj.
Qz omnibus non eſt credendum et de facilī lapsu
verborum xlvj.

- De confidentia in deo habenda quando insurgent
verbis iacula xvij.
- Quod via grauia p eterna vita se tolleranda glc.
- De die eternitatis & huius vite angustiarum l.
- De desiderio eterne vite & q̄nta sint bona pmissa ij
- Qualiter homo desolatus se debet ad offere ij
- Quod huīlib⁹ insistendū est opib⁹ deficit a sumis liii.
- Quod homo non reputet se consolacōe dignū liii.
- Quod gracia tēi nō miscet terrena sapientibus lv.
- De diuersis motibus nature & gracie lvj
- De corruptiōe natē & efficacia gracie diuine lvij.
- Quod nosmetipos abnegare debem⁹ & xp̄m sequi lvij.
- Quod homo non sit nimis deiecius quando in aliquo
labitur defectus lx.
- De alticrib⁹ rebo & occultis dei iudicij⁹ nō scrutādiſ lx.
- Quod oīs spes & fiducia in solo deo est figenda lxj.

De quī nunc liber quartus de imitaciōe cristi
in q̄ tractat de venerabili saccamēto altaris.
Dequitur deuota exhortatio ad sacram cristi
emunionem. Vox cristi.

Uenite ad me omnes qui laboratis et
onerati estis & ego reficiam vos dicit
dñs. Panis quē ego dabo caro mea
est p mundi vita. Accipite & comedite
hoc est corpus meū qđ p vobis tradec̄
bor facte in mēa emunerationē. Qui
manducat meaz carnem & bibit meū sanguinē in me
manet & ego in eo. Verba q̄ locutus sū vobis spirit⁹
et vita sunt. Cum quanta sit deuotione cristas
suscipiendus. Vox discipuli. Cap. j.

De sunt verba tua criste ihesu veritas eterna
q̄uis non vno tempore plata nec in uno loco
descripta. Quia ergo tua s̄t hec verba gratiant̄
michi & fidelit̄ cūcta sunt audiēda & acipiēda. Tua
sunt & ea pculisti & mea q̄ sunt q̄ pro salute mea ea

edidisti libenter ea suscipio ex ore tuo ut arcus inse-
ranus cordi meo. Excitat me verba tate pietatis pse
dulcedinis & dilectionis. Si terrenus me delicta propria
et ad capienda tanta mysteria me reverberat impura
sciencia putrat me dulcissimis verbis tuis. Sed onerat
me multitudine viciorum meorum. Iubes ut fiducialiter ad te
accedam si tecum velim habere partem. & ut immortalis
tatis accipiam alimoniā. si eternā cupiam obtinere vitam
et glorię. Venite inquit ad me omnes qui laboratis
et onerati estis & ego reficiam vos. O dulce & amica-
bile verbum in aute peccatoris quod tu domine deus
meus egenum & pauperem invitans ad communionem
sanctissimi corporis tui. Sed quis ego sum domine
ut ad te presummas accedere. Ecce celi celorum te non
capiunt & tu dicas. venite ad me omnes. Quid vult
sibi ista benignissima dignatio & tam amabilis in-
vitatio. Quomodo ausus ero vestire ad te qui nichil
boni sum conscius. unde presume possum. quomodo
te introducam in dominum meam qui sepius offendit
benignissimam faciem tuam. Reverentur Angeli et
archangeli metuentes sancti os iusti & tu dicas. venite
ad me omnes. Nisi tu domine hoc diceres quis vero
hoc crederet. Et nisi tu iubeter. quod accedere attempta-
ret. Ecce noe vir iustus in archa quam fabricauit cen-
tum annis laborauit ut cum paucis saluaretur. Et
ego quomodo potero me una hora separare ut mudi
fabricatorem cum reverentia summam. Moses fa-
mulus tuus magnus et specialis amicus tuus archa
ex imputrebus lignis fecit os eam mundissimo
aurō vestiuit ut tabulas legis in ea reponeret. Et
ego putrida creatura audito te creatorum et vite da-
torem tamen facile suscipere. Salomon sapientissimus
regum israhel templum magnificentem septem annis
in laudem nominis tui edificauit. Et octo diebus
festum dedicacionis eius celebravit os mille hostias

pacifica s ob tulit et aracham federis in clangore buc-
cine et iubilo in loam sibi p reparatum sollemniter
collocauit. Et ego infelix & paupertimus hominum
quomodo in domum meam te introducam. qui vix
expendere nui mediant horā deuotā & vere vix semi
mediar. O mi deus quantum illi agere statuerunt
ad placendum tibi. heu qm̄ pusillum est q̄ ego ago
qm̄ breve expleo tempus. cū me ad cōmunicandum
dispono. Raro totus recollectus rarissime ab omni
distractione purgatus. Et arte in tua salutari deita-
tis presentia nulla debet occurrere indecens cogitacō
Nulla etiam occupare creatura quia non angelum
sed angelorum dominū suscepturnus sū hospicio. Et
tamen valde magna distantia est. inter arachā fede-
ris cū suis reliquīs & mundissimū corpus tuum cū
suis ineffabilibus virtutibus inter legalia illa sacri-
ficia futurorū figurativa & verae tui corporis hostiā
omnium sacrificiorū antiquorū cōpletuam. Quare
igitur non magis ad tuam venerabilem in ardesco
presentiā. Cur me non maiori preparo sollicitudine
ad tua sancta sumenda. quādo illi sancte patriarche
et prophete reges quoq; & pūncipes cum vniuerso
populo tantū deuotio ms demonstrauerunt effectū
circa cultum diuinum. Saltauit deuotissimus rex
Dauid coram archa dei totis viribus. recolens bene-
ficia olim inducta patribus. fecit diuersi generis
organa psalmos edidit & cantare instituit cū leta-
nia. Cecinīt & ipse frequenter in cythara sp̄itus
sandi afflatus gracia. Docuit populum israhel toto
corde laudare & ore consono diebus singulis bene-
dicere & predicare. Si tanta agebatur deuotio ac
diuine laudis extitit recordatio corā archa testamēti
q̄nta nunc michi & omni populo cristiano habenda
est reverentia & deuotio in presencia sacramenti in
sumptione excellentissimi corporis cristi. Currunt

multi ad diuersa loca p visitādis reliquias. sanctorum
et mirantur auditis gestis eorum et ampla edificia
temporū inspicunt et osculantur sc̄ritis et auro
involuta sacra ossa eorum. Et ecce tu presens es hic
apud me in altari deus meus sanctus sanctorum crea-
tor omnium hominum et dominus angelorum. Pepe in talibus
videndis curiositas est hominum et nouitas inuisitorum
et modicus reportatur emendationis studius maxime
ubi est tamē leuis sine vera contritione discursus. Dic
autem in sacramento altaris totus es presens deus
meus homo Christus Ihesus ubi copiosus percepitur.
earne salutis fructus quo cibis sanguis fueris digne et
devote suscepimus. Quid istud vero non trahit levitas
aliqua nec curiositas. aut sensualitas. sed firma fides.
devota spes et sincera caritas. O inuisibilis conditor
mundi deus quoniam mirabiliter agis nobiscum. quoniam gracie
et suauiter cum electis tuis disponis quibus temetipsu
in sacramento sumendum proposis. Hoc namque
omnem intellectu superat. hoc specialiter deuotorum
corda trahit et accendit ad effectum. Ipsi vero fideles
tui qui totam vitam suam ad emendationem dispo-
nunt ex hoc dignissimo sacramento magnam devotio-
nis gratiam et virtutis amorem frequenter recipiunt.
O admirabilis et abscondita gratia sacramenti quem
non sunt tantum Christi fideles. Infideles autem et pec-
catis servientes experiri non possunt. In hoc sacra-
mento confertur spiritualis gratia et reperatur in
anima virtus amissa et per peccatum deformata redit
pulchritudo. Tanta est aliquando hec gratia ut ex
plenitudine collate devotionis non tantum mens
sed et debile corpus vires sibi prestatas sensiat am-
pliores. Volendum tamen valde est miserandum super
tepedicitate et negligentia nostra quod non maiori affectu
trahimur ad Christum sumendum in quo tota spes
nostrae salutationis consistit et metitum. Ipse enim est

sanctificatio nostra es redemptio. **I**pse consolatio
viaeum et sanctoru[m] eterna fruicio. **V**olendum est
mag[is] valde q[uod] multi tam pauci hoc misteriu[m] salutare
aduertant. q[uod] celum iustificat et mundum conservat
eniuersu[m]. **P**er omnia et divicia cordis humani tam
ineffabile bonu[m] non magis accedere et ex cotidianu[m]
vnu etiā in aduentisq[ue] defluere. **S**i enī hoc sacramen-
tū sacramentū in uno sanguinu[m] celebraretur loco et
ab uno tantu[m] confitaretur sacerdote in mundo. q[uoniam] ta
putas desiderio ad locu[m] illu[m] et ad talēm dei sacerdotē
hōies sufficien[t] ut diuina misteria celebrare vide-
rent. **N**unc autem multi fadi sunt sacerdotes et in
multis locis offertur eis ut tanto maior appareat
gracia et dilectio dei ad hōies quanto lacus est sa-
cra cōmuniū diffuso per orbem. **G**racias tibi bone
Ihesu pastore eterno qui nos pauperes et exiles dig-
natus es precioso corpore et sanguine tuo reficeret et
so hoc misteria peripienda etiā proprieatis tui allo-
quio inuitare dicendo. **V**enite ad me omnes qui
laboratis et onerati es sis et ego reficiā vos.

Quā magna bonitas et caritas dei in sacramento
exhibetur homini vox discipuli. **C**ap. ii.

Super beatitudinem tua[m] magna misericordia
tua dñe confusus accedo eger ad salvatorem
efunens et ficiens ad fontem vite. **E**genus
ad regem celi secutus ad dñm creatura ad creatorem
desolatus ad meū p[re]iu[m] salutarem. **P**er vnde hoc
michi ut venias ad me. **Q**uis ego sū ut p[ro]stas michi
triplu[m]. **Q**uomodo audet peccator coram te apparet
et tu quomodo dignatis ad peccatorem venire. **Tu**
nolam faciū tuum et sis quia nichil boni in te habet.
Vnde hoc illi p[ro]stas. **C**onfiteror igitur vilitatem meā
agnosco bonitatem tuā laudo pietatem et voluntatem
et gradias ago propter nimiam caritatem proptec-

te metipsum enim hoc facis non propter mea merita
ut boītas tua mihi magis innōtescat. caritas ap̄lior
ingeneratur et humilitas perfectius emendetur. Quia
ergo tibi hoc placet et tu sic fieri iussisti. Placet et dig-
natio tua mihi et vicinam iniq̄tas mea non obſistat
O dulcissime et benignissime ihesu quanta tibi reue-
rentia ē et graciaꝝ actio. cū ppetua laude p ſuſcepſe
ſacri corporis tui debetur. cuius dignitatem nullius
hominum explicare potens inuenitur. Sed quid co-
gitabo melius et salubrius nisi meipſum totaliter hu-
miliando et tuā infinitā bonitatē exaltando ſupra me
laudo te deus meus et exaltabo te in eternū. despicio
me et ſubiçcio tibi profundū utilitatis mee. Ecce tu
ſancte ſanctorū et ego fōrdes peccatorū. Ecce indices
tu te ad me et tu vis eſſe mecum. tu inuitas me an-
quiuū tuū. Tu mihi dare vis celeſtē cibū et panem
angelorum ad manducandū. nō alium ſanctū quā
teipſū panem viuū qui de celo deſcendiſti et das viā
mundo. Ecce unde dilectio procedit qualis dignatio
illud eſcit qm̄ magne gratiaſatum actiones et laudes
pro h̄is debentur. O qm̄ ſalutare et utile conſilium
tuū. cum iſtud iſtituisti qm̄ ſuave et iocundum ꝑ
teipſū ancibū tonasti. O qm̄ admirabilis operatio
tua domine. ꝑ potens virtus tua ꝑ infallibilis veri-
tas tua. Dixisti enim et facta ſunt omnia et factum
est hoc quod iussisti. Mira res et ſide digna et hūanū
vincens intellectum. quod tu dñe deus meus verus
deꝝ et homo ſub modica ſpecie panis et vini integræ
continebis. et ſine conſumptione a ſumente mandu-
caris. Tu domine uniuersorum qui nullius habes
indigentiaz voluisti per ſacramentū tuum habitare
in nobis. Conſerua cor meū et corpus mā immaci-
latum veleta et pura conſientia. ſepiuſ tua valeaz
celebrare misteria. et ad meam perpetuam accipere
ſalutem que p̄cipue ad tuū honorem et memoriale

per hennem sanguisti et instituisti. Letare anima mea et
gracias age deo pro tam nobili munere et solatio
singulare in hac lacrimarum valle tibi relicto. Nam
quodcives hoc misterium recolis et corpus Christi accipis
tociens tu redemptoris opus agis et particeps om-
nium meritorum Christi efficeris. caritas enim Christi nunquam
minuitur et magnitudo propiciacionis eius nunquam
exhaustitur. Ideo noua semper mentis renovatione
ad hoc te disponere debes et magnum salutis misterium
attenta consideratione pensare. Ita magnum et io-
cundum est nouum tibi videri debet cum celebras vel
missam audis. ac si eadem die Christus primum in
uterum virginis descendens homo factus esset aut
in cruce pendens pro salute hominum pateretur et
moreretur.

Quoniam utile sit sepe communicare

Vox discipuli.

Capitulum iij.

Acce ad te venio ut bene michi sit ex munere
tuo et letificer in quietuio sancto tuo quod parasti
in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est
tota quod desiderare possum et debeo. Tu salus mea et
redemptionis spes et fortitudo. decus et gloria. Letifica
ergo hodie animam serui tui quoniam ad te domine ihesu
a iam manu leuaui. desidero nunc te devote et reverenter
accipere cupio te in domum meam inducere quoniam cum
zachedo metear a te benedic ac in filios abraham respondi-
tari. Omnia mea corpus tuum concupiscit cor meum tecum
viviri desiderat. Trade te michi et sufficit. Nam preter
te nulla consolacio valet. sine te esse nequeo. et sine
visitatione tua vivere non valedo. Ideo ergo oportet
me frequenter ad te accedere et remedium salutis mee
te accipere. ne forte deficiam in via si fuero celesti
fraudatus alimonia. Sic enim tu misericordissime
Ihesu predicans populis et variis curans languo-
res aliquando dixisti. Nolo eos ieunios dimittere in
domum suam ne deficiant in via. Oige ergo hoc meum

modo qui pro fidelium consolatione te in sacramento reliquisti. Tu es enim summa refectio anime. et qui te digne manducauerit particeps a heres erit eternae glorie. Necessarium quidem michi est. ut qui tam sepe labor et peccato. tam cito corpescere et deficere ut per frequentes orationes et confessiones ac sacramenta tui corporis perceptionem me renouem et mundem et accendam ne forte diutius abstinendo a sancto propenso defluam. Non enim sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua et nisi succurrat diuina medicina labetur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta communio a malo et confortat in bono. Si enim modo tam sepe negligens sum et rapidus quanto communio aut celebro quid fieret si medela non sumerem et taz grande iuuamen. non quererem et licet omni die non sim aptus nec ad celebrandum bene dispositus. Dabo tamen operam cognitis temporibus diuina participem sacramenta sive mysteria ac tante gracie partipem me prebere. Nam haec est una principalis fidelis anime consolatio Christi diu peregrinatur a te in mortali corpore ut sepius memorem dei sui dilectum suum deuota suscipiat mente. O mira circa nos tue pietatis dignatio. quod tu domine deus creator et vivificator omnium spirituum ad pauperculam dignaris venire animam et cum tota diuinitate tua ac humilitate eius impugnare eum. O felix et beata anima que te dominum deum suum meritorum devote suscipere in tua susceptione spirituali gaudio repleti. O Christus magnus suscepit dominum. Christus dilectum inducit hospitem. Christus iocundum recipit socium. Christus fidem acceptat amicum. quem speciosum et nobilium amplectitur sponsum pre omnibus dilectis et super via desiderabilia amandum. Sileant a facie tua dulcissime dilecti deus meus celum et terram et omnes denatus eorum. quoniam quicquid laudis habet et decoris ex dignatione est

me largitatis et ad decorum tuum perueniet nominis
cuius sapientie non est numerus scilicet.

Quia multa bona permaneant deinceps munificatio. Ca. iiij.

Domine deus meus preueni seruum tuum in
benedictionibus dulcedimes tue ut ad eum
magnificum sacramentum digne et deuote
meleatur accedere. Excita cor meum in te et a graui tem-
pore erue me. Visita me in salutari tuo ad gustandum
in spiritu suavitatem tuam que in hoc sacramento tanquam
in fonte plenarie latet. Illuina quoque oculos meos
ad intuendum tantum mysterium ad credendum illud in-
dubitata fide me robora. Est enim operatio tua non
humana potentia tua sancta instruacio non hominis
ad inueniendum. Non enim adhuc capienda et intelligenda
aliquis pro domino per se reperitur que angelicam etiam
sublimitatem excedunt. Quid ergo ego peccator in-
dignus terra os canis de tam alto secreto potero in-
vestigare et capere. Domine in simplicitate cordis mei in
bona firma fide et in tua iussione ad te cum spe et reue-
rentia accedo. Os vere credo quia tu presens es hic in
sacramento. Vis ergo ut te suscipias os meipsum tibi in
caritate unius. Vnde precor tuam clementiam et specialem
ad hoc imploro mibi dare gratiam ut totus in te lique-
fiam. et amore percessuam et de nulla alia seu aliqua
consolatione amplius me intronitas. Est enim hoc
altissimum os dignissimum sacramentum. salus anime et
corporis. medicina omnis spiritualis languoris in
quo via mea carantur passiones tenantur temp-
tationes vincuntur et diminuuntur. Gracia maior
infunditur. virtus incepta augetur. firmatur fides.
spes roboratur caritas ignescit et dilatatur. Multa
namque bona largitus es et ad hunc sepius largitis in sa-
cramento dilectis tuis deuote communicantibus deus
meus susceptor anime mee reparator infirmitatis hu-
mane et trauius datus consolacionis eternae. Nam multa

temporis consolationem aduersus variam tribula-
tionem infundis . & de imo deiectionis proprie ad
spem tue predictionis erigis atq; noua quadā gracia
eos intus viuificas recreas & illustras ut qui anq;
primū et sine affectione se ante munitionē senserant
postea refecti cibo et potu celesti in meli se mutatos
inueniant . Quid igitur cū electis dispensanter agis
ut veraciter agnoscant et potenter experiantur . quā-
tū infirmitatis ex seipsis babeant et quid bonitatis
et gracie ex te consequentur . quia ex seipsis frigidi &
duri et indeuoti . ex te autem seruentes alacres et de-
uoti esse merentur . Quis enim ad fontem suavitatis
humiliter accedens non modicum suavitatis inde
reportauit . Aut quis iuxta copiosū ignem stans nō
parū caloris inde percipit et tu fons es et nunquam
deficiens . Vnde si non licet haurire de plenitude
fontis nego usq; ad societatem potare apponā tamen
os meū ad foramen celestis fistule ut saltī modicam
inde gutta' à capiā . ad reuocillandā siti meaz et non
penitus arescā . Et si nec dum celestis et tam ignitus
ut cherubin et seraphin esse possim . conabor tamen
deiotioni insistere et cor meū preparare ut vel mo-
dicam diuini incendi flāmag ex humili susceptione
viviſi sacramenti acquirā . Quicquid autem mihi
deest ihesu bone saluator sanctissime tu pro me sup-
ple benigne ac gracieſe qui a te homines dignatus
es vocare dicens . Venite ad me omnes qui labortis
et onerati estis et ego reficiam vos Ego quidem la-
bore in sudore vultus mei dolore cordis terqueor.
perato oneros . temptationibus inquietor . multis
malis passionibus implicor et premor & non est qui
adiuuet . non est qui liberet . et saluū faciat . nisi tu
domine deus saluator meus cui cōmittō me et dīa
mea . ut me custodias et perducas in vitam eternam .
Suscipe me in laudem et gloriam nominis cui qui

corpus tuū et sanguinem in cibū et pocū michi preparasti. Presta domine deus salutaris meus ut cum frequenatione misterij tui crescat in me deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti

et dignitate sacerdotali. Vox dilecti. Cap. v.

Si habeas angelicā puritatem et sancti Iohannis baptiste sanctitatem nō es dignus hoc sacramentū accipere et tractare. Non enim metitis hoc debetur hominū quod homo conceperet et tractet xpī sacramentū et sumat in cibū panē angelorum. Grande misterium & magna dignitas sacerdotum quibus datū est quod angelis non est accessum. Soli namque sacerdotes tūc in ecclesia ordinati pontestatem habent celebrandi et corpus xpī consecrandi. Sacerdos quidem minister est dei. utens verbo dei per iussionem et institutionem dei deus autem principalis est ibi auctor & invisibilis operator. cui subest omne quod voluerit. et patet omne quod iussit. Plus ergo deo credete debes omnipotenti in hoc excellentissimo sacramento quam proprio sensui aut alicui signo visibili. Ideoq; cū timore et reverentia ad hoc opus accedendum est. Attende tibi et vide cuius misteriū tibi traditum est. per impositionem manus episcopi et tu sacerdos factus es et ad celebrandum consecratus. Vide nunc ut fideliter et reverente in suo tempore deo sacrificiū offeras & teipsum irreprehensibilem exhibeas. Non alleuiasti onus tuū sed artiori iam obligatus es vinculo discipline & ad maiorem tenoris perfectionem sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus. et alijs bone vice exemplū predere. Eius conuersatio non cū popularib; et communib; hominū vijs sed cū angelis in celo aut cum perfectis viris in terra debet esse. Sacerdos sacris vestibus induitus xpī vices gerit ut

deū p se et pro omni populo suppliciter et humiliter
roget. Habet ante se & retro se dominice crucis signū
ad memorandū iugiter xp̄i passionem. ante se crucē
in casula portat ut xp̄i vestigia diligenter inspiciat
et sequi fecienter studeat. Post se cruce signatus est
ut aduersa quelibet illata ab h̄is clementer pro deo
tollet. Ante se crucem gerit ut propria peccata lu-
geat. Post se ut aduersa alioꝝ etiā cōmissa percom-
passionem defleat. et se mediū inter deū & peccatorem
constitutum esse sciat. nec ab oratione et oblatione
santa corpescat donec graciā & misericordiā impetrē
meretur. Quando sacerdos deuote celebrat deum
honorat angelos letificat viuos adiuuat. defunctis
requiem parat & se oīm bonoꝝ & participem efficit.

Interrogatio de exercicio ante communionem
Vox discipuli.

Capitulū vj.

Cum tuā dignitatem dñe et meā vilitatem
penso valde cōtremisco & ī me ipso ſun doe
Si enī non accedo vitam fugit et indigne
me ingresseto offensam incurro. Quid ergo faciam
deus meus auxiliator meus in necessitatibus meis.
Tu doce me viā rectā. ppone breue aliquod exercitiū
facie cōunioni congiū. Utile cft enī scire qualiter
ſūlicet deuote et reuerenter tibi preparare debet. cor
meū ad recipiendū salubriter tuū ſacmentū seu etiā
celebrandū tam magnū et diuinū ſacrificiū.

De discussione proprie ſcientie et emendacionis
proposito.

Capitulum viij.

Super omnia cū ſūma humilitate & simplici-
tate reuerentia et plena fide et pia intentione ho-
noris dei ad h̄ ſacmentū celebrandū tractādū
et lumen dū oportet dei ſacerdotem accedere diligentē
ex aīa ſcientiā tuā & pro posse tuo vera cōtricione et
hūili ſectione eā munda & clarifica. ita ut nil grave
habeas aut ſcas qđ te temordeat. & liberū accessum

impedit habetas displicentia omniū peccatorum tuorum
in generali et per cotidianis excessibus magis in
speciali doleas et gemas. et si tempus patitur deo
in secreto cordis cunctas cōficerē passionū tuarū mi-
serias. In gemisce et dole quod ita carnalis adhuc es et
mundanus tamen immortificatus a passionibus tam
plenus concupiscentiarū motibus tamen incustoditus in
sensibus exterioribꝫ. tamen sepe multis fantasijis implicatus
tamen multū inclinatus ad exteriora. tamen leuis ad risū et
dissolutionem. tamen durus ad fletū et cōpunctionem.
tamen prop̄ptus ad luxuriā et carnis somoda. tamen segnis ad
rigorem et feruorem. tamen curiosus ad noua audienda
et pulchra videnda. tamen remissus ad huius et abiecta
amplectanda. tamen cupidus ad multa habenda. tam
parcus ad dandū. tamen tenax ad retinendū. tamen in con-
sideratus in loquendo. tamen incontinentis in tacendo. tamen
incōpositus in moribus. tamen importunus in actibus
tamen effusus super cibū. tamen surdus ad dei verbū. tamen velox
ad quietem. tamen tardus ad laborem. tamen vigilans ad
fabulas. tamen somnolentus ad vigilias sacras tamen festinans
ad finem. tamen fagus ad attendendū. tamen negligens in
horis persoluendis. tamen tepidus in celebrando. tamen tar-
dus in somunicando. tamen citio distractus. tamen raro plene
recollectus. tamen subito cōmotus ad irā. tamen facilis ad
alterius displicentia. tamen pronus ad iudicandū. tam
rigidus ad arguendū. tamen letus ad prospera. tamen debili-
sus in aduersis. tam sepe multa bona proponens et
modicū ad effectū producens. His et alijs defectibus
tuis cū dolore et magna displicentia ppetie et infirmi-
tatis confessis et deploratis. firmū statue propositū
emendandi vitā tuā et in melius perficiendi. Deinde
cū plena resignacōe et integra voluntate offer teipsum
in honorem nominis mei. in ara crucis cordis tui.
mi holocaustū ppetuū corpus tuū scilicet aīam michi
fidem committendo quatinus sic digne metearis

ad offerendum deo sacrificiū accedere et sacramentū corporis mei salubriter suscipere. Non enim est oblatio dignior & satisfactio maior pro peccatis diluendis & seipsum pure & integre cum oblatione corporis Christi in missa & in communione deo offerre. Si fecerit hoc quod in se est. et vere penituerit quociescumque pro venia & gratia ad me accesserit. Vnde ego dicit dominus nolo mortem peccatoris sed magis ut cōvertatur et vivat quoniā peccatorum suorum non recordabor amplius sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatione Christi in cruce & propria resignacione. Cap. viij

Aicut ego meipsum expansi in cruce manibus et nudo corpore pro peccatis tuis deo patri sponte ita ut nichil in me remanceret quin totū in sacrificiū diuine placationis transiret. Ita debes et tu teipsum michi voluntarie in oblationē purā et sanctā cottidie in missa cū oībus virib⁹ & affectiōnib⁹ tuis. quanto intimius vales offerte. Quid magis a te requiro quām ut tu te studeas michi ex integro offerte & resignare. Quicquid preter teipsum das nichil curio quā non requiro datū tuū sed te. Dicū non sufficeret tibi omnibus habitis preter me. ita nec michi placere poterit. quācūd dederis te non oblatio. Offer te mihi & da te totū p̄ deo & erit accepta oblatio. Ecce ego me totū obtuli deo patri pro te etiam dedi totū corpus meū & sanguinem in cibum & potū. ut totus tuus essem & tu meus permaneres. Si autem in teipso steteris nec sponte te ad voluntatem mēam obtuleris. non est plena oblatio nec integra inter nos erit unio. Igitur omnia opera tua precedere debet spontanea cuiusvis in manus dei oblatio. si libertatem consequeris et gratiam velis. Ideo enim tam pauci illuminati & liberi intus efficiuntur quia seipso ex toto abnegare nesciunt. Et firma sententia mea nisi quis tenet auctoritatem omnibus que possidet non potest meus esse discipulus. Tu

ergo si optas meus esse discipulus offer teipsū mibi
cū oībus affectibus tuis. Q2 nos & oīa nostra deo
offerre et pro oībus orare debemus. Cap. ix.

Domine oīa tua sunt que in celo sunt et que
in terra desidero meipsū tibi in spontaneaz
oblationem offerre & tuus perpetue manete.
Oīe i simplicitate cordis mei offerre tibi oīa peccata
et delicta mea q̄ cōmisi corā te & sanctis angelis tuis
a die qua primo peccare potui usq; ad horā hāc sup
placabili altari tuo offero etiā meipsū tibi hodie in
secum sempiternū in obsequiū et sacrificiū laudis
perpetue. Suscipe cū hac oblatione sancta tui pre-
ciosi corporis quaz tibi hodie in presentia angelorū
inuisibiliter assistentiū offero vt sit p me & p mundo
populo tuo in salutem remissionem peccatorū meorū
tibi in altari tuo a me oblatiorū vt tu oīa patiter in-
tendas et oīutas igne caritatis tue deleas vniuersas
maculas peccatorū meorū et conscientiā meā ab omni
deicto mundes et restituas mihi graciā tuā quaz
peccādo amisi oīa mibi plene indulgedo & in osculū
pacis tue me misericorditer recipiendo. Quid possū
agere pro peccatis meis nisi huīliter ea confitendo
et lamentando & tuā propiciationem incessanter de-
precando. Depravator te exaudi me xpicius vbi afflito
corā te deus meus. Omnia peccata mibi marie disipli-
cent nolo ea amplius vñquā perpetrare. Sed p eis
doleo & dolebo q̄diu vixero parat̄ penitentiā agere
et pro posse satissimamente. Dimitte michi deus meus.
dimitte mibi peccata mea propter nomē sanctū tuū
salua animaz meaz quā precioso sanguine tuo redemi-
sti. Ecce committio me misericordie tue. resigno me
manib; tuis age metū secundū bonitatem tuā nō
secundū meā maliciā & iniqtatē. Offero tibi etiā oīa
bona mea q̄uis valde pauca & imperfecta vt ea emen-
des & scūfices & ea grata habeas & accepta tibi facias

et semper ad meliora trahas. nec non ad beatum et laudabilem finem me pignus et inutilem hominem perducas. Offero quodque tibi via desideria deuotorum. necessitates parentum amicorum fratrum sororum omniumque carorum meorum et eorum michi aut alijs propter amorem tuum benefecerunt os qui orationes et missas pro se suisque oibus dici a me desiderauerunt et pecierunt siue in carne adhuc viuunt siue iam a seculo defuncti sunt ut omnes sibi auxiliu gracie operem consolationis et protectionem a periculis liberationem a peccatis aduenire sentiantur et ut ab omnibus malis excepti gracias tibi magnificas leti persolvant. Offero etiam tibi preces et hostias placionis pro illis specialiter quod me in aliquo lesetunt contristauerunt aut vituperauerunt. vel alio dampnum vel grauamen intulerunt. Pro his quodque omnibus quos aliquando contristauit cōturbauit grauauit scandalaui. verbis aut factis scienter vel ignorantiter ut oibus nobis pariter indulgeas peccata nostra et mutuas offensiones. Quis est dominus a credibus nostris omnem suspicionem indignacionem iram. et disceptaciones et quicquid potest caritate ledere et fraternali dilectione minuere. Misericordia michi domine secundum misericordiam tuam poscitur da gratiam indigentibus veniam os fac nos tales existere ut sumus gratia tua digni perfici et ad vitam proficiamus eternam.

Q2 sacra communionis

non est relinquenda de facilis.

Cap. x.

Frequenter recurrentem est ad fontem gracie et diuinie misericordie ad fontem bonitatis et tristis puritatis quantum a passionibus tuis et vicissim curari valeas et contra vniuersas temptaciones et fallacias dyabolique fortior atque vigilanter effici meteatis inimicus sciens fructum et remedium maximum in sacra communione positum esse omni modo et occasione nititur fideles et deuotos quantu[m] preualet retrahere et impeditire. Cum enim quidem sacre communioni se aptare

disponunt peiores sathanæ immisiones paciuntur.
Ipse namque spiritus in Job scribitur. venit inter filios
dei ut solita illos nequicia sua perturbet aut timidos
nimium reddat & perplexos quatinus affectu eorum
minuat vel fidem impugnando auferat. si forte
aut omnino communionem relinquant vel cù corpore
accedant. Sed non est quicque curandu de versarijs
et fantasij illius quantulibet turpibus et horridis
sed cuncta fantasmata in caput eius sunt reterquamda
Contenendus est miser & deridendus nec proptert insultus
eius. et cōmotiones quas suscitat sacra cōmunione est
obmittenda. Sepe enim impedit nimia sollicitudo pro
deuocōe habenda & angietas quodā de confessione facienda
age secundu cōsiliū sapientiū & depone angietatem et
scupulū quodā graciā dei impedit & deuotio em mentis
destruit propter aliquā partuā perturbacōe vel grauitatē
sacram non dimittas cōmunionem sed vade citius
confiteri et omnes offensas alijs libenter indulge.
Si tu vero aliquē offendisti veniarum humilite depcare
et deus libenter indulget tibi. Quid prodest diu
tardare confessionē aut sacramenti differre cōmunionē.
Expurga te cù primis. expue velocite venenū & festina
recipere remediu & sencies melius quod si diu distuleris
Si hodie propter istud dimittis eas forsitan aliud
maius eveniet os sic diu posses a cōmunione impe-
diri os magis ineptus fieri. Quanto citius vales a
presenti inertia et grauitate te extutias. quia nichil
importat diu anxiarū quod cum per turbatione tran-
sire os se ob cottidiana obstacula a diuinis seques-
trare. Imo plurimū nocet diu communionem pertulare
Nam & grauem torporem consuevit inducere. Dic
tolor quidam tepidi et dissoluti moras confitendi
libenter accipiunt & communionē sacrā idcirco diffete
cipiunt ne ad maiorem sui custodiam se dare tenean-
tur. Dei quod modicā caritatem & debilem deuotionem

habent qui sactā cōmunionem faciliter postponunt.
Quoniam felix ille & deo acceptus habetur q̄ sic viuit et in
tali puritate conscientiā suā custodit ut etiam omni
die cōmunicare paratus & affectatus esset. si hoc licet
et sine nota agere posset. Si quis interdū abstinet
humilitatis gratia aut legittima impedita causa
laudandus est de reuerentia. Si autem tempor ob-
repserit seipsum excitare debet et facē qđ in se est & dñs
aderit desiderio suo pro bona voluntate quā specia-
litet respicit. Cū vero legitime impedita est habeat
semper bonā voluntatem & piā intentionem cōmu-
nandi & sic non carebit fructu sacramenti. Potest enī
quilibet deuotus omni die & omni hora ad spiritualem
cristi communionem salubriter & sine prohibitione
accedere & tñ certis diebus & statuto tempore corpus
sui redemptoris cū affectu sa reuerentia sacramenta-
liter debet accipere & magis laudem dei et honorē
pretendere q̄ consolationem suā querere. Nā tociens
misticē cōmunicat & inuisibiliter reficitur quociens
incarnationis christi misteriū passionemq; deuote re-
colit. & in amore eius accendit q̄ aliter se non sparat
nisi instantē festo vel consuetudine cōpellente sepius
imparatus ecit. Et beatus qui se dño in holocaustū
offert quociens celebrat aut cōmunicat. Non sis in
celebrando nimis prolixus aut festinus. sed serua
modū cōmunem cū quibus viuis non debes alijs
generate molestiā & tediū sed cōmunem serua viam
secundū maiorem institutionem et pacis aliorū ser-
vias utilitatī q̄ proprie deuotioni vel affectui.

Quod corpus christi & sacra scriptura maxie sunt aie
fidi necessaria. Capitulū. xi.

Oulcissime dñe Ihesu criste quanta est dul-
deuote aie tecum epulantis in conuiuio tuo
Vbi ei non alijs cibis manducans pponit
mi tu vnicus dilectus eius super diā desideria cordis

cius desiderabilis. Et michi qđem foret in presentia
tuo exictio affectu lacrimas fundere & cū pia Mag-
dalena pedes tuos lacrimis rigare. Sed ubi est hęc
deuotio ubi lacrimaz sanctarū copiosa effusio certe
in sp̄ctu tuo & sāctorū angelorū tuorū cor meū ardore
deberet & ex gaudio flere. N̄ abeo enī te in sacramēto
vere presentem quāuis aliena specie occultatū. Nā in
propria & diuina claritate te conspicere oculi mei nō
possent. Sed neq; totus mundus in fulgore tue ma-
iestatis subsisteret. In hoc ergo inbecillitati mec̄ cō-
fuscius agit "q; te sub sacramento abscondis et ego
habeo vere & adoro quem angeli adorāt in celo. Sed
ego adhuc interi in fide illi aut in specie & sine vela-
mine me oportet esse contentū in lumine vere fidei &
in ea ambulare donec aspiret dies eternae claritatis
et umbra figuraz inclinentur. Cū autem venerit qđ
perfecū est cessabit usus sacramentoꝝ qđa beati in glo-
ria celesti nō egent medicamine sacramentali. Gau-
dent enī sancti in presencia dei facie ad faciem gloriā
eius speculantes te claritate in claritatem abyssalis
deitatis transformati gustant verbū dei quod caro
factum est sicut ab inicio & manet in eternū. Memor
horū mirabiliū graue michi sit tediū etiā quodlibet
spirituale solaciū quia qđ diu dominū meū aperte in
gloria sua non video pro nichilo duto domne qđ in
mundo sp̄cio & audio. Testis michi deus qđ nulla
res potest me consolari nulla creat̄a quietare nisi tu
deus meus quem desidero eternaliter contemplari.
Sed nō est hoc possibile durante me in hac mortali-
tate. Ideo oportet ut me ponā ad magnā pacientiā
et me ipsū in omni desiderio tibi submittam. Nam
et sancti tui domine qui tecū iam in regno celorum
exultant in fide et patientia magna dum viuerent
aduentum glorie tue expectabunt. Qđ illi credide-
runt ego credo qđ illi sperauerat ego spero. Quo

illi peruenierunt per graciā tuam me venturū confido
ambulabo interim infide exemplo fortat̄ sanctorū
Habeo etiam libros sanctos p̄ solatio et vite specu-
lo. atq; super hec omnia sanctissimum corpus tuum
pro singulari remedio & refugio. Da michi nang;
necessaria & per maxime sencio in hac vita sine qui-
bus importabilis foret ista miserabilis vita incar-
tere huius corporis. Etent̄ duobus me egete fateor
cibo scilicet oī lumine. dedisti itaq; michi infirmo
sacrum corpus tuū ad refectionem mentis & corporis
et posuisti lucernam pedibus meis verbū tuū. sine
hīs oīabus bene viuere non possum. Nam verbū
dei lux animē meū & sacramentū tuū panis vite. Hec
possunt dici mense due hinc et inde in gaudophilatio
sancte eccl̄ie posite. Una mensa est sacri altaris
habens panem sanctum idest corpus cristi preciosū.
Oltera est diuine legis continens doctrinam sanctā
erudiens fidem rectā et firmiter usq; ad interiora ve-
laminis ubi sunt sancta sanctorum perducēs. Gra-
cias tibi ago domine ihesu criste lux lucis eterne pro-
dicitina sacre mensē quā nobis p̄ te seruos tuos pro-
phetas et apostolos aliosq; doctores ministrasti.
Gracias tibi ago creator et redemptor hominum
qui ad declarandam totū mundo caritatem tuam
seenam parasti magnam in qua agnum non typicū
sed tuū sanctissimum corpus et sanguinem pro-
posuisti manducandum letificans omnes fideles
coniuicio sacro et calice inebrians salutari. in quo
sunt omnes delicie paradisi et epulentur nobiscum
angeli sancti sed suavitate felicitati. O qm magnum
et honorabile est officium sacerdotum quibus datū
est dominum maiestatis verbis sacris consecrare.
lab̄ia benedicere manibus tenere ore proprio sum-
mete et ceteris ministrare. O qm mundo debent esse
manus ille. qm purum os. qm sanctum corpus. qm

immaculatum eoz erit sacerdotis ad quem totiens in-
greditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotis nichil
nisi sandū nichil nisi honestū & utile debet procedere
verbū qui tam sepe accipit cristi sacramentum. oculi
eius simplices pudica qui cristi corpus solent intueri
Manus pureas in celū eleuate. que creatorem celi et
terre solent conrectare. Sacerdotibus specialiter in
lege dei dicitur. Sandī estote quoniam ego sanctus
sum dñs deo vester. Quidiuuet nos gracia tua omni-
potens deus. vt q̄ officiū sacerdole suscepimus. digne
et deuote tibi in omni puritate & conscientia bona
famulari valeamus. Etsi non possumus in tanta in-
nocentia vite conuersari. vt debemus. concede nobis
tamen digne flete mala que gessimus et in spiritu
humilitatis. & bone voluntatis proposito feruentis
tibi deterto deseruite

Quā diligenter

debeat cōmunicaturus se xp̄o sp̄arate. Cap. xij.

Ago sū puritatis amatoꝝ & dator ois sc̄titatis
ego eoz puz quero et ibi est locus requiriōis
mei. Para michi cenaculū grande stratū et
facia apud te pasca cū discipulis meis. Si vis vt veniā
ad te et apud te maneam. Expurga vetus fermentū
et munda cordis tui habitaculum. Exclude totum
seculum et omnem viciꝝ tumultū sede tanq̄ passer
solitarius in tecō & cogita excessus tuos in amaritu
dine anime mee. Omnis nanḡ amans suo dilecto
amatori optimum preparat locum. quia in hoc cog-
noscitur affedus suscipientis dilectum. Scito tamen
te non posse satisfacere huic preparationi ex metito
tue actionis etiam si per integrum annum te prepa-
rares et nichil aliud in mente haberes. Sed ex sola
pietate & gratia mea permitteris ad mensam meam
accedere. ac si mendicus ad brandium vocaretur di-
uitis et ille nichil habeat ad rettribuendū beneficj̄.
eius nisi se humiliando et ei degraciando fac quod

in te est. et diligenter facio. non ex consuetudine non
ex necessitate sed cum timore et reverentia et cum affectu
accipe corpus dilecti dei tui dignanter ad te venire.
Ego sum qui vocavi. ego iussi fieri ego suscipio quod
tibi dedit. veni et suscipe me cum gratiam devotionis
tribuo. gracias age deo tuo. non quia dignus es sed
quia tui misertus sum. Si non habes devotionem
sed magis aridum te sentis. insiste oratio. Ingemiste
et pulsa. nec desistas donec metaris micam aut guttam
salutatis gracie accipere. Tu mei indiges non ego
tui indigo. nec tu sanctificare me venis. sed ego te
sanctificare et meliorare venio. Tu venis ut ex me
sanctificeris et mihi uniaris et nouam gratiam accipias.
et de novo ad devotionem accendaris. Noli negli-
gere hanc gratiam sed prepara te et cor tuum. cum omni
diligentia et introduc ad te dilectum tuum. Oportet eni-
non solum ut te prepares ad devotionem ante conmu-
nionem. sed etiam sollicite te consecues in ea post sacra-
menti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur
quam deputata preparatio prius. Nam bona post modum
custodia optima est preparatio ad maiorem gratiam
consequendam. Ex eo quippe. valde indispositus quis
redditur si statim nimis effusus est ad exteriora so-
latia. Caeve a multilo quo mancas in secreto et fruete
deo tuo. Ipsum enim habes quem totus mundus tibi
aufferre non potest. Ego sum cui te totum dare debes
Ita ut iam ultra non in te sed in me absque omni so-
licitudine viuas.

Quo toto corde anima deputata Christi unionem in
sacramento attendare deber. Cap. xiiij.

Quis mihi det dominum ut inueniam te solum et apias
tibi cor meum et fruatur te sicut desiderat anima mea
et iam me nemo respiciat ne villa creatam moreat
vel respiciat. Sed tu solus mihi loqueris et ego tibi
sicut solet dilesco ad dilectum loqui et amico cum amico

coniuiuari. Hoc oro. hoc desidero. ut tibi totus vniat
et cor meū ab omnibus creatis rebus abstrahag; ma-
gisq; per sacrā communionem et frequentē celebratio-
nem celestia et eterna sapere discā. Ach dñe deſ meſ
quando ero tecum totus vnicus. & absorptus meig;
totaliter oblicus. Tu in me et ego in te os sic pariter
in vnū cōcede. Vere tu es dilectus meus ex milibus
electus in quo ſplacuit anime mee habitare oībus
diebus vite ſue. vere tu pacificus meus in quo pax
ſāma os requies vera extra quem labor & dolor et in-
finita miseria. Vere tu es deus absconditus & ſiliū
tuū non eſt cū imp̄q;s ſed cū huīibus & ſimplicib⁹
ſermo tuus. O q̄ ſuavis eſt dñe ſpiritus tuus. q̄ ut
dulcedinem tuā in filios demonstrates. pane ſuavis-
ſimo de celo descendens illos reficere dignaria. Vere
non eſt alienatio tam grandis que habeat deus ap-
propinquantes ſibi ſicut tu deſ noster. a deo vniuersis
fidelibus tuis quibus ob. cotidianū ſolaciū et cor
etigendū in celū te tribuis ad edendū os ſtuendum.
Que eſt enī alia gens tā indita ſicut plebs cristiana
aut que creatura ſub celo tam dilecta ut aīa deuota
ad quā ingreditur deus ut pafcat eaq; carne ſua glo-
riosa. O ineffabilis gracia. O admirabilis dignatō.
O amor immensus homini singulariter impensus.
Sed quid retribuā dño pro gracia iſta caritate tā n
eximia non eſt aliud qđ tam gratū tibi queam dante
qđ ut cor meū deo totaliter tribuā & intime cōiungā.
Tunc exultabunt omnia interiora cū perfecte fuerit
omīta deo anima mea. Tunc dicet. Si tu vis eſſe
meū ego volo eſſe tecū os ego respondebo illi. Diſ-
nare dñe manete meū ego libenter volo eſſe tecum
hoc eſt totū deſideriū meū ut cor meū ſit tibi vnicū.

De quorundam deo torum ardenti deſiderio
ad corpus cristi.

Cap. xiij.

O magna multitudo dulcedinis tue dñe q̄
absconditi timentibus qñ recordor deuotorū
aliquorū ad sacramentū tuū dñe cū deuotione
et affectu accedentiū. Tūc sepius in meipso confundor
et erubesco q̄ ad altare tuū & sacre communionis mensa
tuā tā tepide & frigide accedo q̄ ita aridus et sine af-
fectione cordis maneo q̄ non sū totaliter accensus
corā te deo meo. nec ita vehementer attrahēs et affectus
sicut multi deuoti fuerunt qui pre nimio desiderio
comunionis & sensibili cordis amore. a fletu se non
potuerunt continere sed ore cordis & corporis pariter
ad te deū fontem viuū medullitus inhiabant suaz
esuriem non valentes aliter temporare nec saciare.
nisi corpus tuū cū omni iucunditate & spirituali au-
ditare accepissent. O vere ardens fides eoz probabile
existens argumentū sacre presentie tue Iste enī vera-
citer cognoscunt dñm suū in fractione panis quorū
cor tam valide ardet in eis de Ihesu ambulante cū
eis longe est a me sepe talis affectus et deuotio tam
vehemens amor & ardor. Esto mibi propicius ihesu
bone dulcis & benigne. Et concede pauperi mendico
tuo. vel interdū modicū de cordiali affectu amoris
tui in sacra communione sentire ut fides mea magis
conualescat. Spes in bonitate tua proficiat et cari-
tas semel perfecta accensa os celesti manna expecta
nunquā deficiat. Potens est aitatem misericordia tua
etiam graciā dei desideratā prestare mihi os in spiritu
ardoris cū dies beneplaciti tui adueniet me clemen-
tissime visitare. Etenī licet tanto desiderio tag spiri-
taliū deuotorū tuorum non ardeo tamen de gracia
tua illius magni inflammati desiderij desiderium
habeo orans et desiderans omnīū talū feruidorū
amatorū tuorū participem me fieri ac eorum sancto
consorcio annumerari.

Qa gracia deuotionis humilitate et sui ipsius
abnegatione acquiritur.

Cap. xv.

Oportet te deuotionis graciā instanter petere
pacienter querere· desideranter & fiduci aliter
expectare gratanter recipere· huīlītēt ōseruare
studīo se cū ea operare & deo terminū & modū superne
visitationis donet veniat cōmittere· huīlīare p̄cipue
te debes cū paꝝ & nihil deuotionis interius sentis· sed
non nimiū deījī nec inordinate cōtristari· Dat sepe
deꝝ in vno breui momento qđ longo negauit tēpore
dat quandoꝝ in fine quod in principio orationis
disculit dare. Si semp̄ cito gracia daretur· & p uoto
adesset nō infirmo homini bene portabili p̄petrea in
bona spe et humili patientia expectāda cū deuōcōis
gracia. Tibi tamen & peccatis tuis imputa cū non
datur et absconditur vel etiā occulte tollit. Modicū
quandoꝝ est qđ graciā impedit & abscondit· si tamē
modicū et non potius grande dici debeat· qđ tā bonū
phibet· et sic hoc ipsū modicū vel grande amoueris
et perfecte viceris & erit quod petisti. Statim namq;
vt te deo toto corde tradideris· nec hoc vel illud pro
tuo libitu seu velle quesictis. Sed si te integre in ipso
posueris· vnicū te inuenies & pacatū . Quia nil ita
bene sapiet vel placebit sicut beneplacitum diuine
voluntatis. Quisquis ergo intentionem suam sim-
plici corde sursum ad deum leuauerit seḡ ab omni
inordinate amore seu displicentia cuiuslibet rei crea-
te euacuauerit aptissimus gracie percipiēde ac dig-
nus deuotionis munere erit. Dat enī dominus ibi
benedictionem suam vbi vasa vacua inuenetit . Et
quanto perfectius infimis renunciāuetit quis et
magis sibi ipsi per contemptum sui moritur tanto
gracia celerius venit et cupiosius intrat et alius
cor liberꝝ eleuat. Tunc videbit et affluet & dilabitur

cor eius in ipso quia manus dei cum eo et ipse se posuit
totaliter in manu eius usque in seculum. Ecce sic benedicet
homo qui querit deum toto corde suo nec inuanum
acepit animam suam. Hic in accipiendo sanctam eukaristiam
magnam promovetur diuine unionis gratiam. quia non
respicit ad propriam devotionem et consolationem.
sed dei gloriam et honorem.

Quo necessitates nostras propter aperire et eius gratiam
postulare debemus. Cap. xvij.

O Dulcissime atque amatissime domine quem
nunc devote desidero suscipere. tu scis infir-
mitatem meam et necessitatem quam patior in
quantis malis et vicissim iaceo quam sepe sum grauatus.
temptatus. turbatus et inquinatus pro remedio ad
te venio pro consolatione et subleuamine te deprecor.
ad omnia scientem loquor tui manifesta sunt omnia inter-
iora mea et qui solus potest me perfide consolari et
adiuuare. Tu scis quibus bonis indigeo pro omnibus
et pauper sum in virtutibus. Ecce sto ante te pauper
et nudus gratiam postulans et graciem implorans.
Respice esurientem mendicum tuum. Occidente frigidita-
rem meam igne amoris tui. Illuina cecitatem meam
claritate presentie tue. Verte mihi omnia terrena in
amaritudinem. omnia grauia et contraria in patientiam
omnia infinita et creata in contemptum et obliuionem
Erige cor meum ad te in celum et ne dimittas me fagari
super terram. Tu solus mihi ex hoc iam dulcestis usque
in seculum quia tu solus cibus et potus meus. amor
meus. et gaudium meum. et totum bonum meum. ut in anima
mea totaliter ex tua presentia incendas comburas et
te transmutes ut unus tecum efficias spiritus per gra-
ciem interne unionis et liquefactionem ardentis
amoris. Ne paciaris me in ciuium et aridum a te recedere
Sed operare mecum misericordit sicut sepius operatus

es cū sanctis mirabiliter . Quid mihi si totus ex te
ignescerem · et in meipso deficerem cum tuis sis ignis
semper ardens et nunquam deficiens amor corda pu-
rificans et intellectum illuminans.

De ardenti desiderio et amore & affectu vehementi
suscipiendi cunctū. Cap. xvij.

AVM summa deuotione et ardenti amore desi-
dero te domine suscipere quem admodum
multi sancti cū toto cordis affectu et feroore.
sicut et devote persone in cōmunicando te desidera-
uerunt qui tibi maxie in sanctitate vite placuerunt.
et in ardentissima deuotione fuerunt. O deus meus
amor eternus totū bonū meū felicitas intemnabi-
lis cupio te suscipere cū vehementissimo desiderio et
dignissima reverentia quā aliquis sanctū vnquam
habuit et sentire potuit et licet indignus sū omnia
sentimenta deuotionis habere tamen offero tibi totū
cordis affectū ac si omnia illa gratissima inflamata
desideria solus habarem . Sed et quecumq; potest.
pia mens concipere et desiderare. Hec oīa cū summa
veneratione & intimo feroore prebedo et offero nichil
opto michi reservare . sed me et oīa mea . tibi sponte
et libentissime immolare . Dñe deus meus creator
meus et redemptor meus cū tali affectu et reverentia
laute & honore cū tali gratitudine dignitate & amore
cū tali fide spe et caritate et affectu hodie suscipere sic
te suscepit & desideravit sanctissima mater tua glo-
riosa virgo Maria quando angelo euangeli sancti
sibi incarnationis misteriū huīliter & devote respon-
dit. Ecce ancilla domini fiat michi secundū verbū.
Et sicut beatus p̄cursor tuus excellentissimus sanc-
torū Iohannes baptista . in presentia tua letabūdus
exultauit in gaudio spiritus sancti dū adhuc mattis
daudetur visceribus postmodū cernens Ihesū inter

homines ambularem valde humilians se deuoto
cum affectu dicebat. Omicus autem sponsi qui stat
et audit cum gaudio gaudet · propter vocem sponsi
sic os ego magnis os sacris desiderijs opto inflam-
mari & tibi ex toto corde meipsum presentare. Vnde
et oīm deuotoy cordiū iubilaciones ardentes affecti-
ones & affectus mentales excessus os super naturales
illuminationes et certas visiones tibi offero exhibeo
cum omnibus virtutibus & laudibus ab omni crea-
tura in celo & in terra celebratis et celebrandis p me
et omnibus michi in oratione commendatis qua-
tinus ab omnibus digne lauderis et imperpetuum
glorificeris. Accipe vota mea domine deus meus et
desideria infinite laudacionis · et immense benedicti-
onis que tibi secundum multitudinem ineffabilis
magnitudinis tue iure debentur . Hec tibi reddo et
reddere desidero per singulos dies os momenta tem-
porum ac ad reddendum tecum tibi gracias & lau-
des omnes celestes spiritus et cunctos fideles tuos ·
precibus et affectibus inuito et exoro . Laudent te
omnes populi tribus et lingue ac sanctum & meli-
fluum nomen tuū cum summa iubilatione et ardentí
deuotione magnificent. Et quicunq; reverenter & deuote
altissimum sacramentum tuum celebrant et plena
fide recipiunt graciam et misericordiam apud te in-
uenire metrantur . Et pro me peccatore suppliciter
exorent · Cung; optata deuotione et fruibili vnone
potati fuerint ac bene consolati et misifice refecti de
sacra mensa celesti abscessent mei pauperis recor-
dari dignentur.

Quod homo non sit
curiosus scrutator sacramenti sed humili amator
xpi subdento sensu sacre fidei.

Cap. ultimū.

Auendū est tibi a curiosa & inutile perscruta-
tione huius profundissimi sacramenti si non

vis in profundū dubitationis submergi. Qui scruta-
tor est maiestatis opprimetur a gloria. Plus enim
valet deus operari quam homo intelligere potest.
Tolletabilis est pia & humilis inquisitio veritatis
parata semper dotari & personans patrū sententias
studiosius ambulare. Sancta simplicitas que diffi-
ciles questionū relinquit vias et planas ac firmas
pergit semitas mandatorū dei. Multi deuotionem
perdiderunt dū altiora scrutari voluerunt. Fides a
te exigitur & sincera vita. non altiudo intellectus
neq; profunditas misteriorū dei. Si non intelligis
nec capis que infra te sunt quomodo apprehendes
que supra te sunt. Subdere deo & huīlia sensū tuū
fidei. & dabitur tibi lumen prout tibi fuerit utile et
necessariū. Quidaz grauiter temptantur de fide et
sacramento sed non est hoc ipsis imputandū. sed potis
in isto. noli curare. noli disputare. cū cogitationibus
tuis nec ad immisas a Dabolo temptationes re-
sponde sed crede verbis dei. crede sanctis eius & pro-
phetis et fugiet a te inimicus nequaz. Sepe multū
prodest q; talia sustinet seruus dei. Nam infideles et
peccatores non temptat quos iaz securē possidet. Fi-
deis autem deuotos varijs modis vexat & temptat
Perge ergo cū simplici & indubitate fide & cum sim-
plici reuerentia ad sacramentum accede et quicquid
intelligere non vales deo omnipotenti securē omittē
Non fallit te deus. Fallitur qui minie sibi credit.
Graditur deus cū simplicibus & reuelat se huīlibus
Dat intellectū paruulis. aperit sensū putis menti-
bus. et abscondit graciā curiosis et superbis. Ratio
humana debilis est et falli potest. fides autem vera
falli non potest. Omnis ratio et naturalis inuesti-
gatio fidem sequi debet non precedere nec infringere
Nam fides et amor maxime precellunt et occultis
modis in hoc sacratissimo et super excellentissimo

sacramento operantur. Deus eternus et immensus
infiniteg potest magna et inscrutabilia in celo
et in terra. nec est investigatio mirabiliū operū eius
Si talia essent opera ut facile ab humana ratione
capere non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

Explicit liber quartus de imitatione christi
in quo specialiter tractatur de venerabili
sacramento altaris.

Sequitur tabula huius libri quarti.

- Primo deuota exhortatio ad sacramē xpī comunicacōē
Cū quanta reverentia suscipiendus sit christus. i.
Qm̄ magna bonitas et caritas dei in sacramento ex-
hibetur homini. ii.
Qm̄ utile sit homini cōmunicare. iii.
Qm̄ multa bona p̄stantē deuote cōmunicantib⁹. iv.
De dignitate sacramenti et de dignitate sacerdotali v.
De interrogatione et exercicio ante cōmunionem vi.
De discussione proprie conscientie et emendationis
proposito. vii.
De oblacōe christi in cruce et p̄pria res̄gnacōe viii.
Qz nos et oīa nostra deo debemus offerre. ix.
Qz sacra cōmunionio defacili non est relinquenda x.
Qz corpus christi et sacra scriptura sunt anime fidei
necessaria. xi.
Qz diligēt̄ debeat se cōmunicatur̄ xp̄o sparare xii.
Qz toto corde aīa deuota christi vniōnem in sacramento
affectare debet. xiii.
De quorundā deuotōz desiderio ardenti ad corpus
christi. xiv.
Qz gracia devotionis humilitate et suīp̄sius abne-
gatione acquiritur. xv.
De ardenti desiderio et amore et affectu vehementi
suscipiendi xp̄m. xvij.

Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti sed
humilis imitator xp̄i subdendo sensum suum sacre
fidei.

Capitulum viij.

Virti egregij Thome montis sancte Ognitis in
Traiecto regulatis canonici libri de xp̄i imitatione
numero quatuor finiunt feliciter per Ginchēum
zainer ex reutlingen p̄geniu literis imp̄ssi abenis.

